

वार्षिक प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०८१/२०८२

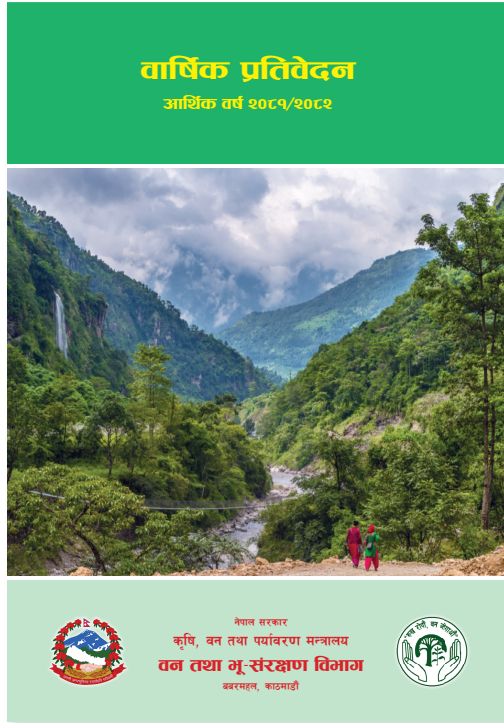

नेपाल सरकार
कृषि, वन तथा पर्यावरण मन्त्रालय
वन तथा भू-संरक्षण विभाग
बबरमहल, काठमाडौं

वार्षिक प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

नेपाल सरकार
कृषि, वन तथा पर्यावरण मन्त्रालय
वन तथा भू-संरक्षण विभाग
बबरमहल, काठमाडौं

वार्षिक प्रतिवेदन
आर्थिक वर्ष २०८१/८२

नेपाल सरकार
कृषि, वन तथा पर्यावरण मन्त्रालय
वन तथा मू-संरक्षण विभाग
बबरमहल, काठमाडौं

नेपाल सरकार
कृषि, वन तथा पर्यावरण मन्त्रालय
वन तथा भू-संरक्षण विभाग
बबरमहल, काठमाण्डौ

मन्तव्य

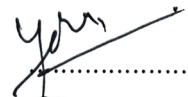
आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा वन तथा भू-संरक्षण विभाग र मातहतको बृहत जलाधार व्यवस्थापन केन्द्र (कोशी, गण्डकी, कर्णाली र महाकाली), संघीय जलाधार व्यवस्थापन स्रोत केन्द्र, कुलेखानी, वन वीउ प्रयोगशाला तथा भण्डारण केन्द्र (काठमाडौं, कास्की, मोरङ र बाँके), सामुदायिक वन अध्ययन केन्द्र, काठमाडौं र सशस्त्र वन रक्षक तालिम केन्द्र, टिकौली तथा आयोजना/परियोजनाहरूबाट सञ्चालित वार्षिक क्रियाकलापहरूको प्रगति विवरण समेटेर यो वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरिएको हो।

नेपालका प्रमुख प्राकृतिक स्रोतहरू मध्ये वन एक अत्यन्तै महत्वपूर्ण स्रोत हो। कृषि, पर्यटन, जलविद्युत विकास, उद्योग आदि मुलुकको आर्थिक विकासका मेरुदण्ड हुन्, जसको आधारशिला वन क्षेत्र नै हुन्। नेपालको दिगो विकासमा वन क्षेत्रको योगदान सधैं महत्वपूर्ण रहँदै आएको छ।

वि.सं. २००८ मा स्थापित साविकको वन विभाग मुलुकका पुराना तथा महत्वपूर्ण विभागहरूमध्ये एक हो। यस्तै, वि.सं. २०३१ मा स्थापित भू तथा जलाधार संरक्षण विभागले मुलुकको भू-संरक्षण र जलाधार व्यवस्थापनमा उल्लेखनीय भूमिका निर्वाह गर्दै आएको थियो। संघीय शासन व्यवस्थाको कार्यान्वयनसँगै यी दुई विभागहरूलाई वि.सं. २०७५ मा एकीकृत गरी वन तथा भू-संरक्षण विभागका रूपमा पुनःसंरचना गरिएको छ। विभाग र मातहत कार्यालयहरूद्वारा सम्पादन गरिएका गतिविधिहरूको विवरण समेटेर वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्ने कार्यको थालनी आ.व.२०४९/०५० बाट भएको थियो। आ.व. २०४९/०५० मा "वन विभाग: एक परिचय" नामक प्रकाशन मार्फत सुरुवात भई, आ.व. २०५०/०५१ देखि २०५४/०५५ सम्म "वन विभाग-वार्षिक प्रतिवेदन" तथा २०५५/०५६ देखि "हाम्रो वन" नामक पुस्तिका मार्फत वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन हुँदै आएको थियो। त्यसैगरी साविक भू तथा जलाधार संरक्षण विभागले संघीयता अगाडी हरेक वर्ष "वार्षिक प्रतिवेदन" नामक पुस्तिका प्रकाशन गर्दै आएको थियो।

आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक प्रतिवेदन मार्फत विभागको उद्देश्य, कार्यनीति, संगठनात्मक संरचना, तथा विभागद्वारा सम्पन्न विविध कार्यक्रम र प्रयासहरूको जानकारी पाठक वर्गसम्म पुर्याउने प्रयास गरिएको छ। यस प्रतिवेदन सरोकारवाला निकाय, नीति निर्माता, अनुसन्धानकर्ता, विद्यार्थी तथा अन्य चासो राख्ने सबैका लागि उपयोगी हुने विश्वास लिएका छौं। साथै, प्रतिवेदनको अध्ययनबाट वन तथा भू-संरक्षणको महत्वबारे सरोकारवालाहरूमा चेतना अभिवृद्धि भई संरक्षण र व्यवस्थापन कार्यमा टेवा पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ। यसै क्रममा, प्रकाशित सामाग्री सम्बन्धी विज्ञ पाठक वर्गबाट प्राप्त अमूल्य सुझावहरूलाई आगामी प्रकाशन सुधारका लागि मार्गदर्शनको रूपमा ग्रहण गरिनेछ।

अन्त्यमा, यस वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशनका लागि मार्गदर्शन प्रदान गर्नुहुने विभागका उप-महानिर्देशकज्यूहरू, आवश्यक सामाग्री संकलन तथा लेखन कार्यमा संलग्न हुनुहुने उप-सचिव सुमना देवकोटा, अधिकृत कर्मचारीहरू सुदिप खड्का, दिपेश गुरागाई र सिद्धार्थ अर्याल लगायत प्रत्यक्ष तथा परोक्ष रूपमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

.....
(धिरेंद्र कुमार प्रधान)
महानिर्देशक

विषय-सूचि

	पेज नं.
भाग १ परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ विभागको संगठन संरचना	२
१.२.१ महाशाखाहरू	३
१.२.२ शाखाहरू	३
१.३ विभागको दूरदृष्टि, उद्देश्य तथा दीर्घकालीन रणनीतिक योजनाहरू	४
१.३.१ दूरदृष्टि	४
१.३.२ उद्देश्यहरू	४
१.३.३ दीर्घकालीन रणनीतिक योजनाहरू	४
१.४ विभागको काम, कर्तव्य र अधिकार	४
१.५ विभागको महाशाखा तथा शाखाहरूको कार्य विवरण	६
१.५.१ वन तथा वन्यजन्तु संरक्षण महाशाखा	६
१.५.१.१ वन संरक्षण शाखा	६
१.५.१.२ वन्यजन्तु संरक्षण शाखा	७
१.५.१.३ साइटिस शाखा	७
१.५.१.४ प्रमाणीकरण शाखा	७
१.५.२ वन व्यवस्थापन महाशाखा	७
१.५.२.१ वन व्यवस्थापन शाखा	८
१.५.२.२ वन सम्बर्धन शाखा	८
१.५.२.३ निजी तथा सार्वजनिक वन शाखा	८
१.५.२.४ सामाजिक वन शाखा	९
१.५.२.५ भौगोलिक सूचना प्रणाली तथा नक्साङ्कन शाखा	९
१.५.३ जलाधार तथा पहिरो व्यवस्थापन महाशाखा	९
१.५.३.१ योजना तथा जलाधार सूचना प्रणाली शाखा	१०
१.५.३.२ संवेदनशील जलाधार व्यवस्थापन शाखा	११
१.५.३.३ सिमसार संरक्षण शाखा	११
१.५.३.४ पहिरो व्यवस्थापन शाखा	१२
१.५.३.५ संरक्षण प्रविधि विकास शाखा	१२
१.५.३.६ भू-उपयोग विकास तथा विपद् न्यूनीकरण शाखा	१३
१.६ कर्मचारी प्रशासन शाखाको कार्यविवरण	१३
१.७ आर्थिक प्रशासन शाखाको कार्यविवरण	१४
१.८ ऐन नियम परामर्श शाखाको कार्यविवरण	१४
१.९ सशस्त्र वन सुरक्षा शाखा	१४

भाग २ वार्षिक प्रगति	१५
२.१ वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको प्रगति विवरण	१५
२.२ आ.व. २०८१/०८२ मा विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरूको प्रगतिको समिक्षा	१५
२.२.१ वन तथा भू-संरक्षण विभाग	१५
२.२.२ डिभिजन वन कार्यालयहरू (वन सुरक्षा सैनिक समेत)	१६
२.२.३ राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	१६
२.२.४ जलाधार संरक्षण तथा सीमसार व्यवस्थापन कार्यक्रम	१६
२.२.५ जलाधारमा आधारित जलवायु उत्थानशील जीविकोपार्जन आयोजना	१७
२.२.६ जैविक विविधता तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम	१७
२.२.६.१ गण्डकी जलाधार जलवायु उत्थानशील आयोजना (GBCRP)	१७
२.२.६.२ पूर्व-पश्चिम लोकमार्ग हरित उत्थानशील आयोजना (ACCESS)	१७
२.२.६.३ जलवायु उत्थानशील भू-परिधि तथा जीविकोपार्जन आयोजना (CRLLP)	१७
भाग ३ नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्य अनुसारको प्रगति	१८
३.१ आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम	१८
३.२ आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को बजेट वक्तव्य	२१
भाग ४ विभाग अन्तर्गत सञ्चालित आयोजनाहरूको जानकारी	२३
४.१ पूर्व पश्चिम लोकमार्ग हरित उत्थानशील आयोजना (Accelerating Transport and Trade Connectivity in Eastern South-Asia Nepal Phase 1 Project-ACCESS) विवरण	२३
४.१.१ आयोजनाको संक्षिप्त विवरण	२३
४.१.२ आयोजनाको उद्देश्य	२३
४.२ गण्डकी जलाधार जलवायु उत्थानशील आयोजना (Improving Climate Resilience of Vulnerable Communities and Ecosystems in the Gandaki River Basin, Nepal-GBCRP)	२४
४.२.१ आयोजनाको संक्षिप्त विवरण	२४
४.२.२ आयोजनाको उद्देश्य	२४
४.२.३ आ.व. २०७९/८० मा सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरू	२४
४.२.४ आ.व. २०८०/८१ मा सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरू	२५
४.२.५ आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरू	२५
४.३ जलाधारमा आधारित जलवायु उत्थानशील जीविकोपार्जन आयोजना (Developing Climate Resilient Livelihoods in the Vulnerable Watershed in the Nepal – DCRL)	२६
४.३.१ आयोजनाको संक्षिप्त विवरण	२६
४.३.२ आयोजनाको उद्देश्य	२६
४.४ जलवायु उत्थानशील भू-परिधि तथा जीविकोपार्जन आयोजना (Climate Resilient Landscapes and Livelihood Project-CRLLP)	२७
४.४.१ आयोजनाको संक्षिप्त विवरण	२७
४.४.२ आयोजनाको उद्देश्य	२७

भाग ५ अनुसूचीहरू	२१
अनुसूची १: वन तथा भू-संरक्षण विभागको सांगठनिक संरचना	३२
अनुसूची २: आ.व. ०७७/०७८ देखि आ.व. ०८१/०८२ सम्मको मुख्य उपलब्धिहरू :	४०
अनुसूची ३: आ.व. २०८१/८२ मा विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरू	४१
अनुसूची ४: विभिन्न संघ/संस्थालाई अन्य प्रयोजनका लागि वन क्षेत्र प्रयोग गर्न विभागसँग सम्झौता भएको आयोजनाहरूको विवरण	९१
अनुसूची ५: वन, वन्यजन्तु, जलाधार तथा वातावरण क्षेत्रसँग सम्बन्धित ऐन, नियम, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्डहरूको सूची	
अनुसूची ६: आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित क्रियाकलापहरूको केही तस्वीरहरू	१०९

तालिकाहरू

तालिका १: वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको प्रगति विवरण	१५
तालिका २: आ.व. २०८१/८२ नीति तथा कार्यक्रम अनुसारको प्रगति विवरण	१९
तालिका ३: आ.व. २०८१/८२ को बजेट वक्तव्यको अनुसूची १४ अनुसारको मुख्य सूचकहरूको प्रगति	२२
तालिका ४: GBCRP आयोजनाको हालसम्मको प्रगति अवस्था (बजेट अनुसार)	२५
तालिका ५: GBCRP आयोजनाको हालसम्मको प्रगति अवस्था (क्रियाकलाप अनुसार)	२६
तालिका ६: DCRL आयोजनाको हालसम्मको प्रगति अवस्था	२७
तालिका ७: DCRL आयोजनाबाट हालसम्म सम्पादित क्रियाकलापहरूको प्रगति	२७
तालिका ८: CRLLP आयोजनाको कार्यक्रम लागू भएका पालिकाहरू:	२८
तालिका ९: CRLLP आयोजनाको हालसम्मको प्रगति अवस्था	२९

भाग १ परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

साविक वन विभागको पृष्ठभूमि

साविक वन विभागको स्थापना वि.सं. २००८ सालमा भएको हो । त्यस समयको संगठन संरचनामा २ वटा सर्कल, ११ वटा वन डिभिजन तथा ४४ वटा रेञ्ज पोष्ट रहेका थिए । त्यसपछिका साढे छ दशकभन्दा बढीको अवधिमा वन प्रशासन सञ्चालन गर्ने कार्यालयहरूको संगठन संरचना तथा नाममा पटक-पटक परिवर्तन हुँदै आएको पाइन्छ । वि.सं. २०३३ सालमा राष्ट्रिय वन योजना लागू भएपछि वन विभागको संगठन संरचनामा व्यापक परिवर्तन गरिएको थियो । सो योजना अनुसार ९ वटा सर्कल, ४० वटा वन डिभिजन तथा १७४ वटा रेञ्ज पोष्टहरूको स्थापना गरियो । वि.सं. २०४० सालसम्म सोही संरचना अनुसार वन प्रशासन सञ्चालन हुँदै आएकोमा त्यसै वर्ष विकेन्द्रीकरणको मर्म र भावना अनुरूप ५ वटा क्षेत्रीय वन निर्देशनालयहरू स्थापना गरियो । त्यसपछिको आ.व. २०४३/०४४ मा देशका सबै ७५ जिल्लामा जिल्ला वन कार्यालयहरू स्थापना गरियो ।

वि.सं. २०४६ को जनआन्दोलन पछि निर्दलीय पञ्चायती व्यवस्थाको अन्त्य भई प्रजातन्त्रको पुनःस्थापनासँगै वि.सं. २०५० मा वन विभाग तथा मातहतका संरचनामा सामान्य परिवर्तन गरियो । त्यस अनुसार मुस्ताङ बाहेकका ७४ जिल्लामा जिल्ला वन कार्यालयहरू, ती कार्यालय अन्तर्गत ९२ वटा इलाका वन कार्यालयहरू तथा ६९८ वटा रेञ्ज पोष्टहरू रहने व्यवस्था गरियो । वि.सं. २०५० मा स्थापना भएको संगठन संरचना लामो समयसम्म क्रियाशील रहँदै आएको थियो । वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय अन्तर्गत गठित “वन क्षेत्रको लोकतान्त्रीकरण, सुशासन तथा दिगो विकास कार्यदल” को प्रतिवेदन र व्यवस्थापिका संसद्को “प्राकृतिक स्रोत तथा साधन समिति” बाट मन्त्रालयलाई दिइएका विभिन्न निर्देशन अनुसार गठित “उच्चस्तरीय आयोग, २०६७” ले वन प्रशासनमा विद्यमान संरचनागत समस्या तथा कमजोरीहरूको पहिचान गरी सुधार आवश्यक ठहर गयो ।

निजामती सेवा ऐन, २०४९ (दोस्रो संशोधन) अध्यादेश, २०६९ को दफा २४ घ (१) बमोजिम बहुवा भएका कर्मचारीहरूको समायोजन तथा पदस्थापन गर्ने सन्दर्भमा आ.व. २०७०/०७१ देखि लागू हुने गरी वन विभाग तथा मातहतका जिल्ला वन कार्यालयहरूको संगठन संरचना पुनः परिमार्जन गरिएको थियो । उक्त नयाँ संरचना वि.सं. २०७० साल साउन २८ गते स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आएको थियो ।

साविक भू तथा जलाधार संरक्षण विभागको पृष्ठभूमि

नेपालमा योजनाबद्ध जलाधार व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरूको आवश्यकतालाई वि.सं. २०२० सालबाट महशुस गर्न थालिएको थियो । वि.सं. २०२४ सालमा त्रिशुली जलाधार क्षेत्रमा पहिलो पटक जलाधार व्यवस्थापनका कार्यक्रमहरू परीक्षणको रूपमा सञ्चालन गरिएको थियो । संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रमको सहयोगमा वन विभाग अन्तर्गत सञ्चालित सो आयोजनाले नेपालमा भू-संरक्षण र जलाधार व्यवस्थापनको लागि एउटा छुट्टै निकाय स्थापना गर्नु पर्ने आवश्यकतालाई औल्याएको थियो जसको फलस्वरूप साविकको भू तथा जलाधार संरक्षण विभागको स्थापना भयो । साविक भू तथा जलाधार संरक्षण विभागको स्थापना वि.सं. २०३१ साल श्रावण २४ गते तत्कालीन वन मन्त्रालय अन्तर्गत भएको थियो । स्थापना हुँदा यस विभागको नाम भू तथा जल संरक्षण विभाग रहेको थियो । वि.सं. २०३७ सालमा एकीकृत जलाधार व्यवस्थापनको महत्वलाई भल्काउने गरी विभागको नामाकरण भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग गरिएको थियो । भू-संरक्षण कार्यलाई राष्ट्रिय महत्व दिई वि.सं. २०३८ सालमा वन मन्त्रालयको नाममा समेत परिवर्तन गरी वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय नामाकरण गरिएको थियो । २०४६ पछिको राजनैतिक परिवर्तन पश्चात् प्रशासन क्षेत्रमा आमूल परिवर्तन गर्ने सन्दर्भमा वि.सं. २०५० मा गरिएको संगठन सुधारमा यस विभागलाई भू-संरक्षण विभाग नामाकरण गरिएको थियो । वि.सं. २०५४ सालमा पुनः विभागको नाम परिवर्तन गरी भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग नामाकरण गरिएको थियो ।

वर्तमान अवस्थामा वन तथा भू-संरक्षण विभाग

वन नेपालको एक महत्वपूर्ण प्राकृतिक सम्पदा हो । देशको आर्थिक विकासको मेरुदण्डका रूपमा रहेका कृषि, पर्यटन, जलस्रोत, उद्योग आदि क्षेत्रहरूको आधार स्तम्भ वन क्षेत्र नै हो । देशको आर्थिक, सामाजिक तथा वातावरणीय विकासमा वन क्षेत्रको उल्लेखनीय योगदान रहेको छ । देशको कुल भू-भागको ४६.०८ प्रतिशत क्षेत्रफल वनले ढाकेको छ । क्षेत्रफलको हिसाबले सानो देश भएता पनि भौगोलिक बनावट, उचाइ तथा हावापानीको विविधताले नेपाल अत्यन्त धनी छ । जैविक विविधता देशको समृद्धिसँग प्रत्यक्ष रूपमा गाँसिएको छ, र वन क्षेत्र जैविक विविधताको एक विशाल भण्डार पनि हो । देशको वन सम्पदाको संरक्षण, विकास तथा व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले स्थापना गरिएको वन विभाग नेपालका पुराना तथा महत्वपूर्ण विभागहरू मध्ये एक हो । वन संगठनलाई प्रभावकारी, समयानुकूल, जनमुखी र सेवामूलक बनाउन समय-समयमा पुनर्गठन हुँदै आएको छ ।

नेपालले अवलम्बन गरेका समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्यक्रमहरू मध्ये सामुदायिक वन कार्यक्रमले विश्वमै ख्याति कमाएको छ । समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्यक्रमहरूको सफल कार्यान्वयनबाट वनको अवस्थामा सुधार आउनुका साथै उपभोक्ताहरूका लागि काठ, दाउरा, घाँसपात तथा गैरकाष्ठ वन उत्पादनहरूको सहज आपूर्ति भई वातावरण तथा जैविक विविधता संरक्षणमा उल्लेखनीय योगदान पुगेको छ । हाल सरकारले व्यवस्थापन गरिरहेका सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, वन संरक्षण क्षेत्र, सामुदायिक वन तथा साभेदारी वन लगायतका वनहरूबाट उत्पादित वन पैदावारहरूको आपूर्तिमा थप सहयोग पुगेको छ ।

वन पैदावार संकलन, विक्री वितरण तथा वन पैदावारमा आधारित उद्योगहरू सञ्चालन मार्फत प्रशस्त रोजगारी र आमदानीको अवसर सिर्जना भएको छ । विगत देखि नै वन पैदावारको आपूर्ति, रोजगारी, आयआर्जन तथा वातावरणीय सेवाका क्षेत्रमा वनको महत्वपूर्ण भूमिका रहँदै आएको छ । वन एक नवीकरणीय प्राकृतिक स्रोत भएकाले यसको समुचित व्यवस्थापन मार्फत वस्तु तथा सेवा उपलब्ध गराई वन क्षेत्रलाई समृद्धिको आधार बनाउने उद्देश्यले राष्ट्रिय योजना आयोगले सोही योजनामा वन क्षेत्रलाई एक आर्थिक क्षेत्रको रूपमा समावेश गरेको छ ।

देशको झण्डै आधा भू-भाग वनले ओगटेको वर्तमान अवस्थामा समेत विदेशबाट काठ आयात भइरहेको अवस्थालाई निरुत्साहित गर्न दिगो वन व्यवस्थापन मार्फत काठ, दाउरा लगायतका वन पैदावारहरूको सहज आपूर्ति गर्ने दीर्घकालीन नीति अवलम्बन गरिएको छ । यसबाट देशको आर्थिक, सामाजिक तथा वातावरणीय क्षेत्रमा थप योगदान पुगी समृद्ध नेपाल निर्माणमा टेवा पुग्ने विश्वास लिइएको छ ।

साथै नेपालका महत्वपूर्ण जलाधार क्षेत्रहरूको संरक्षण तथा एकीकृत व्यवस्थापन गरी बाढी, पहिरो, भू-क्षय जस्ता प्राकृतिक प्रकोपको चाप कम गर्दै पारिस्थितिक सन्तुलन कायम राख्न, जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरण गर्न, भू-क्षय कम गरी जमिनको उर्वराशक्ति कायम राख्न र विकास निर्माणका पूर्वाधारहरूको संरक्षणमा सघाउ पुऱ्याउने उद्देश्य लिइएको छ ।

नेपालको संविधान, २०७२ को कार्यान्वयनसँगै संघीय संरचना अनुसार संस्थागत पुनर्संरचना गर्दा वि.सं. २०७५ सालमा बदलिँदो राजनीतिक परिवेशसँगै तत्कालीन वन विभाग र भू तथा जलाधार संरक्षण विभागलाई गाभी वन तथा भू-संरक्षण विभाग गठन गरिएको हो । साथै, प्रदेश सरकार अन्तर्गतको वन तथा वातावरण हेर्ने मन्त्रालयको मातहतमा ७ वटा प्रदेश वन निर्देशनालय, ८४ वटा डिभिजन वन कार्यालयहरू र २५ वटा भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरू स्थापना भई संचालनमा रहेका छन् ।

१.२ विभागको संगठन संरचना

विभागमा वन तथा वन्यजन्तु संरक्षण महाशाखा, वन व्यवस्थापन महाशाखा र जलाधार तथा पहिरो व्यवस्थापन महाशाखा गरी ३ वटा महाशाखा अन्तर्गत १५ वटा शाखाहरू तथा महानिर्देशकको प्रत्यक्ष मातहतमा रहेका अन्य ४ वटा शाखा सहित जम्मा १९ वटा शाखाहरू रहेका छन् ।

सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट मिति २०७५/०३/३२ मा स्वीकृत भएको संगठन संरचना अनुसार यस विभाग

अन्तर्गत ४ वटा वन बीउ प्रयोगशाला तथा भण्डारण केन्द्रहरू (काठमाडौं, कास्की, मोरङ र बाँके), ४ वटा वृहत् जलाधार व्यवस्थापन केन्द्रहरू (कोशी, गण्डकी, कर्णाली र महाकाली), १ वटा संघीय जलाधार व्यवस्थापन स्रोत केन्द्र, कुलेखानी, १ वटा सामुदायिक वन अध्ययन केन्द्र, सिन्धुपाल्चोक तथा १ वटा सशस्त्र वन रक्षक तालिम केन्द्र, टिकौली गरी जम्मा ११ वटा मातहतका कार्यालयहरू रहेका छन् । सर्लाहीको सागरनाथमा सशस्त्र वन रक्षक व्यापक क्याम्प स्थापना भई सञ्चालनमा आएको छ र सुनसरीको तरहरा, रुपन्देहीको फायरलाइन, बाँकेको ढकेरी र कैलालीको अत्तरियामा गरी ४ स्थानमा सशस्त्र वन रक्षक व्यापक क्याम्प स्थापना हुने प्रक्रियामा रहेको छ । विभाग तथा मातहतका कार्यालयहरूको स्वीकृत सांगठनिक संरचना अनुसूची १ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

विभागको महाशाखाहरू अन्तर्गतका शाखाहरूको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

१.२.१ महाशाखाहरू

विभागमा निम्न अनुसारका तीन वटा महाशाखाहरू रहेका छन् ।

- (क) वन तथा वन्यजन्तु संरक्षण महाशाखा
- (ख) वन व्यवस्थापन महाशाखा
- (ग) जलाधार तथा पहिरो व्यवस्थापन महाशाखा

१.२.२ शाखाहरू

(क) वन तथा वन्यजन्तु संरक्षण महाशाखा अन्तर्गत रहेका शाखाहरू

- वन संरक्षण शाखा
- वन्यजन्तु संरक्षण शाखा
- साइटिस शाखा
- प्रमाणीकरण शाखा

(ख) वन व्यवस्थापन महाशाखा अन्तर्गत रहेका शाखाहरू

- वन व्यवस्थापन शाखा
- वन सम्बर्द्धन शाखा
- सामाजिक वन शाखा
- निजी तथा सार्वजनिक वन शाखा
- भौगोलिक सूचना प्रणाली तथा नक्साङ्कन शाखा

(ग) जलाधार तथा पहिरो व्यवस्थापन महाशाखा अन्तर्गत रहेका शाखाहरू

- योजना तथा जलाधार सूचना प्रणाली शाखा
- संवेदनशील जलाधार व्यवस्थापन शाखा
- सिमसार संरक्षण शाखा
- पहिरो व्यवस्थापन शाखा
- संरक्षण प्रविधि विकास शाखा
- भू-उपयोग विकास तथा विपद न्यूनीकरण शाखा

विभागमा ३ वटा महाशाखा बाहेक महानिर्देशकको प्रत्यक्ष मातहतमा निम्न अनुसारका ४ वटा शाखाहरू रहेका छन् ।

- सशस्त्र वन सुरक्षा शाखा
- कर्मचारी प्रशासन शाखा
- आर्थिक प्रशासन शाखा
- ऐन, नियम परामर्श शाखा

विभागको स्वीकृत संगठनात्मक संरचना अनुसूची १ मा रहेको छ ।

१.३ विभागको दूरदृष्टि, उद्देश्य तथा दीर्घकालीन रणनीतिक योजनाहरू

विभागको दूरदृष्टि, उद्देश्य, मुख्य कार्य, तथा दीर्घकालीन रणनीतिक योजनाहरू यस प्रकार रहेका छन् ।

१.३.१ दूरदृष्टि

वन तथा भू-संरक्षण विभागको मुख्य परिलक्ष्य तथा दूरदृष्टि सबै प्रकारका वन स्रोतको दिगो व्यवस्थापनबाट पारिस्थितिकीय सेवालाई सन्तुलित र व्यवस्थित गर्दै वन स्रोत एवं जलाधारीय प्रणालीको संरक्षण र उत्पादकत्वमा वृद्धि ल्याई लाभको न्यायोचित वितरण मार्फत वन पैदावारको आवश्यकताको परिपूर्ति र वनजन्य उद्यमको प्रवर्द्धन गरी गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुऱ्याउने रहेको छ ।

१.३.२ उद्देश्यहरू

उपरोक्त परिलक्ष्य पूरा गर्नको लागि निम्न उद्देश्यहरू लिइएको छ ।

- वन स्रोतको संरक्षण, दिगो व्यवस्थापन, नीति, मापदण्ड, कार्यविधि तयार गर्ने ।
- जैविक विविधताको संरक्षण, पारिस्थितिकीय प्रणाली र वातावरणीय सेवा बीच सन्तुलन कायम राख्ने ।
- वन क्षेत्रको आवधिक सर्वेक्षण तथा प्राप्त नतिजाहरूको वन व्यवस्थापनको लागि उपयोग गर्ने ।
- वन पैदावारको दिगो र भरपर्दो आपूर्ति व्यवस्थापनका लागि नीति, मापदण्ड, कार्यविधि तयार गर्ने ।
- राष्ट्रिय तथा स्थानीय अर्थतन्त्रमा योगदान गर्ने ।
- वन क्षेत्रको सुशासन कायम गर्ने ।
- जलाधार संरक्षण, भू-विपद न्यूनीकरण, भू-उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने ।
- वन पैदावारमा आधारित उद्यमको प्रवर्द्धन गरी रोजगारी सृजना गर्ने ।
- अन्तरप्रदेशीय वनको विकास, सम्बर्द्धन र व्यवस्थापनको नीति, कानुन, मापदण्ड तथा रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने ।
- उन्नत तथा गुणस्तरीय विरुवा उत्पादनका लागि बीउ नीति, मापदण्ड तथा कार्यविधि तयार गर्ने साथै गुणस्तरीय वन बीउ र विरुवा उपलब्ध गराइ वृक्षारोपण वनको विकास गर्ने ।
- बृहत जलाधार क्षेत्रको एकीकृत संरक्षण एवं व्यवस्थापनका लागि रणनीति र कार्ययोजना तयार गरी समन्वयात्मक कार्यप्रणाली मार्फत कार्यान्वयन गर्ने ।
- नीजि, सार्वजनिक तथा शहरी वन विकास सम्बन्धमा आवश्यक नीति, नियम, निर्देशिका, मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

१.३.३ दीर्घकालीन रणनीतिक योजनाहरू

- सबै प्रकारका वनमा दिगो वन व्यवस्थापन ।
- क्षमतामा अभिवृद्धि र सुशासनमा सुधार ।
- परिणाममुखी वन प्रसाशन ।
- प्रभावकारी अनुगमन ।
- प्रविधि र लगानीको स्तरवृद्धि ।
- नदी प्रणालीमा आधारित एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन ।

१.४ विभागको काम, कर्तव्य र अधिकार

विभागको कार्य संचालन कार्यविधि बमोजिम वन तथा भू-संरक्षण विभागका मुख्य कार्यहरू यस प्रकार छन् ।

- राष्ट्रिय वन नीति निर्माण, परिमार्जन, अध्यावधिक तथा कार्यान्वयन ।
- वन तथा वातावरण सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौता कार्यान्वयन ।
- अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्थासँग समन्वय, सहयोग र सहजीकरण ।
- वनको वर्गीकरण, वनको दिगो व्यवस्थापनका लागि कार्यविधि, मापदण्ड तयार ।
- वन पैदावारको ओसार पसार, आयात तथा विदेश निकासी ।

- वन क्षेत्रको भू-उपयोग परिवर्तन र वन क्षेत्रको भू-स्वामित्व सम्बन्धी ।
- वन तथा वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण र न्यायिक निरूपण सम्बन्धी ।
- दुर्लभ, लोपोन्मुख तथा प्रतिवन्धित प्रजाति र आनुवांशिक श्रोत सम्बन्धी ।
- वन्यजन्तु पालन, प्रजनन तथा नियमन ।
- वन अतिक्रमण नियन्त्रण, सिमसार संरक्षण तथा व्यवस्थापन ।
- अन्तरप्रदेशीय वन व्यवस्थापन र भू-परिधि स्तरको व्यवस्थापन सहजीकरण सम्बन्धी ।
- वातावरणीय सेवा र भुक्तानी सम्बन्धी ।
- सशस्त्र वन रक्षक सम्बन्धी ।
- अन्तरप्रदेशीय वनको विकास, सम्बर्द्धन र व्यवस्थापनको नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्माणमा सहयोग र समन्वय, वन क्षेत्रको तथ्याङ्क तथा सूचना ।
- आयातित वनस्पतिका प्रजातिहरूको प्रवेश, व्यवस्थापन र नियन्त्रण ।
- राष्ट्रिय स्तरका पुरस्कार (जस्तै गणेशमान सिंह सामुदायिक वन राष्ट्रिय पुरस्कार), राष्ट्रिय-अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, सेमिनार (जस्तै : सामुदायिक वन, साभेदारी वन, वन अधिकृतहरूको राष्ट्रिय गोष्ठी, राष्ट्रिय सिमसार गोष्ठी, भू तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धित प्राविधिकहरूको राष्ट्रिय गोष्ठी आदि)
- वन्यजन्तु पालन, प्रजनन, तथा जलचर संरक्षण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा समन्वय र प्रजाति संरक्षण विशेष कार्यक्रम ।
- भू तथा जलाधार संरक्षण तथा व्यवस्थापन ।
- राष्ट्रिय स्तरमा ठूला नदी प्रणालीहरूमा आधारित रहि भू-स्खलन तथा एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन ।
- राष्ट्रिय स्तरमा संवेदनशील, जोखिमपूर्ण, तथा महत्वपूर्ण जलाधार क्षेत्रहरूको पहिचान, विश्लेषण, व्यवस्थापन ।
- राष्ट्रिय स्तरमा भू-स्खलन तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास नीति निर्माण ।
- भू तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण, सम्बर्द्धन र व्यवस्थापन सम्बन्धी राष्ट्रिय कानून, मापदण्ड र नियमन ।
- वातावरण संरक्षण, जलाधार व्यवस्थापन कार्यहरूको नियमित अनुगमन तथा मूल्यांकन ।
- नदी प्रणाली तथा यसका जलाधार क्षेत्रहरूको एकीकृत संरक्षण व्यवस्थापन ।
- राष्ट्रिय स्तरमा पहिरो भू-स्खलन, क्षतिग्रस्त भूमि पुनरुत्थान, नदीउकास जग्गा व्यवस्थापन, सिमसार, तालतलैया, तथा अन्य वातावरणीय सम्वेदनशील क्षेत्रको व्यवस्थापन तथा नियमन ।
- जलाधार क्षेत्रहरूको सूचना, भू-सूचना प्रणालीहरू, नाप नक्शाहरू तयारी तथा अद्यावधिक ।
- राष्ट्रिय महत्वका राजमार्ग, जलविद्युतको जलाशय, पानीका स्रोतहरू, बाढी प्रकोपको असर, सुख्खा क्षेत्र, मरुभूमीकरण जस्ता क्षेत्रहरूको दृष्टिकोणले जलाधारहरूको पहिचान, व्यवस्थापन योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन ।
- आर्थिक, सांस्कृतिक, पर्यापर्यटकीय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका नदी प्रणाली, तालतलैयाका जलाधारहरूको योजना, आयोजना तर्जुमा तथा व्यवस्थापन ।
- बृहत पहिरोहरूको अभिलेखीकरण, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी योजना तर्जुमा तथा नियमन ।
- अन्तरप्रदेश फौलिएका नदीप्रणालीहरूको भू-जोखिम, भू-विपद् व्यवस्थापनका लागि एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन ।
- चुरे तराई मधेश क्षेत्रहरूको एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन ।
- जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, समानुकूलन कार्यक्रमहरू सञ्चालन तथा व्यवस्थापन ।
- जलका लागि जलाधार व्यवस्थापन अन्तर्गत शहरी जलाधार, जलविद्युत जलाशय क्षेत्र, विकासका

पूर्वाधारहरूको संरक्षण जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र पानी स्रोतको मात्रा र गुणस्तर कायम राख्ने सम्बन्धी आवश्यक कार्यहरू ।

- जलाधार संरक्षण तथा वातावरणीय स्वच्छता सम्बन्धी कार्यमा मन्त्रालय र प्रदेश तथा स्थानीय तह बीच समन्वयकारी भूमिका निर्वाह ।
- प्राकृतिक नदीनाला, ताल, तलैया, पोखरी, सिमसार एवं जलाधार क्षेत्रको वातावरणीय संरक्षण एवं स्वच्छता कायम सम्बन्धी नीति, योजना, कानून, मापदण्ड र नियमन ।
- मन्त्रालयबाट सम्पादन हुने नीति तथा कानूनको तर्जुमा गर्दा आवश्यक प्राविधिक सहयोग ।
- नीति, कानून तथा मापदण्डको कार्यान्वयनको लागि योजना एवं कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन एवं मूल्यांकन ।

१.५ विभागको महाशाखा तथा शाखाहरूको कार्य विवरण

१.५.१ वन तथा वन्यजन्तु संरक्षण महाशाखा

- सशस्त्र वन रक्षक सम्बन्धी ।
- वन क्षेत्रको भू-उपयोग परिवर्तन, वन क्षेत्रको भू-स्वामित्व सम्बन्धी ।
- वन तथा वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण र न्यायिक निरूपण सम्बन्धी ।
- मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन, राहत तथा उद्धार केन्द्र स्थापना र संचालन सम्बन्धी ।
- वन्यजन्तु पालन, प्रजनन, तथा जलचर संरक्षण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा समन्वय र प्रजाति संरक्षण विशेष कार्यक्रम ।
- राष्ट्रिय वनको संरक्षणको लागि आवश्यक नीति, नियम तथा कार्यक्रम तर्जुमा ।
- वन डहेलो नियन्त्रण ।
- वन अतिक्रमण तथा वन पैदावारको हानी नोक्सानी रोकथाम ।
- साइटिस सम्बन्धी ।
- जैविक विविधताको संरक्षणको आवश्यक नीति, निर्माण तथा कार्यक्रम तर्जुमा र समन्वय ।
- दुर्लभ, लोपोन्मुख तथा प्रतिवन्धित प्रजाति सम्बन्धी ।
- वन संरक्षण सम्बन्धमा परेका विभिन्न उजुरी उपर आवश्यक कारवाही गर्ने ।
- वन क्षेत्रको अनियमितता तथा उजुरी छानबिन ।
- देशको वन नीति, रणनीति, योजना, गुरुयोजना निर्माण तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी ।
- वन तथा वातावरण सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धि सम्झौता कार्यान्वयन ।
- अन्तर्राष्ट्रिय संघ-संस्था समन्वय, सहयोग र सहजीकरण ।
- वन सम्बन्धमा अन्तर प्रादेशिक नीति निर्माण तथा आवश्यक समन्वय ।
- अन्तरप्रदेशीय वन व्यवस्थापन र भू-परिधि स्तरको व्यवस्थापन सम्बन्धी ।
- आयातित वनस्पतिका प्रजातिहरूको प्रवेश, व्यवस्थापन र नियन्त्रण ।

यस महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्य विवरण:

१.५.१.१ वन संरक्षण शाखा

- वन नोक्सानी गर्ने जैविक तथा अजैविक तत्वहरू निवारणका लागि नीति, ऐन कानून निर्माण ।
- वन अतिक्रमण, चोरी कटानी नियन्त्रण तथा कानूनी कारवाही ।
- अवैध वन पैदावार निकासी, ओसार-पोसार नियमन ।
- वन संरक्षणमा क्रियाशिल विभिन्न सुरक्षा निकाय तथा सरोकारवालाहरूसँग समन्वय ।
- वन डहेलो नियन्त्रण तथा रोकथाम ।
- राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजनाको लागि वन क्षेत्रको जग्गाको भोगाधिकार उपलब्ध गराउने ।
- व्यापारिक प्रयोजनको लागि कबुलियती वन उपलब्ध गराउने ।

- वन ऐन, नियम तथा प्रचलित कानूनको कार्यान्वयनमा सहयोग, सहजीकरण ।

१.५.१.२ वन्यजन्तु संरक्षण शाखा

- संरक्षण क्षेत्र बाहिर वन्यजन्तु अपराध निवारणका लागि नीति, ऐन कानून निर्माण ।
- चोरी सिकारी तथा वन्यजन्तुको अवैध कारोबार नियन्त्रण तथा कानूनी कारवाही ।
- मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरण र राहत वितरण सहजीकरण ।
- वन्यजन्तु संरक्षणमा क्रियाशिल विभिन्न सुरक्षा निकाय तथा सरोकारवालाहरूसँग समन्वय ।
- वन्यजन्तु संरक्षणका लागि शसस्त्र वन रक्षक परिचालन ।
- वन ऐन, नियम तथा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण सम्बन्धी प्रचलित कानूनको कार्यान्वयनमा सहयोग, सहजीकरण ।
- योजनाहरूको प्राथमिकता निर्धारण र योजना निर्माण ।
- विभिन्न आयोजनाहरूसँग समन्वय र विभाग तथा आयोजनाहरूबाट सञ्चालित कार्यक्रमको तर्जुमा, अनुगमन, मूल्याङ्कन एवं नियमन ।

१.५.१.३ साइटिस शाखा

- साइटिस सम्बन्धी काम गर्ने वैज्ञानिक निकायसँग समन्वय गर्ने ।
- साइटिसमा वनस्पति तर्फको व्यवस्थापन निकायको रूपमा कार्यान्वयन ।
- साइटिसको अनुसूचीमा परेका वनस्पति र वनस्पतिजन्य उत्पादनको ओसारपसार तथा व्यापार नियमन ।
- साइटिस सम्बन्धी राष्ट्रिय प्रतिवेदन बनाउन मन्त्रालयलाई सहयोग गर्ने ।
- साइटिसको सूचीमा परेका वनस्पतिहरूको अध्ययन, अनुसन्धान तथा तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्ने ।
- वातावरण संरक्षण सम्बन्धी प्रचार प्रसार तथा वातावरणीय सन्तुलन राख्न विभिन्न कार्यक्रमहरू तर्जुमामा सहयोग ।
- वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ अनुसार प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको लागि आवश्यक कारवाही गर्ने ।

१.५.१.४ प्रमाणीकरण शाखा

- वन विज्ञानका विषयमा विभिन्न प्रविधिहरूको विकास तथा कार्यान्वयन ।
- वन विज्ञानका प्राविधिक विषयमा आइपरेका अन्योलका विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान गरी प्रमाणीकरण गर्ने ।
- वन विज्ञान विषयमा अध्ययन, अनुसन्धान गर्ने विभिन्न विश्वविद्यालय, अनुसन्धान केन्द्रहरूसँग समन्वय गर्ने ।

१.५.२ वन व्यवस्थापन महाशाखा

- वनको विकास, संवर्धन र व्यवस्थापनको नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्माण सम्बन्धी ।
- वनको वर्गिकरण, वनको दिगो व्यवस्थापन सम्बन्धी सहजीकरण ।
- वन सम्बर्द्धन, विकास तथा सदुपयोग सम्बन्धी ।
- सहभागितामूलक वन व्यवस्थापन (सामुदायिक, साभेदारी, कबुलियति, धार्मिक आदि) सम्बन्धी नीति, नियम, निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि निर्माण ।
- आनुवांशिक स्रोत सम्बन्धी (बीउ बगैचा स्थापना तथा संचालन) ।
- निजी, सार्वजनिक तथा शहरी वन विकास सम्बन्धी ।
- वन पैदावारको ओसार पसार, आयात तथा विदेश निकासी सम्बन्धी ।
- वातारणीय सेवा र भुक्तानी ।
- वन क्षेत्रको नक्सांकन तथा प्रकाशन सम्बन्धी ।

- मिचाहा प्रजाति लगायत विभिन्न जैविक तथा अजैविक तत्वहरूबाट वन संरक्षण ।
- वनमा लाग्ने रोग तथा किराहरूको नियन्त्रण ।
- वन (क्षेत्र) सम्बन्धी योजना तर्जुमा ।
- संचालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन ।
- वन क्षेत्रको विकास कार्यक्रम सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन तथा प्रशोधन ।
- वन विकास कार्यक्रम संचालन ।
- प्रतिवेदन प्रकाशन ।

यस महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्य विवरण

१.५.२.१ वन व्यवस्थापन शाखा

- वन क्षेत्रको दिगो व्यवस्थापनको लागि रणनीतिक, आवधिक योजनाहरू तयारीमा सहयोग ।
- अन्तर प्रादेशिक योजनाहरूको कार्यान्वयनमा आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- संचालित कार्यक्रम तथा योजनाहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन ।
- वन पैदावार सदुपयोग सम्बन्धी नीतिनियम तर्जुमा ।
- वन पैदावार विक्री वितरण तथा बजार व्यवस्थापनमा सहयोग ।
- वन विकास तथा उत्पादन अभिवृद्धिमा निजी क्षेत्रको सहभागिता सम्बन्धी ।

१.५.२.२ वन सम्बर्द्धन शाखा

- आर्थिक रूपले महत्वपूर्ण प्रजातिको वंशाणुगत गुणमा सुधार गरी उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने ।
- भविष्यमा दिगो रूपले उन्नत तथा गुणस्तरीय बीउ उत्पादन गरी वृक्षारोपणको लागि उपलब्ध गराउन वन बीउ बगैचा स्थापना र व्यवस्थापन ।
- डिभिजन वन कार्यालयहरू, विभिन्न संघसंस्थाहरू, एवं निजी स्तरमा समेत गुणस्तरीय बीउ उपलब्ध गराउने र बीउ स्रोतहरू पहिचान, दर्ता, तथा व्यवस्थापन, बीउ संकलन, प्रशोधन, भण्डारण, तथा वितरण जस्ता कार्यहरूमा सहयोग, समन्वय ।
- वन सम्बर्द्धन प्रदर्शन स्थलहरूको स्थापना गरी विभिन्न उपचार विधिहरू मध्ये उपयुक्त उपचार विधि प्रमाणीकरण ।
- प्रोभिनेन्स परीक्षण (Provinence Test) लगायतका कार्यहरू ।
- महत्वपूर्ण तर सङ्कटपूर्ण अवस्थामा रहेका प्रजातिहरूको संरक्षण, अनुसन्धान, तथा व्यवस्थापन ।
- वन सम्बर्द्धन प्रणालीमा आधारित दिगो वन व्यवस्थापनका लागि वन सम्बर्द्धन सम्बन्धी उपयुक्त सामग्रीहरूको तयारी र वितरण ।
- वन सम्बर्द्धन प्रविधि र वृक्ष सुधार सम्बन्धी ।

१.५.२.३ निजी तथा सार्वजनिक वन शाखा

- निजी, सार्वजनिक तथा शहरी वन विकास सम्बन्धमा आवश्यक नीतिनियम, निर्देशिका, मापदण्ड निर्माणमा सहयोग ।
- निजी, सार्वजनिक तथा शहरी वन विकास सम्बन्धमा प्रदेश तथा स्थानीय तहहरू बीच समन्वय र सहयोग ।
- निजी, सार्वजनिक तथा शहरी वन विकास तथा विस्तारका लागि प्रचारप्रसार तथा आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालनका लागि विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्थाहरू बीच समन्वय गर्न ।
- निजी, सार्वजनिक तथा शहरी वनको उपयोग तथा दिगो वन विकास सम्बन्धमा आवश्यक नीति, निर्माणमा सहयोग ।
- वन विकास तथा उत्पादन अभिवृद्धिमा निजी क्षेत्रको सहभागिता सम्बन्धी ।

१.५.२.४ सामाजिक वन शाखा

- सामुदायिक वन लगायत जनसहभागितामा आधारित अन्य वन व्यवस्थापन पद्धति सम्बन्धमा नीति, नियम, ऐन कानुन, निर्देशिका, मापदण्ड बनाउनमा सहयोग ।
- सामाजिक वन व्यवस्थापन पद्धतिको राष्ट्रिय तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन र प्रकाशन ।
- सामाजिक वन व्यवस्थापन सम्बन्धी राष्ट्रिय पुरस्कार सञ्चालन ।
- सामाजिक वन व्यवस्थापन सम्बन्धी राष्ट्रिय गोष्ठी, सभा, सम्मेलन सञ्चालन, व्यवस्थापन ।
- समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापनका लागि सहयोगी विकास साभेदार, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरु, सञ्जालहरु बीच समन्वय र सहकार्य ।
- वन संरक्षण तथा विकासमा जनसहभागिता परिचालन ।
- विभिन्न प्रचार प्रसारका सामाग्रीहरु तयारी तथा वितरण ।
- विभागका नीतिनियम कार्यक्रम जनसमुदाय तथा नीति निर्माताहरु सम्म नियमित प्रवाह ।

१.५.२.५ भौगोलिक सूचना प्रणाली तथा नक्साङ्कन शाखा

- नेपालको वन क्षेत्रमा आएको परिवर्तन सम्बन्धी सूचना संकलन ।
- रिमोट सेन्सिङ तथा अन्य आधुनिक पद्धतिबाट प्राप्त तथ्याङ्क विश्लेषण तथा नक्साङ्कन ।
- विभिन्न विषयगत नक्सा तयारी तथा प्रकाशन ।
- विभागका विभिन्न क्रियाकलापको तथ्याङ्क संकलन तथा नक्साङ्कन ।
- सूचना तथा तथ्याङ्क, प्रवाह प्रणाली सुदृढीकरण ।
- वन डढेलो सूचना प्रणाली (Forest Fire Information System) सूचना प्रवाह ।

१.५.३ जलाधार तथा पहिरो व्यवस्थापन महाशाखा

- भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था गर्ने गराउने ।
- भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी उपयुक्त प्रविधिहरुको पहिचान, अनुसन्धान र विकास गर्ने, गराउने ।
- अध्ययन अनुसन्धानबाट आएका सूचनाहरुको संकलन, भण्डारण, विश्लेषण, अद्यावधिक गर्ने र प्रतिवेदनहरु प्रकाशन गर्ने ।
- बृहत् जलाधार क्षेत्रहरुको वैज्ञानिक व्यवस्थापनका लागि रणनीतिक बृहत् जलाधार व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गर्ने, कार्यक्रम विकास गर्ने ।
- जलाधार सूचना प्रणाली (Watershed Information System) को विकास, संघीय तथ्यांक भण्डारण तथा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) को स्थापना, संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- जलाधारीय सूचना प्रणालीको आधारमा राष्ट्रिय महत्वका संवेदनशील र जोखिमपूर्ण अवस्थाका जलाधार क्षेत्रहरुको पहिचान गर्ने, भूक्षय तथा जलाधारीय अवस्था सम्बन्धी नक्शाहरु तयार गर्ने, गराउने ।
- पहिचान भएका राष्ट्रिय महत्वका एवं संवेदनशील र जोखिमपूर्ण अवस्थाका जलाधार क्षेत्रहरुको संरक्षण तथा व्यवस्थापनका लागि योजना तर्जुमा गर्ने । योजनाहरुको संभाव्यता अध्ययन गर्ने, गराउने ।
- जलवायु परिवर्तनले जलाधारीय स्रोतहरुमा पुऱ्याएको नकारात्मक असर र त्यसको न्यूनीकरण सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, गराउने र उपयुक्त कार्यक्रम विकासका लागि राय सुझाव दिने ।
- सबै शाखाहरूसँग समन्वय गरी प्राविधिक निर्देशिका, कार्यविधि, दिग्दर्शन, आवश्यक स्टयाण्डर्ड, नर्मस तथा म्यानुअल तयार गर्ने, गराउने ।
- बृहत् जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरु मार्फत आयोजनाहरुको प्रस्ताव तयार गराउन आयोजनाहरुको पहिचान, संभाव्यता अध्ययन, छनौट तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी प्रक्रिया र कार्यविधि तयार गर्ने, गराउने ।
- जलाधारीय स्रोत सम्बन्धि कार्य गर्ने विभिन्न निकायहरूसँग समन्वय राखी सूचना आदान प्रदान गर्ने र

जलाधार योजना तर्जुमा कार्यलाई सुदृढ गर्दै लैजाने ।

- बृहत् जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरूलाई जलाधार प्राथमिकीकरण र जलाधार व्यवस्थापन योजना तर्जुमा कार्यमा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- आयोजना/कार्यक्रम विकासको लागि शाखाहरू एवं सरकारी, गैर सरकारी, संघ-संस्थाहरू तथा निजी क्षेत्रसँग समेत समन्वय कायम गर्ने, गराउने ।
- चुरे क्षेत्र संरक्षणको निम्ति अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन नीति तथा योजना/कार्यक्रम बनाउने र संचालित कार्यक्रमहरूको समन्वय गर्ने ।
- महाशाखा अन्तर्गत शाखाहरूलाई तोकिएका कार्यहरू संचालन र सम्पन्न गर्ने कार्यमा समन्वयकारी एवं सुपरिवेक्षकको भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- महाशाखा अन्तर्गतका सूचना तथा प्रगतिहरू विभागीय प्रमुखलाई समयमा जानकारी गराउने ।
- अन्तर प्रादेशिक तथा अन्तरदेशीय जल तथा जलाधार सम्बन्धी आवश्यक विषयहरूमा समन्वय, सहजीकरण र सहकार्य गर्ने ।
- विभागीय प्रमुखले तोकिएका जिम्मेवारीहरू बहन गर्ने ।

यस महाशाखा अन्तर्गतका शाखाहरूको कार्य विवरण

१.५.३.१ योजना तथा जलाधार सूचना प्रणाली शाखा

- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका अवस्था पहिचान तथा विश्लेषणका आधारमा वार्षिक एवं आवधिक योजना कार्यक्रमहरू निर्माणमा सहयोग गर्ने ।
- विभाग तथा अन्तर्गतका निकायबाट सञ्चालन हुने आयोजना/कार्यक्रमहरूको आवधिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा, बजेट तथा कार्यक्रम तयारी सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- आवधिक योजनाले किटान गरेको लक्ष्य हासिल गर्नको लागि आवश्यक योजनाको अवधारणा तथा प्रस्ताव तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पेश गर्ने ।
- विभागसँग सम्बन्धित विकास साभेदार तथा आयोजना बीच समन्वय गरी आयोजनाहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक सहयोग सुझाव प्रदान गर्ने ।
- भू-क्षय तथा जलाधारीय अवस्था सम्बन्धी जोखिम तथा प्रकोप मापन, अध्ययन, जलाधार मानचित्रावली (Watershed Atlas) लगायत भूक्षय तथा जलाधारीय अवस्था सम्बन्धी विभिन्न नक्शाहरू तयार गर्ने, गराउने ।
- राष्ट्रिय महत्वका जलाधार क्षेत्रहरूको संरक्षणका लागि कार्यनीति तथा कार्यविधि विकास गर्ने तथा सो सम्बन्धी नयाँ आयोजनाहरूको अवधारणा र प्रस्ताव तयार गर्ने ।
- योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक जलाधार स्रोतहरूको सूचना प्रणाली विकास, निर्देशिका, मापदण्ड तयार गर्ने ।
- देश भित्रका बृहत् जलाधार/जलाधार क्षेत्रहरूको सूचना प्रणाली (Watershed Information System) को विकास गर्ने, गराउने ।
- जलाधार सम्बन्धि भू-जैविक तथा सामाजिक आर्थिक सूचना तथा तथ्यांक संकलन गर्ने, जलाधारीय सूचना प्रणालीमा आवद्ध गरी अद्यावधिक राख्ने तथा विश्लेषण गर्ने, आवश्यक सूचनालाई GIS प्रणालीमा आवद्ध राख्ने ।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूका सम्बन्धित निकायहरूसँग जलाधारीय स्रोत सम्बन्धी सूचना आदान प्रदान गर्ने ।
- प्रदेश तथा अन्तरप्रदेशका जलाधार क्षेत्रहरूको महत्व पहिचान गर्दै सो सम्बन्धी व्यवस्थापनको नीति तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने ।
- अन्तरप्रदेश स्तरमा जलाधारीय क्षेत्र व्यवस्थापनको लागि आवश्यक सहजीकरण र समन्वय गर्ने ।
- जनशक्ति विकास योजना तयार गरी उपयुक्त तालिमको पहिचान गर्दै सो सम्बन्धी तर्जुमा र प्रशिक्षण कार्य

गर्न कार्यान्वयनमा सघाउ पुऱ्याउने ।

- स्वदेश तथा विदेशमा प्राप्त हुन सक्ने तालिमहरुको पहिचान गर्दै दातृ निकायहरूसँग अनुरोध गर्दै वैदेशिक तालिम मनोनयनको समेत कार्य शुरुवात गर्ने । वैदेशिक मनोनयनको हकमा प्रशासन शाखासँग विवरण मागका साथै अन्य समन्वय गर्ने । तालिमहरुको लागि कर्मचारी प्रशासन लगायत अन्य शाखाहरूसँग समन्वय गरी आवश्यक कारवाही गरी महाशाखा प्रमुख समक्ष पेश गर्ने ।
- विदेशी विशेषज्ञ र स्वयंसेवकहरुको सेवा सम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने ।
- भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन क्षेत्रमा सञ्चालित आयोजना/परियोजनाहरुको विवरण अद्यावधिक गरी राख्ने ।
- वृहत् जलाधार व्यवस्थापन केन्द्र र भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरुलाई कार्ययोजना तयारी तथा जलाधार प्राथमिकीकरणमा सहयोग गर्ने ।
- जलाधार तथा पहिरो व्यवस्थापन महाशाखा अन्तर्गतका प्रगति तथा अनुगमन विवरण तयार गर्ने ।
- GIS Laboratory को व्यवस्थापन र समय सापेक्षित रूपमा सुदृढीकरण गर्ने ।
- महाशाखा अन्तर्गतको वार्षिक प्रगति आवश्यकता अनुसार प्रकाशन गर्ने वा विभागस्तरमा प्रकाशनका लागि सहयोग गर्ने ।
- संघीय कार्यालयहरूसँग सम्बन्धित योजना तथा अनुगमन सम्बन्धी समन्वयात्मक कार्यहरु गर्ने ।
- महाशाखासँग सम्बन्धित प्रादेशिक तथा स्थानीय तहसँग सम्बन्धित कार्यहरु गर्ने ।

१.५.३.२ संवेदनशील जलाधार व्यवस्थापन शाखा

- राष्ट्रिय महत्व, प्राथमिकता प्राप्त, संवेदनशील तथा विशेष महत्वका जलाधार क्षेत्रहरुको पहिचान र वर्गिकरण गर्ने ।
- जलाधार व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित आवश्यक नीति, नियम, मापदण्ड, ऐन, कानून तथा निर्देशिकाहरुको तर्जुमाका लागि महाशाखा प्रमुखलाई आवश्यक सहयोग र समन्वय गर्ने ।
- जलविद्युत जलाशय, शहरी जलाधार क्षेत्रका पानी श्रोतहरुको व्यवस्थापन, ताल तलैया क्षेत्रहरुको जलाधार, सिंचाई, नहर, रणनैतिक सडक जस्ता अन्य महत्वपूर्ण पूर्वाधारहरुको जलाधार स्तरमा समस्या पहिचान गर्दै सोको व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम पहिचान गर्ने ।
- जलवायु परिवर्तनका असरहरुका कारणले सुख्खाग्रस्त क्षेत्र, जल तनाव, बाढीबाट हुने खोला किनार कटान क्षेत्रहरुको पहिचान, सर्वेक्षण, अभिलेखीकरण तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- पुरातात्विक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्व बोकेका क्षेत्रहरुको जलाधार विवरण तयार गर्ने र सोको संरक्षण व्यवस्थापन गर्ने ।
- राष्ट्रिय स्तरमा संवेदनशील जलाधार क्षेत्रहरुको पहिचान, वर्गीकरण र व्यवस्थापन सम्बन्धी रणनैतिक योजना तथा कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने ।
- वातावरणीय सेवा भुक्तानी सम्बन्धी आवश्यक नीति, निर्देशिका तयार गर्ने, गराउने ।
- पहिचान तथा वर्गिकरण गरिएका जलाधार क्षेत्रहरूसँग सम्बन्धित व्यवस्थापकीय योजनाहरुको कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहजीकरणको आधार तयार गर्ने ।

१.५.३.३ सिमसार संरक्षण शाखा

- राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा पहिचान भएका तालतलैयाहरुको सर्वेक्षण तथा अभिलेखीकरण गर्ने ।
- तालतलैयाहरुको जलाधार स्तरमा हुने थिग्रीकरण सर्वेक्षण तथा यसको व्यवस्थापकीय योजना तयार गर्ने ।
- तालतलैयाहरुको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनार्थ आवश्यक नीति, योजना तर्जुमा गर्ने र नियमन गर्ने ।
- प्राकृतिक नदी नाला, ताल तलैया, पोखरी, सिमसार जस्ता क्षेत्रहरुमा हुन सक्ने प्राकृतिक प्रकोप

न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि आवश्यक कार्यहरू गर्ने ।

- सिमसार क्षेत्रको दिगो व्यवस्थापनको लागि एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन कार्य गर्ने, गराउने ।
- तालतलैयाहरूको जलपुनर्भरण सम्बन्धि आवश्यक प्रविधि मूलक कार्यहरू गर्ने, गराउने ।
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागको क्षेत्राधिकार भित्रका बाहेकका सिमसार क्षेत्रहरूको दिगो व्यवस्थापन गर्ने, गराउने ।
- सिमसार क्षेत्रसँग सम्बन्धित अन्य निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्दै एकीकृत संरक्षण तथा सम्बर्द्धनको प्रयास गर्ने ।
- सिमसार तथा तालतलैयाहरूको जैविक विविधता संरक्षण, पर्यावरणीय सन्तुलन कायम गर्ने कार्यका साथै समुदायको आर्थिक विकासका लागि कार्य गर्ने, गराउने ।
- सिमसार, तालतलैया एवं मुहानहरूको पानीको अवस्था अध्ययन गरी यसको गुणस्तर कायम गर्न त्यसका जलाधार क्षेत्रमा आवश्यक कार्यहरू गर्ने गराउने ।
- सम्भावित वातावरणीय समस्या तथा खाद्य संकट समाधानका लागि आवश्यक जलभण्डारणको व्यवस्था मिलाउने कार्य गर्ने गराउने ।

१.५.३.४ पहिरो व्यवस्थापन शाखा

- राष्ट्रिय स्तरमा रहेको बृहत् एवं संवेदनशील क्षेत्रका पहिरोहरूको सर्वेक्षण, जोखिम आँकलन, संवेदनशीलता अध्ययन गर्ने र सोको अभिलेखीकरण गर्नुका साथै नक्शांकन गर्ने ।
- पहिरोहरूको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीति, नियम, कानून तर्जुमा एवं नियमन सम्बन्धी आवश्यक कार्यहरू गर्ने ।
- पहिरोहरूको रोकथाम तथा व्यवस्थापनका लागि प्रविधिमूलक कार्यक्रमहरूको विकास, विस्तार सम्बन्धी कार्यहरू गर्न अन्य शाखाहरूसँग समन्वय र सहजीकरणको वातावरण सृजना गर्ने ।
- विभिन्न भू-परिधि स्तरमा पहिरोबाट हुन जाने असरहरू समेत समावेश गरी Landslide Atlas तयार गर्न र सो सम्बन्धी जानकारी प्रदेश र स्थानीय सरकारलाई गराउनको लागि आवश्यक सहजीकरण गर्ने ।
- आकस्मिक रूपमा पहिरोबाट हुने राष्ट्रिय स्तरको क्षतिको तत्काल विवरण (Rapid Damage Assessment) सम्बन्धि आवश्यक कार्यहरू गर्ने ।
- पहिरो व्यवस्थापन गर्ने निकायहरू बीच सहकार्य र समन्वयको वातावरण तयार गर्ने ।
- प्रदेश, स्थानीय सरकार तथा विभिन्न उपभोक्ता समिति, समुदायहरूबाट प्राप्त पहिरो सम्बन्धि निवेदनहरूको आवश्यक पहिचान र विश्लेषण गर्दै प्राथमिकताका आधारमा कार्यान्वयन योजना बनाउने ।
- पहिरो रोकथाम तथा न्यूनीकरणका नमूना कार्यक्रमहरूबाट प्राप्त नतिजा र सिकाईहरूलाई प्रचार प्रसार गर्ने ।
- पहिरो व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित संघसंस्था तथा समुदायहरूलाई प्राविधिक सहयोग गर्ने ।
- पहिरोहरूको सूची (Landslide Inventory) तयार गरी सोको डाटाबेस तयार गर्ने र निश्चित अवधिमा अद्यावधिक गर्ने ।
- उच्च जोखिममा रहेका पहिरो क्षेत्रको नियमित अनुगमन गर्ने ।

१.५.३.५ संरक्षण प्रविधि विकास शाखा

- राष्ट्रिय स्तरका महत्वपूर्ण भू-परिधि क्षेत्रहरूको भूस्खलन तथा जलाधार संरक्षण सम्बन्धी कार्यमूलक अनुसन्धान सम्बन्धी आवश्यक नीति, योजना तथा कार्यक्रम सम्बन्धी आवश्यक सहयोग र सहजीकरणका साथै कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- भू तथा जलाधार संरक्षण सम्बन्धी प्रविधिहरूको स्थलगत नमूना प्रदर्शन, स्थल निर्माण र विकास गर्ने ।

- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका लागि भू तथा जलाधार संरक्षण सम्बन्धी ज्ञान, सूचना तथा प्रविधि उपलब्ध गराउने ।
- प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन सम्बन्धि भू-क्षमतामा आधारित ज्ञान प्रविधि तथा अन्य वैज्ञानिक अध्ययन अनुसन्धान गरी प्रदेश तथा अन्तरप्रदेश स्तरमा प्रवर्द्धन एवं प्रचार प्रसार गर्ने ।
- जलाधार स्तरमा प्राकृतिक प्रणाली अनुगमन अध्ययन गर्ने ।
- भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी परम्परागत अभ्यास, स्थानीय ज्ञान र वैज्ञानिक आधार सहितका भू-संरक्षण प्रविधि विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
- भुस्खलन तथा पहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपहरुबाट जोगिन जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका आधुनिक प्रविधिहरु प्रयोगमा ल्याउने ।
- आयोजना/कार्यालयहरुको लागि आवश्यक पर्ने प्राविधिक निर्देशिका तयार पार्न सहयोग पुऱ्याउने ।
- महाशाखा अन्तर्गत रहेको पुस्तकालय तथा स्वायल ल्याबको व्यवस्थापन गर्ने ।
- भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि हुने प्रकारका सामाग्रीहरु तयार गरी वितरण तथा प्रसारण गराउने ।
- जलाधार व्यवस्थापन योजना तयार पार्न आवश्यक माटो र पानीको नमूना संकलन तथा विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने ।
- आयोजना, विभिन्न शाखाहरु तथा अन्य निकायहरूसँग समन्वय गरी संरक्षण दिवस समारोहको आयोजना गर्ने, गराउने ।

१.५.३.६ भू-उपयोग विकास तथा विपद् न्यूनीकरण शाखा

- जलवायुजन्य असरहरुबाट जलाधारीय श्रोतहरु (माटो, पानी तथा अन्य श्रोतहरुमा परेको असर सम्बन्धी विस्तृत सूचना तथा तथ्यांकहरु संकलन र अद्यावधिक गर्ने ।
- जलवायुजन्य विपद्हरु न्यूनीकरण सम्बन्धी ज्ञान, प्रविधि र सीपको विकास र बिस्तारको लागि आवश्यक सहयोग गर्ने ।
- भू-उपयोग विकास तथा विपद् न्यूनीकरण सम्बन्धि कार्यक्रमहरु प्रदेशस्तरमा समेत सञ्चालनका लागि आवश्यकता अनुसार सहजीकरण तथा समन्वय गर्ने ।
- भू-उपयोग विकास तथा विपद् न्यूनीकरण सम्बन्धी श्रोत केन्द्रको रुपमा विकास गरी ज्ञान सीप र प्रविधिहरुको प्रचार प्रसार र विस्तार गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि अन्य निकायहरूसँग आवश्यकता अनुसार समन्वयात्मक र प्रवर्धनात्मक कार्यहरु गर्ने ।
- विपद्हरु सम्बन्धी तथ्यांक तथा सूचना संकलन, विश्लेषण, अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, गराउने ।
- भू-उपयोग विकास कार्यसँग सम्बन्धित संरक्षण र विकासको नमूना कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने, गराउने ।
- भू-उपयोग विकास तथा विपद् न्यूनीकरण सम्बन्धी नीति तथा निर्देशिका तयारी तथा कार्यान्वयन गर्ने ।

महानिर्देशकको प्रत्यक्ष मातहतमा रहेका शाखाहरुको कार्य विवरण

१.६ कर्मचारी प्रशासन शाखाको कार्यविवरण

विभाग र मातहतका कार्यालयहरुको समग्र व्यवस्थापनको मुख्य दायित्व कर्मचारी प्रशासन शाखामा रहनेछ । यस शाखाको उद्देश्य विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरुको कर्मचारीको पदपूर्ति, सरुवा, दरबन्दी श्रृजना, अभिलेख तयारी लगायत कर्मचारीको सेवा सुविधा सम्बन्धि दैनिक प्रशासन तथा कार्यालयका भौतिक सम्पत्ति समेतको उचित संरक्षणको व्यवस्था मिलाउने रहनेछ । यस शाखाले विभागको आवश्यकता अनुसारको वेभसाइट बनाउने, तथ्याङ्क

डाटाबेस तयारी गर्ने, विभिन्न कम्प्युटर हार्डवेयर र सफ्टवेयरको विकास, मर्मत, सम्भार तथा रहेका कम्प्युटर टाइपिङ लगायतका सम्पूर्ण कार्य गर्नेछ ।

१.७ आर्थिक प्रशासन शाखाको कार्यविवरण

विभागको सम्पूर्ण आर्थिक प्रशासन र कारोबार हेर्ने गरी आर्थिक प्रशासन शाखाको व्यवस्था गरिएको छ । यस शाखाले सालवसाली रूपमा तर्जुमा हुने बजेट तथा कार्यक्रमको लागि बजेट अनुमान तयार गर्ने, यसको लागि आवश्यक तथ्यांक, विवरण संकलन गर्ने, स्वीकृत बजेट बाँडफाँड, अख्तियारी तयार पार्ने, विनियोजन, धरौटी, राजश्व आम्दानीको लेखा राख्ने साथै त्यसको मासिक, त्रैमासिक, अर्धवार्षिक, वार्षिक विवरण तयार पारी सो को आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण गराउने, लेखा परिक्षणबाट दर्शाइएका बेरुजुहरूको लगत राख्ने, आवश्यक प्रमाण जवाफ तयारपारी बेरुजु फछ्यौट गराउने, वैदेशिक सहयोग समावेश भएका बजेटहरूको हकमा दातृसंस्थाहरूलाई आवश्यक आयोजना विवरण तयार गर्ने लगायतका विभागको आर्थिक सल्लाहकारको रूपमा कार्य गर्नेछ ।

१.८ ऐन नियम परामर्श शाखाको कार्यविवरण

विभागमा आई पर्ने कानूनी समस्यासँग सम्बन्धित आदेश, कानूनी परामर्श दिन र वन सम्बन्धि ऐन नियम समयानुकूल संशोधन गर्ने आदि कार्यहरू गर्ने गरी कानून सेवा अन्तर्गत रा. प. तृ. श्रेणीका अधिकृत रहने व्यवस्था गरिएको छ ।

१.९ सशस्त्र वन सुरक्षा शाखा

भाग २ वार्षिक प्रगति

आ.व. २०८१/०८२ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको प्रगति विवरण निम्न अनुसार रहेको छ। विस्तृत रूपमा वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति अनुसूची-२ मा राखिएको छ।

२.१ वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको प्रगति विवरण

विभाग अन्तर्गतका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको आ.व. २०८१/०८२ को भौतिक तथा वित्तीय प्रगति तपशिल बमोजिम रहेको छ।

तालिका १: वार्षिक कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको प्रगति विवरण

क्र.स.	बजेट उपशीर्षक	कार्यक्रम/आयोजना	भौतिक प्रगति प्रतिशत	वित्तीय प्रगति प्रतिशत
१	३२९०१०११	वन तथा भू-संरक्षण विभाग	९१.८	७८.४४
२	३२९०१०१२	डिभिजन वन कार्यालयहरू (वन सुरक्षा सैनिक समेत)	६०.९	४९.५३
३	३२९०११०१	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	८५.४९	७१.५६
४	३२९०११०२	जलाधार संरक्षण तथा सीमसार व्यवस्थापन कार्यक्रम	९१.५१	८५.४९
५	३२९०११०६	जलाधारमा आधारित जलवायु उत्थानशील जीविकोपार्जन आयोजना	८७.५०	९९.८६
६	३२९०११०७	जैविक विविधता तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम	३५.७३	२८.१५
६.१	३२९०११०७	गण्डकी जलाधार जलवायु उत्थानशील आयोजना (GBCRP)	४४.८५	६४.२२
६.२	३२९०११०७	पूर्व पश्चिम लोकमार्ग हरित उत्थानशील आयोजना (ACCESS)	११.५८	९.६१
६.३	३२९०११०७	जलवायु उत्थानशील भू-परिधी तथा जीविकोपार्जन आयोजना (CRLLP)	२४.५७	१०.३५
समष्टिगत			७५.४९	५८.४

२.२ आ.व. २०८१/०८२ मा विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरूको प्रगतिको समिक्षा

२.२.१ वन तथा भू-संरक्षण विभाग

वन, वन्यजन्तु, वनस्पतिको संरक्षण, सम्बर्द्धन र भू तथा जलाधार व्यवस्थापनका लागि वन तथा भू-संरक्षण विभाग तथा मातहतका कार्यालयहरू: सामुदायिक वन अध्ययन केन्द्र, वन बीउ प्रयोगशाला तथा भण्डारण केन्द्रहरू (काठमाण्डौ, कास्की, मोरङ र बाँके), बृहत् जलाधार व्यवस्थापन केन्द्रहरू (कोशी, गण्डकी, कर्णाली र महाकाली) र संघीय जलाधार व्यवस्थापन श्रोत केन्द्र, कुलेखानीमा कार्यरत कर्मचारीहरूको तलब, भत्ता र अन्य अनिवार्य दायित्व तथा प्रशासनिक कार्य तर्फको बजेट यस कार्यक्रम अन्तर्गत रहेका छन्। आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादन भएका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू तपशिल बमोजिम रहेका छन्।

- विभाग तथा मातहतका कार्यालयहरूको मुख्य रूपमा चालु खर्च अन्तर्गत अनिवार्य दायित्व र प्रशासनिक कार्य तर्फको बजेट खर्च भएको।
- बृहत् जलाधार व्यवस्थापन केन्द्र, कर्णाली, जाजरकोटको नयाँ कार्यालय भवन निर्माण भएको।

२.२.२ डिभिजन वन कार्यालयहरु (वन सुरक्षा सैनिक समेत)

वन, वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको संरक्षणका लागि वन तथा भू-संरक्षण विभाग र मातहतको कार्यालय सशस्त्र वन रक्षक तालिम केन्द्र, टिकौलीबाट सम्पादन हुने क्रियाकलापहरु यस कार्यक्रम अन्तर्गत रहेका छन्। आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादन भएका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरु तपसिल बमोजिम रहेका छन्।

- सशस्त्र वन रक्षक तालिम केन्द्र, चितवनको चालु खर्च अन्तर्गत अनिवार्य दायित्व र प्रशासनिक खर्च भएको।
- वन तथा वन्यजन्तु संरक्षणमा जि.पि.एस. उपयोगिता सम्बन्धि तालिम सम्पन्न भएको।
- स.ब.र. Refresher तालिम सम्पन्न भएको।
- वन डहेलो नियन्त्रणको लागि प्रचार प्रसार सामाग्री प्रकाशन उत्पादन र वितरण कार्य भएको।

२.२.३ राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम

वन, वन्यजन्तु, वनस्पतिको संरक्षण, सम्बर्द्धन र विकासका लागि वन तथा भू-संरक्षण विभाग र मातहतका कार्यालयहरु सामुदायिक वन अध्ययन केन्द्र तथा वन बीउ प्रयोगशाला तथा भण्डारण केन्द्रहरु (काठमाण्डौ, कास्की, मोरङ्ग र बाँके) बाट सम्पादन हुने क्रियाकलापहरु यस कार्यक्रम अन्तर्गत रहेका छन्। आ.व.२०८१/०८२ मा सम्पादन भएका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरु तपसिल बमोजिम रहेका छन्।

- राष्ट्रिय वनको एकीकृत रणनीतिक योजना (२०८१-२१००) स्वीकृत भएको।
- दिगो वन व्यवस्थापनको राष्ट्रिय मापदण्ड, २०८१ स्वीकृत भएको।
- सामुदायिक वन मार्गदर्शन, २०८१ स्वीकृत भएको।
- मदाने, काँक्रे विहार, रेसुङ्गा, बसन्ता, खाता र लालभुडी मोहना वन संरक्षण क्षेत्रको कार्ययोजनाको मस्यौदा तयार भएको।
- तेस्रो राष्ट्रिय साभेदारी वन गोष्ठी सम्पन्न भएको।
- डिभिजनल वन अधिकृतहरुको सातौँ राष्ट्रिय गोष्ठी सम्पन्न भएको।
- वन सम्बर्द्धन दोस्रो राष्ट्रिय गोष्ठी सम्पन्न भएको।
- २ वटा व्यवसायिक कबुलियती वन (गोरखा र सिन्धुली जिल्लामा) हस्तान्तरण भएको।
- १ लाख २६ हजार विरुवा उत्पादन भएको।
- २ वटा डार्टगन खरिद गरिएको।

२.२.४ जलाधार संरक्षण तथा सीमसार व्यवस्थापन कार्यक्रम

नेपालका महत्वपूर्ण जलाधार क्षेत्रहरुको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गरी बाढी, पहिरो, भू-क्षय जस्ता प्राकृतिक प्रकोपको चाप कम गर्दै जलवायु उत्थानशील तथा पारिस्थितिक सन्तुलन कायम गर्ने र जलाधार क्षेत्रहरुको वैज्ञानिक व्यवस्थापनबाट भू-क्षय कम गरी जमिनको उर्वराशक्ति कायम राख्नका साथै विकास निर्माणका पूर्वाधारहरुको संरक्षणमा सघाउ पुऱ्याउने मुख्य उद्देश्यहरु राखि वन तथा भू-संरक्षण विभाग अन्तर्गतको जलाधार तथा पहिरो व्यवस्थापन महाशाखा, बृहत् जलाधार व्यवस्थापन केन्द्रहरु (कोशी, गण्डकी, कर्णाली र महाकाली) र संघीय जलाधार व्यवस्थापन श्रोत केन्द्र, कुलेखानी मार्फत सम्पादन हुने क्रियाकलापहरु यस कार्यक्रम अन्तर्गत रहेका छन्। आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादन भएका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरु तपसिल बमोजिम रहेका छन्।

- ६९ वटा गल्छी पहिरो नियन्त्रण कार्य सम्पन्न भएको।
- ३२ वटा संरक्षण पोखरी/तालतलैया/सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन कार्य सम्पन्न भएको।
- १९ वटा पानी मूहान संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको।
- ११८ स्थानमा ११.३५७ कि.मि. खोला/नदी किनारा संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको।
- १ लाख ६८ हजार बहुवर्षिय विरुवा उत्पादन कार्य सम्पन्न भएको।
- National Workshop on Addressing Land Degradation in Nepal through NbS सम्पन्न भएको।

२.२.५ जलाधारमा आधारित जलवायु उत्थानशील जीविकोपार्जन आयोजना

नेपालको पूर्वी भू-भागको कोशी प्रदेशको खोटाङ र ओखलढुङ्गा जिल्लाको सीमा क्षेत्रमा पर्ने तल्लो दूधकोशी जलाधार मुख्य कार्यक्षेत्र रहेको छ। यस आयोजना ८ वटा स्थानीय तहहरूका ५१ वटा वडाहरूलाई समेटेर करिब ८४४ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको छ। आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादन भएका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू तपसिल बमोजिम रहेका छन्।

- ६१ वटा संरक्षण/ सिंचाई पोखरी निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।
- ९९ वटा पानी मुहान संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको।
- १०६७.१२ हेक्टर जमिनमा संरक्षण खेति प्रणाली प्रबर्द्धन कार्य सम्पन्न भएको।

२.२.६ जैविक विविधता तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम

२.२.६.१ गण्डकी जलाधार जलवायु उत्थानशील आयोजना (GBCRP)

गण्डकी नदी बेसिन अन्तर्गतका १९ वटा जिल्लाहरूमा विभाग तथा मातहतका कार्यालयहरू बृहत जलाधार व्यवस्थापन केन्द्र, गण्डकी र संघीय जलाधार व्यवस्थापन श्रोत केन्द्र, कुलेखानीद्वारा सम्पादन हुने क्रियाकलापहरू यस आयोजना अन्तर्गत रहेका छन्। आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादन भएका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू तपसिल बमोजिम रहेका छन्।

- १४ स्थानमा साना सिंचाई कुलो संरक्षण/निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।
- ५४ वटा गल्छी नियन्त्रण कार्य सम्पन्न भएको।
- ११ वटा पहिरो रोकथाम कार्य सम्पन्न भएको।
- ३० स्थानमा वाटर हार्भेस्टिङ प्रणालीको संरचना निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।
- २ स्थानमा ग्रामिण सडकमा भू संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको।
- ४ स्थानमा डाईभर्सन च्यानल निर्माण कार्य सम्पन्न भएको।

२.२.६.२ पूर्व-पश्चिम लोकमार्ग हरित उत्थानशील आयोजना (ACCESS)

यस आयोजना अन्तर्गत वन तथा भू-संरक्षण विभाग तथा पूर्व पश्चिम राजमार्गको लुम्बिनी र सुदूरपश्चिम प्रदेशको कुल जम्मा ९ वटा जिल्ला भित्रका ११ वटा डिभिजन वन कार्यालयहरू र ४ वटा भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरू यस आयोजनाको कार्यक्षेत्र रहेको छ। आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादन भएका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू तपसिल बमोजिम रहेका छन्।

- मेशिनरी औजार खरिद (१ वटा डेस्कटप कम्प्युटर, ३ वटा स्क्रीन टच ब्रान्डेड ल्यापटप, १ वटा High End फोटोकपी मेशिन खरिद) भएको।
- प्रशासनिक खर्च भएको।

२.२.६.३ जलवायु उत्थानशील भू-परिधि तथा जीविकोपार्जन आयोजना (CRLLP)

“जलवायु उत्थानशील भू-परिधि तथा जीविकोपार्जन आयोजना” एसियाली विकास बैंक (ए.डि.वि) को आर्थिक सहयोगमा कृषि, वन तथा पर्यावरण मन्त्रालय अन्तर्गत वन तथा भू संरक्षण विभाग कार्यान्वयन निकाय रहने गरी कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गतका ५ जिल्ला (सल्यान, रुकुम पश्चिम, मुगु, बझाङ र बाजुरा) को २४ पालिकामा सञ्चालनमा रहेको आयोजना हो। आयोजना शुरूवात चरणमा रहेकोले आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादन भएका मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू तपसिल बमोजिम रहेका छन्।

- मेशिनरी औजार तथा फर्निचर खरिद भएको।
- प्रशासनिक खर्च भएको।

भाग ३ नीति तथा कार्यक्रम र बजेट बक्तव्य अनुसारको प्रगति

३.१ आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रम

५८. राष्ट्रिय वनको रणनीतिक योजना कार्यान्वयन गरिनेछ। राष्ट्रिय वन सूचना प्रणाली विकास गरी वन क्षेत्रको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिनेछ। वन, पारिस्थितिकीय प्रणाली र भू-उपयोग नक्साङ्कन तयार गरिनेछ। वनस्पतिको वैज्ञानिक अनुसन्धान, अभिलेखीकरण एवं वनस्पति उद्यानको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरी वनस्पतिक विविधताको स्वस्थानीय र परस्थानीय संरक्षण गरिनेछ।
५९. वन विकास कोष समेतको उपयोग गरी दिगो वन व्यवस्थापन, वन क्षेत्रको पुनःस्थापना, डढेलो तथा अतिक्रमण नियन्त्रण जस्ता वन संरक्षण कार्यक्रममा तीनै तहका सरकार र समुदायको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ। डढेलो, सुक्खा, बाढी व्यवस्थापन र जल पुनर्भरण गर्न चुरे क्षेत्र र भित्री मधेसका स्थानीय तहहरूमा स्थानीय सामग्री प्रयोग गरी कम्तीमा १० जलाशय निर्माण गरिनेछ।
६०. गैरकाष्ठ वन पैदावार र औषधीजन्य तथा सुगन्धित वनस्पतिको वैज्ञानिक र व्यवस्थित अध्ययन गरी उत्पादन, प्रशोधन र बजारीकरणको व्यावसायिक योजना तयार गरिनेछ। प्रदेशसँगको सहकार्यमा वन पैदावारको उत्पादन व्यवस्थित गरी काठ तथा काष्ठजन्य वस्तुको आयात प्रतिस्थापन गरिनेछ।
६१. तीनै तहको समन्वय र सहकार्यमा राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ। चुरे-तराई मधेस संरक्षण तथा व्यवस्थापन गुरुयोजनालाई समयानुकूल बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।
६२. वन्यजन्तुमैत्री पूर्वाधार निर्माण, जैविकमार्ग पुनःस्थापना, नवीन प्रविधिको प्रयोग तथा वैकल्पिक कृषि बाली प्रवर्द्धन गरी वन्यजन्तु बासस्थान सुरक्षा एवं वन्यजन्तुबाट मानव जीवन तथा कृषिमा पर्ने असर न्यून गरिनेछ। बाँदर, बँदेल, दुम्सी, हरिण, मृग लगायतका जीवजन्तुबाट बालीनालीमा हुने क्षति न्यून गर्न स्थानीय तहको समन्वयमा नियन्त्रणात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। राजमार्ग र ठूला सडक छेउछाउ फलफूलका बोटविरुवा लगाउन समुदायमा आधारित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
६३. संरक्षित क्षेत्रमा पर्यापर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ। सामुदायिक वनमा पर्यापर्यटन र लघु उद्यमका क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ। सामुदायिक वनबाट प्राप्त प्रतिफलमा सीमान्तकृत समुदायको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ। व्यावसायिक वन्यजन्तु पालन, प्रजनन तथा उपयोगका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गरिनेछ।
६४. कर्णाली प्रदेशको प्राकृतिक स्रोतलाई स्थानीय जनताको समृद्धिमा उपयोग गर्न स्थानीय तह र निजी क्षेत्रको सहकार्यमा कृषि र वन पैदावारमा आधारित “समृद्ध कर्णाली उद्यमशीलता कार्यक्रम” सञ्चालन गरिनेछ।
६५. प्रमुख सहर र औद्योगिक प्रतिष्ठानहरूमा प्रदूषण मापन गर्ने व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ। औद्योगिक उत्पादनमा प्रदूषण नियन्त्रण प्रमाणपत्रको व्यवस्था क्रमशः लागु गरिनेछ। वातावरणीय मापदण्ड र सर्तको परिपालना कडाइका साथ लागु गरी वातावरणीय परीक्षण तथा अनुगमन प्रभावकारी बनाइनेछ। वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयारी र स्वीकृतिको प्रक्रियालाई सरलीकरण गरी निर्दिष्ट समयभित्रै सम्पन्न गरिनेछ।
६६. सन् २०४५ भित्र खुद शून्य कार्बन उत्सर्जनको लक्ष्य हासिल गर्न जीवाश्म ऊर्जालाई स्वच्छ एवम् नवीकरणीय ऊर्जाले विस्थापन गर्ने कार्ययोजना तयार गरिनेछ।
६७. जलवायु परिवर्तनको असर न्यूनीकरण र अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका राष्ट्रिय नीति तथा कार्ययोजना कार्यान्वयन गरिनेछ। जलवायु परिवर्तनका कारण हिमाली तथा पर्वतीय क्षेत्रमा परेको प्रभाव सम्बन्धी मुद्दालाई अन्तर्राष्ट्रियकरण गर्न नेपालको नेतृत्वदायी भूमिका स्थापित गरिनेछ। जलवायु सङ्कटबाट अल्पविकसित तथा हिमाली मुलुकमा उत्पन्न जोखिमबारे विश्वको ध्यानाकर्षण गर्न, संवेदनशीलता जगाउन, सरोकारवाला मुलुकहरूको सञ्जाल निर्माण गर्न र जलवायु वित्तको नतिजामुखी परिचालन गर्न “जलवायु परिवर्तन, हिमाल र मानवजातिको भविष्य” विषयमा अन्तर्राष्ट्रिय संवाद आयोजना गरिनेछ।
६८. जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असर न्यून गर्दै अनुकूलन क्षमता वृद्धि गरी उत्थानशीलता हासिल गरिनेछ। उच्च हिमशृङ्खला र नदी प्रणालीलाई जीवन्त राख्दै हिमाल, पहाड र तराई क्षेत्रमा जलवायु परिवर्तनबाट परेका असरलाई एकीकृत र सन्तुलित रूपमा सम्बोधन गर्न “राष्ट्रपति जलवायु परिवर्तन व्यवस्थापन कार्यक्रम” सञ्चालन गरिनेछ।

६९. जलवायुसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय कोषको अधिकतम उपयोग गर्न र यस्तो कोषमाथिको अधिकार स्थापित गर्न विशेष प्रयत्न गरिनेछ । जलवायु वित्तमा सहज पहुँच र निःशर्त प्राप्तिका लागि अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चहरूमा सघन पैरवी गरिनेछ । जलवायु परिवर्तनको कारण पुगेको क्षति बापत हानि तथा नोक्सानी कोषबाट आर्थिक सहायता प्राप्त गर्न कूटनीतिक पहल गरिनेछ ।

तालिका २: आ.व. २०८१/८२ नीति तथा कार्यक्रम अनुसारको प्रगति विवरण

नीति बुँदा नं.	बजेट बुँदा नं.	क्रियाकलाप	माइल्स्टोन	लक्षित महिनाहरु	इकाई	प्रगति	कैफियत
५९	१५२	वन डढेलो नियन्त्रणका लागि प्रचार प्रसार सामाग्री प्रकाशन, उत्पादन र वितरण गर्ने	सामाग्री प्रकाशन र उत्पादन	कार्तिक(१), माघ(२), फाल्गुन(३), चैत्र(५)	पटक	वन डढेलोको समयमा वन डढेलो रोकथामका लागि जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने प्रयोजनार्थ विभिन्न एफ.एम. तथा रेडियो, टेलिभिजन, पत्रपत्रिका मार्फत जनचेतनामुलक सन्देश उत्पादन तथा प्रसारण भएको ।	
			सामाग्री प्रसारण तथा वितरण	वैशाख(१), जेठ(३), असार(५)	पटक	वन डढेलो नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि उत्पादन भएको जनचेतनामुलक सामाग्री विभिन्न टेलिभिजन, रेडियो/एफ एम तथा पत्रपत्रिका मार्फत प्रचार प्रसार भएको ।	
६०	१५०	ललितपुर जिल्लामा रहेका लौठ सल्लोको वन क्षेत्रको पहिचान, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा विश्लेषण गर्ने	वन क्षेत्र पहिचान	कार्तिक(१)	जिल्ला	ललितपुर जिल्ला महाँकाल गाउँपालिका स्थित गोटिखेल क्षेत्रमा रहेको वन क्षेत्र छनौट भएको ।	
			सर्वेक्षण तथा तथ्याङ्क संकलन	माघ(१)	जिल्ला	सर्वेक्षण तथा तथ्याङ्क संकलनको कार्य सम्पन्न भएको ।	
			तथ्याङ्क विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी	चैत्र(१)	वटा	प्रतिवेदन तयार भएको ।	

नीति बुँदा नं.	बजेट बुँदा नं.	क्रियाकलाप	माइल्स्टोन	लक्षित महिनाहरु	इकाई	प्रगति	कैफियत
६२	१५१	मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्यूनिकरण र जैविक मार्ग संरक्षण गर्ने ।	विभिन्न वन्यजन्तु ह्याण्डलिङ्का लागी डार्टगन तथा औषधी खरिद गर्न बोलपत्र आह्वान तथा स्वीकृति गर्ने ।	कार्तिक(१)	पटक	डार्टगन खरिदको लागि बोलपत्र आह्वान तथा स्वीकृतिको कार्य सम्पन्न भएको ।	
			डार्टगन तथा औषधी खरिद	पौष(१)	पटक	२ वटा डार्टगन खरिद भएको ।	
		वन व्यवस्थापन योजना तयारी/ परिमार्जन गर्ने ।	वन संरक्षण क्षेत्रको कार्ययोजना तयारीका लागि सेवा प्रदायक छनौट	असोज(१)	पटक	कार्ययोजना तयारीका लागि सेवा प्रदायक छनौट भएको ।	
			वन संरक्षण क्षेत्रको कार्ययोजना निर्माण	पौष(१), चैत्र(२), जेठ(३)	वटा	मदाने, रेसुङ्गा र काँक्रे विहार वन संरक्षण क्षेत्रको कार्ययोजनाको मस्यौदा तयार भएको ।	
		खोला/नदी किनारा संरक्षण	उपभोक्ता/सेवा प्रदायक संग सम्झौता	असोज(२१), पौष (८०), चैत्र(१२४), जेठ(१२७)	वटा	१२३ स्थानमा खोला/नदी किनारा संरक्षण कार्यका लागि उपभोक्तासंग सम्झौता भएको ।	
			Embankment निर्माण	असोज(२), पौष (८), चैत्र(१३), जेठ(१४)	(कि.मि.)	११८ स्थानमा ११.३५७ कि.मि Embankment निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।	
		गल्छी/पहिरो रोकथाम	उपभोक्ता/सेवा प्रदायक संग सम्झौता	असोज(१३), पौष(८२) चैत्र(१३४) जेठ(१६०)	वटा	१३४ स्थानमा गल्छी/पहिरो रोकथाम कार्यका लागि उपभोक्तासंग सम्झौता भएको ।	
			Retaining Wall / Breast Wall / Checkdam निर्माण	असोज(१३), पौष (८२), चैत्र(१३४), जेठ(१६०)	वटा	१३४ स्थानमा गल्छी/पहिरो रोकथाम कार्य सम्पन्न भएको ।	

नीति बुँदा नं.	बजेट बुँदा नं.	क्रियाकलाप	माइल्स्टोन	लक्षित महिनाहरु	इकाई	प्रगति	कैफियत
		पानी मुहान संरक्षण	उपभोक्ता/सेवा प्रदायक संग सम्भौता	असोज(४०), पौष (७२). चैत्र(८०), जेठ(८९)	वटा	११८ वटा पानी मुहान संरक्षण कार्यको लागि उपभोक्तासंग सम्भौता भएको ।	
			मुहान संरक्षण कार्यको निर्माण सम्पन्न	असोज(४०), पौष (७२). चैत्र(८०), जेठ(८९)	वटा	११८ वटा पानी मुहान संरक्षण कार्य सम्पन्न भएको ।	
		संरक्षण पोखरी, तालतलैया, सिमसार क्षेत्र संरक्षण तथा व्यवस्थापन	उपभोक्ता/ सेवा प्रदायकसंग सम्भौता	असोज(३६), पौष (४९), चैत्र(५७), जेठ(६०)	वटा	९६ वटा संरक्षण पोखरी निर्माण कार्यका लागि उपभोक्तासंग सम्भौता भएको ।	
			सिमसार संरक्षण तथा पोखरी निर्माण सम्पन्न	असोज(३६), पौष (४९), चैत्र(५७), जेठ(६०)	वटा	९६ वटा संरक्षण पोखरी निर्माण कार्य सम्पन्न भएको ।	

३.२ आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वजेट वक्तव्य

दिगो वन व्यवस्थापन र वातावरण संरक्षण

१४९. वन क्षेत्रको दिगो व्यवस्थापन गरी व्यावसायिक उपयोग गरिनेछ। वन क्षेत्रमा लिज तथा कबुलियतीमा फलफूल खेती र पशुपन्छीपालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ। स्थानीय तह र प्रदेशसँगको सहकार्यमा प्रमुख राजमार्ग, नदी किनार र नहरको डिलमा समुदायमा आधारित फलफूल विरुवा रोपण कार्यक्रम राष्ट्रिय अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।
१५०. उच्च मूल्ययुक्त जडिबुटीको व्यावसायिक खेती प्रवर्द्धन गर्न गुणस्तरीय विरुवा उत्पादन गरिनेछ। जडिबुटीको व्यापार सहजीकरण गर्न प्रयोगशाला प्रमाणीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। न्यूनतम एक तहको प्रशोधन गरेर जडिबुटी निर्यात गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। हिमाली क्षेत्रका यासागुम्बा लगायतका उच्च मूल्ययुक्त जडिबुटीको अनुसन्धान कार्य अघि बढाइनेछ।
१५१. मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व घटाउने र जैविक मार्गको संरक्षण तथा वन्यजन्तुको विचरण अनुकूल हुने गरी पूर्वाधार विकास गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। वन्यजन्तुबाट हुने क्षति न्यूनीकरणका लागि विद्युतीय तारबार, मेषजाली सहितको घेराबेरा लगायतका पूर्वाधार निर्माण गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु।
१५२. वन डढेलो नियन्त्रणका लागि उपकरण खरिद र जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट व्यवस्था गरेको छु। वन अतिक्रमण नियन्त्रण तथा वृक्षारोपणका कार्यक्रम सञ्चालन गरी वन विनाश तथा क्षयीकरणमा कमी ल्याइनेछ।
१५३. कार्बन व्यापार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन उत्सर्जन न्यूनीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। कार्बन उत्सर्जन न्यूनीकरण तथा वनको दिगो व्यवस्थापन मार्फत घटेको कार्बन उत्सर्जन वा बढेको कार्बन सञ्चितलाई सरकार आफै वा निजी क्षेत्रले राष्ट्रिय वा अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा विक्री गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ। कार्बन व्यापार बाट प्राप्त रकम जलवायु परिवर्तनबाट सबैभन्दा बढी जोखिममा परेका समुदायको अनुकूलन क्षमता विकासमा

- उपयोग गरिनेछ । कोशी र कर्णाली प्रदेशको वन कार्बन आँकलन गरी रेड कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१५४. चुरेको उपल्लो तटीय क्षेत्र र क्षतिग्रस्त भूमि तथा नदी उकास जग्गाको संरक्षण तथा हरियाली वृद्धि गर्न बाँस विरुवा उत्पादन तथा रोपण, जलाधार संरक्षण र जलपुनर्भरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रमका लागि रु. १ अर्ब ५ करोड विनियोजन गरेको छ ।
१५५. वन पैदावार संकलन, बिक्री वितरण तथा ओसारपसार कार्यलाई राष्ट्रिय एकद्वार प्रणाली मार्फत सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रमा रहेका एघार वनस्पति उद्यानलाई रैथाने, दुर्लभ, लोपोन्मुख तथा संकटापन्न वनस्पतिको पर-स्थानीय संरक्षण केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
१५६. वायु प्रदूषण नियन्त्रणसम्बन्धी मापदण्डलाई कडाईकासाथ पालना गरिनेछ। वायु गुणस्तर मापन केन्द्रको प्रभावकारी सञ्चालन गरी प्राप्त सूचनालाई वायु प्रदूषण नियन्त्रण तथा नियमनका उपायसँग आवद्ध गरिनेछ । मुस्ताडमा वायु गुणस्तर मापन केन्द्र विस्तार गरिनेछ ।
१५७. वन तथा वातावरण मन्त्रालयको लागि रु. १५ अर्ब ७० करोड विनियोजन गरेको छ ।

तालिका ३: आ.व. २०८१/८२ को बजेट वक्तव्यको अनुसूची १४ अनुसारको मुख्य सूचकहरूको प्रगति

क्र.सं.	सूचक	इकाई	वेसलाइन	वार्षिक लक्ष्य	प्रगति
१	वन क्षेत्रबाट संकलित राजस्व रकम	रु. अर्ब	३	३.५	०.०१२५७
२	विरुवा उत्पादन, खरिद, वितरण	गोटा (हजारमा)	३००००	२००००	२९४
३	वन क्षेत्रबाट रोजगारी सिर्जना	जना(हजार)	२७	४०	१.३२५६७
४	पानी मुहान, पोखरी संरक्षण र सीमसार क्षेत्र व्यवस्थापन	संख्या	२७५	३५०	२१४
५	गल्छी/खहरे/पहिरो नियन्त्रण तथा रोकथाम	संख्या	२५०	५५०	१५१
६	पूँजीगत खर्च	प्रतिशत	४३	१००	८४.५५
७	कुल बेरुजुमा फछ्यौटको अनुपात	प्रतिशत	०	१००	०.१४
८	गुनासो फछ्यौट	प्रतिशत	५६	१००	५०

नोट: तालिकामा उल्लेखित वेसलाइन र वार्षिक लक्ष्य समग्र वन क्षेत्रको रहेको छ ।

भाग ४ विभाग अन्तर्गत सञ्चालित आयोजनाहरूको जानकारी

४.१ पूर्व पश्चिम लोकमार्ग हरित उत्थानशील आयोजना (Accelerating Transport and Trade Connectivity in Eastern South-Asia Nepal Phase 1 Project-ACCESS) विवरण

४.१.१ आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

पूर्व पश्चिम लोकमार्ग हरित उत्थानशील आयोजना विश्व बैंकको ऋण (International Development Association) सहयोगमा सञ्चालित आयोजना हो । यस आयोजनाको कुल ४ वटा कम्पोनेन्ट मध्य वन तथा भू-संरक्षण विभाग मार्फत कम्पोनेन्ट 2(c) Development and implementation of a Green and Resilient Highway Corridor Concept-GRHCC) र 3(d)-Supporting training and capacity strengthening activities) अन्तर्गतका क्रियाकलापहरू सञ्चालन हुनेछ ।

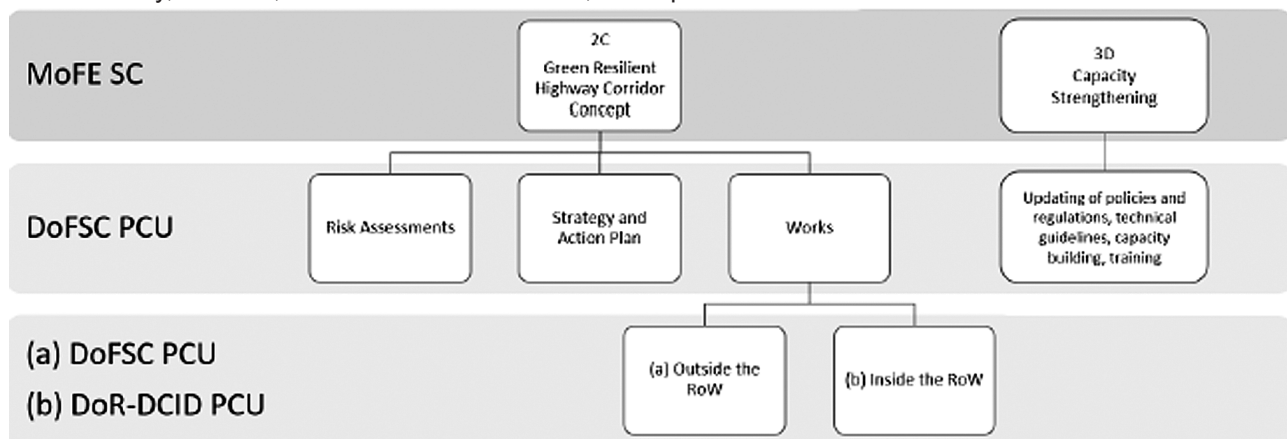
४.१.२ आयोजनाको उद्देश्य

- To increase efficiency and resilience of trade and transport along selected regional corridors in eastern South Asia

दातृ निकाय: World Bank (International Development Association (IDA))

कार्यान्वयन गर्ने निकाय

- Ministry of Forests and Environment:
- Ministry of Industry, Commerce, and Supplies
- Ministry of Physical Infrastructure and Transport
- Project Implementation unit under DoFSC: Ministry of Forest and Environment, Lumbini Province & Ministry of Industry, Tourism, Forests and Environment, Sudurpaschim Province.

चित्र १: Role of DoFSC for project Implementation (ACCESS Project)

कूल बजेट

305 millions US\$, of which

- Financing by IBRD/IDA: 275 millions US\$
- Counterpart Funding by Nepal Government: 30 millions US\$

Financing mechanism at DoFSC

- Out of 275 Millions US\$, IDA credit, DoFSC receives 18.55 (17.8 for 2c sub-component and 0.75 for 3d component)

आयोजनाको अवधि

७ वर्ष (१८ सेप्टेम्बर, २०२२ देखि ३० जुन २०२९ सम्म)

कार्यक्रम लागू भएको क्षेत्रहरू

वन तथा भू-संरक्षण विभागले पूर्व पश्चिम राजमार्गको लुम्बिनी प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गतको सडक खण्डको राईट अफ वे बाहिरको क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्नेछ। यस आयोजना अन्तर्गत वन तथा भू-संरक्षण विभागको कार्यक्षेत्रमा पूर्व पश्चिम राजमार्गको लुम्बिनी र सुदूरपश्चिम प्रदेशको कुल जम्मा ९ वटा जिल्ला भित्रका ११ वटा डिभिजन वन कार्यालयहरू र ४ वटा भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरूको कार्यक्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन हुनेछ।

४.२ गण्डकी जलाधार जलवायु उत्थानशील आयोजना (Improving Climate Resilience of Vulnerable Communities and Ecosystems in the Gandaki River Basin, Nepal–GBCRP)

४.२.१ आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

गण्डकी जलाधार जलवायु उत्थानशील आयोजना हरित जलवायु कोषको आर्थिक सहयोगमा नेपाल सरकार र अन्तराष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण संघ (IUCN) बीच सम्झौता भई IUCN को प्राविधिक सहयोगमा वन तथा भू-संरक्षण विभाग अन्तर्गत संघीय जलाधार व्यवस्थापन स्रोत केन्द्र, कुलेखानी, मकवानपुर, बृहत् जलाधार व्यवस्थापन केन्द्र, गण्डकी, कास्की तथा राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषद्वारा कार्यान्वयन भइरहेको आयोजना हो।

४.२.२ आयोजनाको उद्देश्य

यस आयोजनाको मुख्य उद्देश्य पारिस्थितिकीय प्रणाली र जीविकोपार्जन अनुकूलनका क्रियाकलापहरू मार्फत गण्डकी नदी जलाधार क्षेत्रमा रहेका संकटासन्न समुदायहरूको जलवायु समानुकूलनमा सुधार गर्नु हो।

दातृ निकाय: हरित जलवायु कोष (Green Climate Fund– GCF)

कार्यान्वयन गर्ने संस्था:

वन तथा भू-संरक्षण विभाग अन्तर्गत संघीय जलाधार व्यवस्थापन स्रोत केन्द्र, कुलेखानी, मकवानपुर, बृहत् जलाधार व्यवस्थापन केन्द्र, गण्डकी, कास्की, राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष र अन्तराष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण संघ

कुल बजेट:

- ३२,७१४,५३० अमेरिकी डलर
- अनुदान- २७,४०४,१३८ अमेरिकी डलर
- In-Kind Co-Financing- ५,३१०,३९२ अमेरिकी डलर

आयोजनाको अवधि: ७ वर्ष (२९ जुलाई २०२२ देखि २८ जुलाई २०२९ सम्म)

कार्यक्रम लागू भएको क्षेत्रहरू: गण्डकी नदी बेसिन क्षेत्रका १९ जिल्ला (मनाङ्ग, मुस्ताङ्ग, म्याग्दी, बाग्लुङ, पर्वत, कास्की, स्याङ्गजा, पाल्पा, अर्घाखाँची, गुल्मी, लम्जुङ्ग, तनहु, गोर्खा, रसुवा, धादिङ्ग, नुवाकोट, नवलपरासी, चितवन, मकवानपुर)

४.२.३ आ.व. २०७९/८० मा सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरू

- आयोजनाको पहिलो आयोजना स्थापना कार्यशाला (Project Inception Workshop) ८ जुलाई, २०२२ मा सम्पन्न।
- तीन वटा प्रदेश स्तरीय आयोजना स्थापना कार्यशाला (Project Inception Workshop), १७ अक्टोबर, २०२२ मा गण्डकी र लुम्बिनी प्रदेश तथा १७ डिसेम्बर मा बागमती प्रदेशमा सम्पन्न।
- २६ र २७ अप्रिल, २०२३ मा आईयुसिएन नेपालद्वारा, वन तथा भू-संरक्षण विभाग र राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषलाई लेखा तथा आयोजना सम्बन्धी तालिम सम्पन्न।

४.२.४ आ.व. २०८०/८१ मा सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरू

- गण्डकी जलाधार जलवायु उत्थानशील आयोजना (GBCRP) को Baseline अध्ययन सम्पन्न ।
- गण्डकी जलाधार जलवायु उत्थानशील आयोजना (GBCRP) को प्रथम अन्तरिम Vulnerability Site Identification को अध्ययन सम्पन्न ।
- गण्डकी नदी बेसिन क्षेत्रमा ४ वटा चेकड्याम र ५ वटा बन्ड निर्माण कार्य सम्पन्न ।
- गण्डकी नदी बेसिन क्षेत्रमा १४ वटा सिंचाई कुलो निर्माण कार्य सम्पन्न ।
- गण्डकी नदी बेसिनको Reconciliation of Water Models को लागि राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषद्वारा कार्य थालनी गरियो ।
- Flood and Drought Tolerant Crop Variety छनोट तथा विस्तारको लागि राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषद्वारा Validation Workshop सम्पन्न ।
- आईयुसिएन नेपालद्वारा ३ (तीन) दिने ESMS Workshop वन तथा भू-संरक्षण विभाग र राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषको सहभागितामा सम्पन्न ।

४.२.५ आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरू

- १४ स्थानमा सिंचाई कुलो संरक्षण/निर्माण ।
- ५४ वटा गल्ली नियन्त्रण ।
- ११ वटा पहिरो रोकथाम ।
- ३० स्थानमा वाटर हार्भेस्टिङ प्रणालीको संरचना निर्माण ।
- २ स्थानमा ग्रामिण सडकमा भू-संरक्षण कार्य ।
- ४ स्थानमा डाईभर्सन च्यानल निर्माण ।
- १० स्थानमा बन्ड संरक्षण ड्याम निर्माण ।
- ९ स्थानमा चेकड्याम निर्माण ।
- ११ स्थानमा भलपानी तर्काउन डाईभर्सन च्यानल निर्माण ।
- २ स्थानमा ग्रामिण सडकमा भू संरक्षण कार्य ।
- २० हे वन क्षेत्रमा Enrichment Plantation ।
- २७.२ हे क्षेत्रमा जलवायु उत्थानशील कृषि वन कार्यक्रम ।
- १५ वटा कृषि पाठशाला सम्पन्न ।
- १८५.२९ हे. कृषि जमिनमा Flood and Drought Tolerant Crop Variety को प्रदर्शन तथा प्रसार सम्पन्न ।
- १५१ स्थानीय तहमा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि ।
- आयोजना लागू भएका १९ वटै जिल्लाहरूमा वन डढेलो नियन्त्रण सम्बन्धी तालिम सम्पन्न ।

तालिका ४: GBCRP आयोजनाको हालसम्मको प्रगति अवस्था (बजेट अनुसार)

रु लाखमा

	आ.व. २०७९/८०		आ.व. २०८०/८१		आ.व. २०८१/८२		हालसम्मको प्रगति		खर्च प्रतिशत	भौतिक प्रगति प्रतिशत
	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च		
चालु	१०४६	२६.३४	४५९४	५६९.३१	४१३४.८	८४०.५९	९७७४.८	१४३६.२	१४.६९	२४.०२
पुँजी	१७४३	१५.९१	११०७	३८३.४१	१९७५	१५४५.९५	४८२५	१९४५.३	४०.३२	
जम्मा	२७८९	४२.२५	५७०१	९५२.७२	६१०९.८	२३८६.५४	१४६००	३३८१.५	२३.१६	

तालिका ५: GBCRP आयोजनाको हालसम्मको प्रगति अवस्था (क्रियाकलाप अनुसार)

क्रियाकलाप	इकाई	आयोजना अवधिको परिमाण	प्रगति		
			आ.व. २०७९/८०	आ.व. २०८०/८१	आ.व. २०८१/८२
पहिरो रोकथाम	क्षेत्रफल/स्थान	१००	०	०	११
वाटर हार्भेस्टिङ प्रणालीको संरचना निर्माण	क्षेत्रफल/स्थान	३००	०	०	३०
प्रकृतिमा आधारित संरक्षण संरचना निर्माण (बन्ड)	क्षेत्रफल/स्थान	६०	०	६	१०
गल्छी नियन्त्रण	क्षेत्रफल/स्थान	७००	०	०	५४
चेकड्याम निर्माण	क्षेत्रफल/स्थान	३०	०	४	९
ग्रामिण सडकमा भू-संरक्षण कार्य	क्षेत्रफल/स्थान	१०	०	०	१
डाईभर्सन च्यानल निर्माण	क्षेत्रफल/स्थान	७	०	०	४
Enrichment plantation	हेक्टर	३७५०	०	०	२०
साना सिंचाइ कुलो संरक्षण/निर्माण	क्षेत्रफल/स्थान	३००	०	१४	१४
जलवायु उत्थानशील कृषि वन कार्यक्रम	हेक्टर	५००	०	०	२७.२
भलपानी तर्काउन डाईभर्सन च्यानल निर्माण	क्षेत्रफल/स्थान	१००	०	०	१०

४.३ जलाधारमा आधारित जलवायु उत्थानशील जीविकोपार्जन आयोजना (Developing Climate Resilient Livelihoods in the Vulnerable Watershed in the Nepal –DCRL)

४.३.१ आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

जलाधारमा आधारित जलवायु उत्थानशील जीविकोपार्जन आयोजना नेपाल सरकार, संयुक्त राष्ट्र संघीय विकास कार्यक्रम र विश्व वातावरण कोषको संयुक्त सहकार्यमा सञ्चालन गरिएको आयोजना हो। एकीकृत जलाधार व्यवस्थापनको अवधारणालाई कार्यान्वयन गर्न नमुनाको रूपमा तल्लो दूधकोशी जलाधार क्षेत्रमा आयोजना संचालन गरिएको छ।

४.३.२ आयोजनाको उद्देश्य

जलवायु परिवर्तनजन्य बहुप्रकोप (सुक्खा, बाढी, पहिरो) बाट जोखिममा रहेका समुदायहरूको जीवन तथा तिनीहरूको भौतिक र आर्थिक सम्पत्तिको सुरक्षा गर्नु, जीविकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याउनु हो।

आयोजना अवधि: ५ वर्ष (०१ डिसेम्बर २०२० देखि ३० सेप्टेम्बर २०२५)

कार्यान्वयन निकाय: वन तथा भू-संरक्षण विभाग

दातृ निकाय: GEF / LDCF

बजेट: ७.९ मिलियन अमेरिकी डलर

- विश्व वातावरण कोष (जि.ई.एफ) एल्.डि.सी.एफ कोष: ७ मिलियन अमेरिकी डलर यु.एन.डि.पी. (TRAC): ९००,००० अमेरिकी डलर
- नेपाली रुपैया रु. ९२,२८,०२,९५०।-

कार्यक्रम लागू भएको क्षेत्रहरू:

नेपालको पूर्वी भू-भागको कोशी प्रदेशको खोटाङ र ओखलढुङ्गा जिल्लाको सीमा क्षेत्रमा पर्ने तल्लो दूधकोशी जलाधार मुख्य कार्यक्षेत्र रहेको छ। यस आयोजना ८ वटा स्थानीय तहहरूका ५१ वटा वाडहरूलाई समेटेर करिब ८४४ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको छ। ओखलढुङ्गा जिल्लाको सिद्धिचरण नगरपालिका, मानेभञ्ज्याङ गाउँपालिका, र चिसंखुगढी गाउँपालिका तथा खोटाङ जिल्लाको दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका, हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका, ऐसेलुखर्क गाउँपालिका, कपिलासगढी गाउँपालिका र रावा बेसी गाउँपालिका यस आयोजनाको कार्यक्षेत्र रहेको छ।

तालिका ६: DCRL आयोजनाको हालसम्मको प्रगति अवस्था

रु. लाखमा

	आ.व. २०७६/७९		आ.व. २०७९/८०		आ.व. २०८०/८१		आ.व. २०८१/८२		कुल जम्मा		खर्च प्रतिशत
	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	बजेट	खर्च	
चालु	९९०	४४६.२२	१६८८	९६८.२०	१४९०	१२६५.३८	७११.९१	७०९.२३	४८७९.९१	३३८९.०३	६९.४५
पूँजी	६८९	२२८.१७	१४१७	८१४.४०	२३८०	२२३९.९०	१९९५.६२	१९९४.४९	६४८१.६२	५२७६.९६	८१.४१
जम्मा	१६७९	६७४.३९	३१०५	१७८२.६०	३८७०	३५०५.२८	२७०७.५३	२७०३.७२	११३६१.५३	८६६५.९९	७६.२७

तालिका ७: DCRL आयोजनाबाट हालसम्म सम्पादित क्रियाकलापहरूको प्रगति

सि.नं.	क्रियाकलापहरू	इकाई	लक्ष्य	प्रगति
१	पानी मुहान संरक्षण	वटा	६००	६४६
२	संरक्षण पोखरी निर्माण	वटा	१००	१४२
३	संरक्षण खेती प्रवर्द्धन	हेक्टर	२५००	२७७१
४	Water holes निर्माण	वटा	२५	२५
५	सुख्खा बहन गर्न सक्ने गैह्रकाष्ठ वन पैदावारको प्रवर्द्धन	हेक्टर	२००	२०१
६	Contour trenches निर्माण	कि.मि.	४०	४०

४.४ जलवायु उत्थानशील भू-परिधी तथा जीविकोपार्जन आयोजना (Climate Resilient Landscapes and Livelihood Project-CRLLP)

४.४.१ आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

“जलवायु उत्थानशील भू-परिधी तथा जीविकोपार्जन आयोजना” एसियाली विकास बैंक (ए.डि.बि) को आर्थिक सहयोगमा कृषि, वन तथा पर्यावरण मन्त्रालय अन्तर्गत वन तथा भू संरक्षण विभाग कार्यान्वयन निकाय रहने गरी कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गतका ५ जिल्ला (सल्यान, रुकुम पश्चिम, मुगु, बझाङ र बाजुरा) को २४ पालिकामा सञ्चालनमा रहेको आयोजना हो।

४.४.२ आयोजनाको उद्देश्य

यस आयोजनाले लक्षित समुदायका घरधुरीहरूको जलवायु परिवर्तन सम्बन्धि जोखिम न्यूनीकरणका लागि खानेपानीको दीगो व्यवस्थापन तथा जलस्रोतमा सहज पहुँच सुनिश्चित गर्दै जीविकोपार्जनका वैकल्पिक स्रोतहरूको विकास र विविधीकरण मार्फत जलवायु उत्थानशीलता अभिवृद्धि गर्ने लक्ष्य राखेको छ।

आयोजना अवधि: ६ वर्ष (११ डिसेम्बर २०२४ देखि ३१ डिसेम्बर २०३० सम्म)

कार्यान्वयन निकाय: वन तथा भू-संरक्षण विभाग, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गतका ५ जिल्लाका (सल्यान, रुकुम पश्चिम, मुगु, बझाङ्ग र बाजुरा) भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय, डिभिजन वन कार्यालय, खानेपानी, सिंचाई तथा उर्जा विकास कार्यालय, प्रदेशस्तरीय पर्यटन विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई, जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन ।

आयोजनाको समन्वय तथा व्यवस्थापन:

- आयोजना समन्वय तथा व्यवस्थापन इकाई (PCMU), वन तथा भू संरक्षण विभाग
- प्रदेशस्तरीय आयोजना समन्वय तथा व्यवस्थापन इकाई (PPCMU), उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश

दातृ निकाय: एसियाली विकास बैंक (ए.डि.वि)

बजेट: ३७ मिलियन अमेरिकी डलर

- ए.डि.वि अनुदान- २२ मिलियन अमेरिकी डलर
- ए.डि.वि ऋण- १० मिलियन अमेरिकी डलर
- नेपाल सरकार- ५ मिलियन अमेरिकी डलर

कार्यक्रम लागू भएको क्षेत्रहरू:

कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गतका ५ जिल्ला (सल्यान, रुकुम पश्चिम, मुगु, बझाङ्ग र बाजुरा) को २४ पालिका ।

तालिका ८: CRLLP आयोजनाको कार्यक्रम लागू भएका पालिकाहरू:

सि.नं.	स्थानीय तह	जिल्ला	प्रदेश
१.	खत्याड गाँउपालिका	मुगु	कर्णाली प्रदेश
२.	सोरु गाँउपालिका	मुगु	कर्णाली प्रदेश
३.	वनगाड कुपिण्डे नगरपालिका	सल्यान	कर्णाली प्रदेश
४.	बागचौर नगरपालिका	सल्यान	कर्णाली प्रदेश
५.	कालिमाटी गाँउपालिका	सल्यान	कर्णाली प्रदेश
६.	कुमाख गाँउपालिका	सल्यान	कर्णाली प्रदेश
७.	शारदा नगरपालिका	सल्यान	कर्णाली प्रदेश
८.	आठबिसकोट नगरपालिका	रुकुम पश्चिम	कर्णाली प्रदेश
९.	बाँफिकोट गाँउपालिका	रुकुम पश्चिम	कर्णाली प्रदेश
१०.	चौरजहारी नगरपालिका	रुकुम पश्चिम	कर्णाली प्रदेश
११.	सानी भेरी गाँउपालिका	रुकुम पश्चिम	कर्णाली प्रदेश
१२.	तलकोट गाँउपालिका	बझाङ्ग	सुदूरपश्चिम प्रदेश
१३.	छबिसपाथिभेरा गाँउपालिका	बझाङ्ग	सुदूरपश्चिम प्रदेश
१४.	जयपृथ्वी नगरपालिका	बझाङ्ग	सुदूरपश्चिम प्रदेश
१५.	मष्टा गाँउपालिका	बझाङ्ग	सुदूरपश्चिम प्रदेश
१६.	बडीमालिका नगरपालिका	बाजुरा	सुदूरपश्चिम प्रदेश

सि.नं.	स्थानीय तह	जिल्ला	प्रदेश
१७.	बुढीगंगा नगरपालिका	बाजुरा	सुदूरपश्चिम प्रदेश
१८.	बुढीनन्दा नगरपालिका	बाजुरा	सुदूरपश्चिम प्रदेश
१९.	छेडेदह गाँउपालिका	बाजुरा	सुदूरपश्चिम प्रदेश
२०.	गौमुल गाँउपालिका	बाजुरा	सुदूरपश्चिम प्रदेश
२१.	हिमाली गाँउपालिका	बाजुरा	सुदूरपश्चिम प्रदेश
२२.	जगन्नाथ गाँउपालिका	बाजुरा	सुदूरपश्चिम प्रदेश
२३.	स्वामीकार्तिक खापर गाँउपालिका	बाजुरा	सुदूरपश्चिम प्रदेश
२४.	त्रिवेणी नगरपालिका	बाजुरा	सुदूरपश्चिम प्रदेश

तालिका ९: CRLLP आयोजनाको हालसम्मको प्रगति अवस्था

रु. लाखमा

	आ.व. २०८१/८२		खर्च प्रतिशत
	बजेट	खर्च	
चालु	१८४.१९	१२.८६	६.९८
पुँजी	२७४.००	३४.५७	१२.६२
जम्मा	४५८.१९	४७.४३	१०.३५

भाग ५ अनुसूचीहरु

वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन तथा भू-संरक्षण विभागको दरबन्दी तैरिज

अनुसूची-१४.२.२

क्र. स.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	मौजुदा दरबन्दी		थप	घट	खुद कायम दरबन्दी	कैफियत
					भू तथा जलाधार संरक्षण विभाग	वन विभाग				
१	महानिदेशक	रा. प. प्र.	वन		१	१	०	१	१	
२	उप महानिदेशक	रा. प. प्र.	वन	ज.फ./स्वायल	१	४	०	२	३	
३	सह सचिव	रा. प. प्र.	वन	ज.फ./स्वायल	०	२	०	०	२	पुल
४	योजना/अनुगमन/जलाधार व्यवस्थापन/भू संरक्षण/प्रविधि विकास/प्रविधि प्रसार अधिकृत	रा. प. द्वि.	वन	स्वायल	१	०	०	३	६	
५	सि. डिभिजनल इन्जिनियर	रा. प. द्वि.	इन्जि	सिभिल, जियोलोजि	१	०	०	१	०	
६	उपसचिव	रा. प. द्वि.	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१	१	०	१	१	
७	उपसचिव	रा. प. द्वि.	प्रशासन	लेखा	१	१	०	१	१	
८	उपसचिव	रा. प. द्वि.	वन	ज.फ.	०	२७	०	१८	९	
९	उपसचिव, प्र.सेनानी	रा. प. द्वि. प्रा.	प्रशासन	विविध	०	०	१	०	१	
१०	सहायक योजना/अनुगमन/जलाधार व्यवस्थापन/भू संरक्षण/प्रविधि विकास अधिकृत	रा. प. तृ.	वन	स्वायल	६	०	३	०	८	
११	शाखा अधिकृत	रा. प. तृ.	वन	ज.फ.	०	३०	०	२१	९	
१२	एसी इन्जिनियर	रा. प. तृ.	कृषि	इन्जिनियरिंग	३	०	०	०	३	
१३	इकोलागिष्ट	रा. प. तृ.	वन	बोटानी	१	०	०	०	१	
१४	इन्जिनियर	रा. प. तृ.	इन्जि	सिभिल, इरि.	१	०	०	०	१	

क्र. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	मौजूदा दरवन्धी		कुल	वय	घट	सुद कायम दरवन्धी	कैफियत
					भू. तथा जलाधार संरक्षण विभाग	वन विभाग					
३५	लेखापाल	रा. प. अंत. प्र.	प्रशासन	लेखा	५	५	५	०	३	२	
३६	मेकानिक्स/अपरेटर	रा. प. अंत. द्वि.	इन्जि	मेकानिकल	०	१	१	०	०	१	
३७	जमदार	रा. प. अंत. द्वि.	प्रशासन	विविध	०	०	०	२	०	२	
३८	सहलेखापाल	रा. प. अंत. द्वि.	प्रशासन	लेखा	१	०	१	०	१	०	
३९	खरिदार	रा. प. अंत. द्वि.	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	२	३	५	०	३	२	
४०	हेल्पर	रा. प. अंत. चतुर्थ	इन्जि	मेकानिकल	०	२	२	०	२	०	
४१	स. व. र. सिपाही	रा. प. अंत. चतुर्थ	प्रशासन	विविध	०	०	०	४	०	४	
४२	ह. स. चा.	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	५	९	१४	०	७	७	
४३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	११	१२	२३	०	१२	११	
४४	चौकीदार	श्रेणीविहीन	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	०	०	०	२	०	२	
४५	माली	श्रेणीविहीन	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	०	०	०	१	०	१	
				जम्मा	६४	१५४	२१८	१५	१२१	११२	

(Signature)

सचिव
(सामान्य प्रशासन)

अनुसूची १५.२.१.२ ✓

वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन तथा भू संरक्षण विभाग अन्तर्गत संघीय कार्यालयहरूको दरबन्दी तैरिज

क) सरासल वन रक्षक सम्बन्धी व्यवस्था

क्र.नं.	पदनाम	श्रेणी	सेवा	समूह/ उपसमूह	विभागागमा रहने सरासल वन सुरक्षा शाखा				सरासल वन रक्षक तालिम केन्द्र, टिकौली				
					गौजुदा दरबन्दी	थप	घट	जम्मा कायम	गौजुदा दरबन्दी	थप	घट	जम्मा कायम	
१	प्रमुख सेनानी				१	०	०	१	०	०	०	०	०
२	सेनानी				०	०	०	०	१	०	०	१	१
३	सहसेनानी				०	०	०	०	१	०	०	१	१
४	साहाय्यकसेनानी				०	०	०	०	३	०	०	३	३
५	उपसेनानी				१	०	०	१	०	०	०	०	०
६	सुवेदार				१	०	०	१	३	०	०	३	३
७	जमदार				२	०	०	२	२	०	०	२	२
८	हवल्दार				०	०	०	०	११	०	०	११	११
९	शिपाही				४	०	०	४	४९	०	०	४९	४९
१०	सतेषा		प्रशासन	तेखा	०	०	०	०	१	०	०	१	१
	कुल जम्मा				९	०	०	९	७०	०	०	७०	७०

नेपाल सरकार
संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास विभाग
सिक्किरवार,
काठमाडौं

सचिव
(सामान्य प्रशासन)

ख) वन वीउ प्रयोगशाला तथा भण्डारण केन्द्र र सामुदायिक वन अध्ययन केन्द्र

क्र.सं.	पदनाम	श्रेणी	सेवा	समूह/ उपसमूह	वन वीउ प्रयोगशाला तथा भण्डारण केन्द्र हात्तीखार				वन वीउ प्रयोगशाला तथा भण्डारण केन्द्र बिकि, फोखटा, सिपटनागर				सामुदायिक वन अध्ययन केन्द्र					
					मौजुदा दरबन्दी	घट	जम्मा कायम	मौजुदा दरबन्दी	घट	जम्मा कायम	मौजुदा दरबन्दी	घट	जम्मा कायम	मौजुदा दरबन्दी	घट	जम्मा कायम		
१	उ.स. (प्रा.)	रा.प.दि.प्रा.	वन	अ.फ.	१	०	१	०	०	०	०	१	०	०	१	०	०	१
२	शा.अ. (प्रा.)	रा.प.वृ.प्रा.	वन	अ.फ.	२	०	२	०	०	३	०	३	२	०	०	३	०	०
३	प्रयोगशाला अधिकृत	रा.प.वृ.	प्रा.		१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	रेजर	रा.प.अनं. प्र.	प्रा.		३	०	३	०	०	६	०	६	२	०	०	६	०	३
५	ना.सु.	रा.प.अनं. प्र.	प्र.	स.प्र.	१	०	१	०	०	१	०	१	१	०	०	१	०	१
६	फोटर	रा.प.अनं.दि.	प्रा.		०	०	०	०	०	३	०	३	२	०	३	२	०	३
७	तोखापाल	रा.प.अनं. प्र.	प्र.	सेवा	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	१	०	१
८	न्याय असिस्टेन्ट	रा.प.अनं.दि.	प्रा.		१	०	१	०	०	३	०	३	०	०	३	०	०	३
९	वन रक्षक	श्रेणीविहीन			०	०	०	०	०	६	०	६	४	०	६	४	०	४
१०	सवारी चासक	श्रेणीविहीन			१	०	१	०	०	१	०	१	१	०	१	१	०	१
११	कार्यालय सहयोगी	श्रेणीविहीन			३	०	३	०	०	३	०	३	३	०	३	३	०	३
१२	चौकिदार	श्रेणीविहीन			१	०	१	०	०	१	०	१	०	०	१	०	०	१
	कुल जम्मा				१२	०	१२	०	०	१२	०	१२	२४	०	२४	१६	०	१६

मेपास
रा.प.अनं.दि.
रा.प.अनं.प्र.
रा.प.वृ.प्रा.
रा.प.दि.प्रा.

सचिव
(सामान्य प्रशासन)

ग) समरजंग वन अड्डा (हाल गृह मन्त्रालय अन्तर्गत रोकाबाट स्थानान्तरण गरी आउने)

सि.नं	पदनाम	श्रेणी	सेवा	समूह/ उपसमूह	मौजुदा दरबन्दी	षप	घट	जम्मा कार्यम
१	ना.सु.	रा.प.अनं. प्र.	प्र.	सा.प्र.	१	०	०	१
२	लेखापाल	रा.प.अनं. प्र.	प्र.	लेखा	१	०	०	१
३	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.	विविध		१	०	०	१
४	खरिदार	रा.प.अनं.टि.	प्र.	सा.प्र.	१	०	०	१
५	भारी सवारी चालक	श्रेणी विहीन	इन्जिनियरीड	मेका	१	०	०	१
६	सिपाही	श्रेणी विहीन			२८	०	०	२८
७	बानादार	श्रेणी विहीन			१	०	०	१
	कुल जम्मा				३४	०	०	३४

घ) संघीय जलाधार व्यवस्थापन श्रोत केन्द्र (कुलेखानी)

सि.नं	पदनाम	श्रेणी	सेवा	समूह/ उपसमूह	मौजुदा दरबन्दी	षप	घट	जम्मा कार्यम
१	व.ज.अ.अ.	रा.प.टि.	वन	स्वायत्त	१	०	०	१
२	ज.अ.अ.	रा.प.पु.	वन	स्वायत्त	२	०	०	२
३	इन्जिनियर	रा.प.तु. प्रा.	इन्जि.	सिपित/इरि.	१	०	०	१
४	बाली विकास अधिकृत	रा.प.तु. प्रा.	कृषि	एग्रोनोमी	१	०	०	१
५	भू.सं. सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	वन	स्वायत्त	१	०	०	१
६	प्र.स.	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	कृषि	एग्रोनोमी	१	०	०	१
७	सबइन्जिनियर	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	इन्जि.	सिपित	१	०	०	१
८	ना.सु.	रा.प.अनं. प्र.	प्र.	सा.प्र.	१	०	०	१
९	सह लेखापाल	रा.प.अनं.टि.	प्र.	लेखा	१	०	०	१
१०	ह.स.वा.	श्रेणी विहीन			१	०	०	१
११	का.स.	श्रेणी विहीन			३	०	०	३
	कुल जम्मा				१४	०	०	१४

सचिव
(सामान्य प्रशासन)

नेपाल
राष्ट्रिय शान्ति तथा विकास
सिंहदरवार,

अनुसूची २: आ.व. ०७७/०७८ देखि आ.व. ०८१/०८२ सम्मको मुख्य उपलब्धिहरू :

आ.व. ०७७/०७८ देखि आ.व. ०८१/०८२ सम्मको मुख्य उपलब्धिहरू :							
क्र. सं.	विवरण	आ.व. ०७७/०७८	आ.व. ०७८/०७९	आ.व. ०७९/०८०	आ.व. ०८०/०८१	आ.व. ०८१/०८२	कैफियत
१	राजश्व संकलन (रु.)	-	२,५८,६१,४३३	९१,३०,५३७.९	६१,०६,९०४.९८	१,२५,६९,०२२	
२	विरुवा उत्पादन (संख्या)	५,१७,०००	८,४२,०००	५,४२,०१६	२,९१,४००	२९,४०,०००	
३	रोजगारी सिर्जना (जना)	५१०	१,६२०	१,५४९	१,१३३	१,३२६	
४	वृक्षारोपण गरिएको क्षेत्रफल (हे)	२६	२१४.६	२३.३७	२७	-	

अनुसूची ३ : आ.व. २०८१/८२ मा विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरू
१. ब.उ.शि.नं. ३२८०१०११ वन तथा भू-संरक्षण विभाग

(र. लाखमा)

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
११.१.२.२	कार्यालय भवन निर्माण	३११२२	संख्या	२	४.४२	९६	१	२.२१	७२.५७
११.३.७	मेशिनरी तथा औजार	३११२२	संख्या	१३	०.७२	१५.६०	१२	०.६६	१४.७३
११.६.१३	फर्निचर तथा फिक्चर्स	३११२३	संख्या	६	२.१७	४७.००	४	१.४४	३३.९९
११.४.२२.२१	कम्पाउण्ड वाल निर्माण	३११५९	मी.	१	२.३	५०	१	२.३०	२८.१२
११.५.२२	पूँजीगत सुधार खर्च सार्वजनिक निर्माण	३११७१	वटा	५	१.८४	४०.००	५	१.८४	३९.५६
क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:									
				२७.	११.४५	२४८.६	२३	८	१८८.९७
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
१.१.१	पारिश्रमीक कर्मचारी	२११११	जना	१८६	५५.९४	१२१४.२३	१८०	५४.१४	११३५.०९
१.३.१.१	निजामती कर्मचारीहरूको पोशाक खर्च	२११२१	जना	७९	०.७६	१६.५	७३	०.७	११.६८
१.४.१.१	खाद्यान्न/ राशन (विभागमा रहेका सशस्त्र वन सुरक्षा तर्फका कर्मचारीहरूलाई)	२११२२	जना	६	०.२६	५.५५	४	०.१७	२.७८
१.२.१	स्थानीय भत्ता	२११३१	जना	१५	०.४१	९.	११	०.३	५.२३
१.२.२.१	स्थायी कर्मचारीको महंगी भत्ता	२११३२	जना	७९	१.९६	४२.६	७९	१.९६	४३.७३
१.२.४.९	कर्मचारीको बैठक भत्ता	२११३४	पटक	३	०.१४	३	३	०.१४	३.
१.२.९.६	अन्य भत्ता	२११३९	जना	३१	०.१८	३.९४	२५	०.१५	१.७९
१.६.२.३	कर्मचारीको योगदानमा आधारित निवृत्तभरण खर्च	२१२१२	प्याकेट	२३	०.३७	८.०५	१५	०.२४	३.३
१.६.४.१	कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	२१२१३	जना	८०	०.४२	९.०२	७७	०.४	८.६३

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.१.३.१	पानी तथा विद्युत महशुल	२२१११	पटक	३९९	१.५६	३३.७७	३९६	१.५४	२९.८४
२.१.७.१	संचार महशुल	२२११२	पटक	८०	१.०२	२२.०४	७७	०.९८	१५.२९
२.२.२	ईन्धन	२२२१२	लीटर	३३२८५	२.५८	५६.०९	३३२००	२.५८	५२.७९
२.३.१.४	सवारी साधन मर्मत	२२२१३	बटा	८०	१.४५	३१.४	८०	१.४५	२९.७९
२.९.२.३	वीमा सवारी साधन(अन्य)	२२२१४	संख्या	९७	०.७७	१६.६३	९०	०.७१	१३.१६
२.३.२	मेशिनरी तथा औजार मर्मत	२२२२१	पटक	१२०	०.४७	१०	१२०	०.४७	९.६६
२.३.९.१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	२२२३१	बटा	९	१.०१	२२	८	०.९	१८.५
२.४.१	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च	२२३११	संख्या	४७२	१.९७	४२.८३	४७२	१.९७	४१.८४
२.२.३	इन्धन- अन्य प्रयोजन	२२३१४	लीटर	३४	०.१८	४.	२०	०.११	१.६५
२.४.१२	छपाई खर्च	२२३१५	पटक	२९	०.२३	४.९६	२९	०.२३	४.५४
२.५.३	सेवा र परामर्श खर्च	२२४११	पटक	३	०.२६	६	२	०.१७	३.११
२.५.६	वेव साईट अध्यावीधिक तथा सञ्चालन	२२४१२	पटक	२	०.१८	४	२	०.१८	३.१६
२.५.७	करार सेवा शुल्क	२२४१३	जना	१६३	९.६६	२०९.६	१६०	९.४८	१८९.२६
२.५.१०.९	वगैचे	२२४१९	जना	३	०.३५	७.५४	३	०.३५	७.४५
२.६.२.१३	कर्मचारी तालीम खर्च	२२५११	पटक	१	०.०३	०.७२	१	०.०३	०.७२
२.६.३.२	कर्मचारीहरुबिच समन्वयात्मक, उत्प्रेरणात्मक एवम् पुनतार्जगी कार्यक्रम	२२५११	पटक	३	०.०१	०.३	३	०.०१	०.
२.६.६.१६२	वार्षिक योजना तर्जुमा गोष्टि	२२५१२	पटक	१	०.१५	३.२५	१	०.१५	३.०३
२.६.६.१६१	वार्षिक प्रगति समिकक्षा गोष्टि	२२५१२	पटक	१	०.०९	१.९५	१	०.	०.
२.७.५.१८५	वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	०.०९	१.९५	१	०.०९	१.४५

२. ब.उ.शि.नं. ३२५०१०१२ डिभिजिन वन कार्यालयहरू (वन सुरक्षा सैनिक समेत)

(रु. लाखमा)

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
११.१.३.१२	कार्यालय भवन तथा तालिम भवन मर्मत सुधार	३११६१	वटा	१	३.८९	३१	१	३.८९	२७.४६
११.६.१३.२१	फर्निचर एवं फिक्सर खरीद	३११२३	नभएको	१	०.५	४	१	०.५	३.००
११.६.१३.१०४	स.व.र. क्याम्प भवनको फर्निशिंग	३११२३	पटक	१	१.२५	१०	१	१.२५	२.११
११.३.१९.१	CCTV मर्मत तथा व्यवस्थापन	३११२२	प्याकेट	१	०.३८	३	१	०.३८	२.२५
११.३.८.४	हात हतियार, खरखजाना खरिद, मर्मत सम्भार	३११२२	वटा	१	०.३८	३	१	०.३८	२.२५
११.३.७.९	कार्यालय संचालनसंग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा								
	मेशीन औजार आदि खरिद	३११२२	संख्या	१	०.५	४	१	०.५	३.०८
११.१.२.१६१	अधुरो शसस्त्र वन रक्षक (सवर) क्याम्प भवन निर्माण								
	तरहरा र धनगढी	३१११२	वटा	२	३.७६	३०		०.	
क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				८.००	१०.६५	८५.००	६.००	६.८९	४०.१५
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
१.१.१.६६	रा.प.अनं.द्वि. सहायक लेखापाल	२११११	जना	१	०.७८	६.२३	१	०.७८	३.१३
२.५.७.२	हल्का सवारी चालक -व्यक्ति करार	२२४१३	जना	१	०.४१	३.३	१	०.४१	३.३
१.३.१.१	निजामती कर्मचारीहरूको पोशाक खर्च	२११२१	जना	१	०.०१	०.१	१	०.०१	०.१०
१.६.४.१	कर्मचारीको योगदानमा आधारित वीमा कोष खर्च	२१२१३	जना	७०	०.४२	३.३६	१०	०.०६	०.४२
१.१.१.६४	रा.प.अनं.तृतीय हवलदार	२११११	जना	११	४.८५	३८.६९		०.	०.
२.१.१.१	धाराको महसुल	२२१११	पटक	१	०.०६	०.५	१	०.०६	०.३
२.३.१.४	सवारी साधन मर्मत(सञ्चालन तथा मर्मत संभार)	२२२१३	वटा	४	०.३५	२.७६	४	०.३५	२.७५
२.३.९.१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार खर्च	२२२३१	वटा	१	२.६३	२१.०१	१	१.३२	१३.३९

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.६.१.४	प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम	२२५११	पटक	१	०.६३	५	१	०.६३	५
२.६.१.४६	गोलिगढा फाईरिड गर्ने सम्बन्धी तालिम	२२५११	वटा	१	१.८८	१५	१	१.८८	१५
२.८.२.१	सरुवा तथा अन्य आन्तरिक भ्रमण खर्च	२२६१२	जना	१२	०.२५	२	१२	०.२५	२
२.९.९.३	पुजारी खर्च समेत अन्य विविध खर्च	२२७११	पटक	१२	०.५	४	१२	०.५	४.००
२.७.२५.५७०	वन डेढेलो नियन्त्रणको लागि प्रचार प्रसार सामग्री प्रकाशन उत्पादन र वितरण	२२५२२	प्याकेट	१	१.२५	१०	१	१.२५	२.९८
१.१.१.६२	रा.प.अनं.प्र. सुबेदार	२११११	जना	३	२.२९	१८.२५	३	२.२९	१८.२५
१.२.१०.२	अन्य भैपरी भत्ता (बैठक लगायत अन्य)	२११३९	पटक	१५	०.१३	१	८	०.०७	०.०९
२.१.७.१	ईमेल/ इन्टरनेट/वेबसाइट महसुल	२२११२	पटक	१	०.०९	०.७२	१	०.०९	०.३८
२.२.२.५	मोटरसाइकल, कार, जीप, भ्यान आदि (कार्यालयको इन्धन)	२२२१२	लीटर	१८००	०.३८	३.०६	१८००	०.३८	३.०६
२.५.७.६	करार कर्मचारीको पोशाक खर्च	२२४१३	जना	२	०.०३	०.२	२	०.०३	०.२०
१.१.१.६५	रा.प.अनं.चतुर्थ सिपाही	२११११	जना	४९	२१.६६	१७२.८४	४२	१८.५७	१३०.७७
१.४.२.१	तोकिए बमोजिमको खाद्यान्न व्यवस्थापन खर्च	२११२२	जना	७०	७.३७	५८.७७	५५	५.७९	३८.५२
२.१.६.१	टेलिफोन महसुल	२२११२	पटक	१	०.०६	०.४४	१	०.०६	०.२३
२.१.९.१	हुलाक/कुरियर खर्च	२२११२	जना	१	०.०१	०.०६	१	०.०१	०.००
२.४.१.२	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च (कार्यालय सामान तथा सेवा)	२२३११	संख्या	१२	०.३१	२.५	१२	०.३१	२.४९
२.२.३.९	ग्याँस, डिस्टिल वाटर, मोबिल, ब्याट्री तथा जेनेरेटर आदि(इन्धन- अन्य प्रयोजन)	२२३१४	लीटर	८	०.१३	१	८	०.१३	१.
२.५.७.३	कार्यालय सहयोगी -व्यक्ति करार	२२४१३	जना	१	०.३७	२.९७	१	०.३७	२.९७
१.१.१.६३	रा.प.अनं.द्वि. जमदार	२११११	जना	२	१.५६	१२.४६	२	१.५६	१२.३९

३. ब.उ.शि.नं. ३२५०११०१ राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम

(रु. लाखमा)

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू:									
११.६.९.२	मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व न्युनिकरणको लागि बाघ तथा चितुवा लगायतका विभिन्न वन्यजन्तु ह्याण्डलिङका लागि डार्टगन तथा औषधी खरिद	३११४१	प्याकेट	१	४.५	२५	१	४.५	२५
११.४.१७.१९९८	नर्सरी स्तरोन्नती (टनेल हाउस, नर्सरी बेड, नर्सरी पाथ, Landscaping)	३११५७	वटा	२	१.८	१०	२	१.८	९.९५
११.४.१७.१८५२	उन्नत वनबीउ संकलन / खरिद / वितरण	३११५७	के. जी.	२०५०	६.६९	३७.२	२०५०	६.६९	३१.८६
११.४.१७.१८५६	विभिन्न BSO/SPA मा माउ रुख पहिचान तथा सुसुचिकरण	३११५७	वटा	१०	०.९	५	१०	०.९	४.७६
११.४.१७.१८६०	सिसौ BSO कोहलपुरमा मेश बायर तारवार फेन्सीड	३११५७	प्याकेट	१	०.५४	३	१	०.५४	२.९७
११.४.१७.१८५५	शहरी वृक्षारोपण प्रयोजनार्थ गत आ.व को विरुवालाइ बहुवर्षियमा लैजाने	३११५७	हजार वटा	१२	१.२६	७	११	१.१५	५.४९
११.४.१७.१९८१	लोपोन्मुख, संकटापन्न प्रजाति को अध्ययन तथा डेमो प्लट स्थापना	३११५७	वटा	२	०.९	५	२	०.९	५
११.४.१७.१८६१	गत आ.व को विरुवालाइ बहुवर्षियमा लैजाने	३११५७	हजार वटा	२०	०.७२	४	२०	०.७२	३.९९
११.४.१७.२०५४	नक्षेत्र उद्यान समेतमा उपयोगि धार्मिक तथा दुर्लभ प्रजातिका विरुवा उत्पादन तथा वितरण	३११५७	हजार वटा	१६	०.९५	५.३	१६	०.९५	५.२८
११.४.१७.१८५३	अनुसन्धानमुलक वन नर्सरीमा टनेल/ग्रीन हाउस तथा mother बेड निर्माण	३११५७	वटा	२	१.९८	११	२	१.९८	१०.७३
११.४.१७.१८५४	उन्नत वन विरुवा उत्पादन	३११५७	हजार वटा	११०	३.९६	२२	९८	३.५२	२१.९३

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य				वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट	
११.४.१७.१८.५९	वन बीउ संकलन सम्बन्धि सामग्रीहरु खरिद	३११५७	प्याकेट	१	०.१८	१	१	०.१८	०.९३९	
११.४.१७.१९.८४	सामुदायिक वनमा दिगो वन व्यवस्थापनको प्रदर्शनी प्लट स्थापना	३११५७	प्याकेट	१	१.०८	६		०.		
क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				२२२८.००	२५.४५	१४१.५०	२२१४	२३.८३	१२७.७८	
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु										
२.३.१२.२१	बीउ बगैचाको संरक्षण (हेरालु मार्फत) पुरानो फलफुल बगैचा, वन विउ बगैचा. वीउ उत्पादन क्षेत्र तथा प्रजाती संरक्षण क्षेत्रहरुको व्यवस्थापन (पुनःरोपण, भाडी सफाई, तारवार मर्मत, सिंचाई, गोडमेल तथा मल हाल्ने समेत)	२२२३१	जना	२३	६.१२	३४.०२	२१	५.५९	२७.७०१	
२.७.२५.६७४	वन विकास कोष मार्फत कार्वन व्यापारको रकम परिचालन	२२५२२	वटा	२१	३.६	२०		३.४३	१५.२९०	
२.७.२५.७६३	वन क्षेत्रको जग्गा अन्य प्रयोजनका लागि भोगाधिकार दिएको क्षेत्रको अनुगमन, विश्लेषण र प्रकाशन	२६४१२	प्याकेट	१	०.०३	०.१५	०	०	०	
२.८.१.११०	हाम्रो वन प्रकाशन	२२६११	पटक	४	१.०८	६	१	०.२७	२.३६	
२.७.२५.६६६	प्रदेश वन मन्त्रालय, वन निर्देशनालयसँग समन्वय संयन्त्र निर्माण तथा समन्वय बैठक वन डडेलो नियन्त्रण तथा रोकथाम सम्बन्धि सामुदायिक रेडियो मार्फत सचेतनामूलक श्रव्य सामाग्री उत्पादन तथा प्रशासन	२२५२२	पटक	१	१.४४	८	०	०	०	
२.६.६.३५५	वन सम्बद्धन प्रणालीमा आधारित दिगो वन व्यवस्थापनको प्रमाणीकरण कार्य	२२५२२	प्याकेट	१	१.८	१०	१	१.८	७.१३	
२.७.२५.६६७				१	०.५४	३	०	०	०	

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.७.२५.६६०	वन्यजन्तु उद्धार सम्बन्धी आकस्मिक सहयोग कार्यक्रम	२२५२२	प्याकेट	१	३.६	२०	१	३.६	७.००
२.६.६.३४८	टिम विल्डङ्ग गोष्ठी / अन्तर विउ केन्द्र स्तरिय समन्वय गोष्ठी	२२५१२	पटक	१	०.९	५	१	०.९	५.००
२.६.४.१८६	व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) संचालन सम्बन्धी प्रदेश स्तरीय अभिमुकरण तालिम संचालन	२२५१२	प्रदेश	७	३.१५	१७.५४	७	३.१५	१७.५३
२.७.५.२५२	सामुदायिक वन बुलेटिन तयारी तथा प्रकाशन	२२५२२	प्याकेट	१	०.९	५	१	०.९	३.७५
२.७.५.२४९	वन बीउ सम्बन्धी प्रचार प्रसार सामाग्री उत्पादन तथा वितरण	२२५२२	प्याकेट	४	१.५३	८.५	४	१.५३	६.२२
२.७.२५.७०८	वन संरक्षण क्षेत्रको कार्ययोजना तयारी	२२५२२	वटा	३	३.५१	१९.५	३	३.५१	१८.९
२.७.२५.६६८	वन श्रोत सर्वेक्षण मार्गदर्शन तयारी	२२५२२	वटा	१	०.९	५	०	०	०
२.७.७.५१२	अगरउड डेमोप्लट तथा बृक्षारोपण क्षेत्रको सम्बर्द्धन, ईनोकुलेसन र अनुसन्धान	२२५२२	प्याकेट	१	२.१६	१२	१	२.१६	८.९९
२.६.४.१७६	वन सम्बर्द्धन प्रणालीमा आधारित दिगो वन व्यवस्थापनको प्रमाणीकरण सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	२२५१२	पटक	७	२.११	११.७५	०	०	०
२.७.७.५१८	लालितपुर जिल्लामा रहेका लौठ सल्लोको वन क्षेत्रको पहिचान, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा विश्लेषण	२२५२२	पटक	१	०.७२	४	१	०.७२	२.९८
२.७.२५.७०४	समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	२२५२२	प्याकेट	१	०.५४	३	१	०.५४	२.२८
२.७.५.२५०	वार्षिक प्रगती प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन	२२५२२	पटक	४	०.७२	४	३	०.५४	२.४८

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.७.७.५.२०	वन बीउ संकलनका लागि माउ रुखहरूको अभिलेखीकरण database प्रकाशन	२२५२२	प्याकेट	१	०.१८	१	०	०	०
२.७.२५.७००	नर्सरी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन खर्च(नर्सरी नाईके पारिश्रमिक वर्ष भरी)	२२५२२	जना	६	२.२	१२.२४	६	२.२	१२.१०
२.६.४.१.७५	मानव वन्यजन्तु द्वन्द न्युनिकरणको लागि बाघ तथा चितुवा लगायतका वन्यजन्तुको ट्याण्डलिडका लागी डार्टगन प्रयोग सम्बन्धी तालिम	२२५१२	वटा	१	१.८	१०	२	३.६	९.७६
२.८.१.१०९	WCCB गठन भएका जिल्लाहरूमा समन्वय तथा सहजिकरण	२२६११	पटक	४	०.५४	३	१	०.१३	०.४८
२.७.२५.६७९	सामुदायिक वन दिवस, सिमसार दिवस, वातावरण संरक्षण दिवस, जैविक विविधता संरक्षण दिवस, भू-संरक्षण दिवस, वन दिवस, पृथ्वी दिवस लगायतका समारोह	२२५२२	प्याकेट	१	१.०८	६	१	१.०८	४.०३
२.७.२५.६७५	राष्ट्रिय पुरस्कार (गणेशमान सिंह सामुदायिक, कबुलियती, निजी, साभेदारी, गणेश बहादुर शाही संरक्षण पुरस्कार आदी)	२२५२२	प्याकेट	१	३.०६	१७	१	३.०६	१४.५३
२.७.२५.६६५	वन क्षेत्रको जग्गा अन्य प्रयोजनका लागि भोगाधिकार दिएको क्षेत्रको कागजातहरूको डिजिटाइजेसन	२२५२२	प्याकेट	१	०.७२	४	०	०	०
२.७.२१.३२५	वन डेढेलो नियन्त्रण सम्बन्धी आकस्मिक सहयोग कार्यक्रम	२२५२२	प्याकेट	१	३.६	२०	०	०	०
२.७.५.२.४६	साइटिस सम्बन्धि प्रचार प्रसार सामाग्री उत्पादन तथा वितरण	२२५२२	पटक	२	०.३६	२	१	०.१८	१.४५

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.७.५.२४	वन विज्ञान अध्ययनरत विद्यार्थिहरुलाई अध्ययन तथा अनुसन्धान अनुदान (Research Grant)	२२५२२	जना	३	०.५४	३	१	०.१८	१.०८
२.७.२५.६८४	आधुनिक अनुसन्धानमुलक कोहलपुर नर्षरी क्षेत्र विस्तार एवं स्तरोन्नती	२२५२२	प्याकेट	१	०.९	५	१	०.९	४.८७
२.७.५.२१	बीउ उत्पादन क्षेत्र/बीउ बगैँचा/संकटापन्न प्रजाती संरक्षण प्लटको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण	२२५२२	क्षेत्रफल/स्थान	६	०.३६	२	६	०.३६	१.७५
२.६.४.१७२	CITES कानुनको फिल्डस्तरमा अनुगमन तथा अभिमुखिकरण	२२५१२	पटक	३	१.०८	६	३	१.०८	५.६५
२.७.२५.६८०	निर्देशिका, मापदण्ड, कार्यविधि लगायतका नीतिगत दस्तावेज तयारी	२२५२२	प्याकेट	१	०.९	५	१	०.९	२.६०
२.७.५.२५	निर्मित सिड स्टाण्डको तथ्याङ्क अध्यावधिक कार्य(बोर्ड लेखन, रुखको तथ्याङ्क संकलन, अभिलेखिकरण कार्य समेत)	२२५२२	बटा	८	०.५८	३.२	७	०.५	२.३१
२.६.४.५०	स्थानीय समुदायलाई हस्तकला प्रवर्द्धन तालिम	२२५१२	पटक	१	१.३५	७.५	१	१.३५	७.५
२.७.२५.७०१	सामुदायिक वनको विधान संसोधन/तयारीको लागि सहजीकरण	२२५२२	बटा	५	०.२२	१.२५	५	०.२२	१
२.७.२५.६८२	वनबीउ बगैँचाको रुखहरुको नक्सांकन तथा पत्ल्याउने योजना तयार	२२५२२	बटा	१	०.३६	२	१	०.३६	१.४८
२.७.२५.६७२	वेभपेज निर्माण तथा अध्यावधिक	२२५२२	प्याकेट	२	०.५४	३	०	०	०
२.७.२५.६७३	व्यवसायिक कबुलियती वनको सहजिकरण कार्यक्रम	२२५२२	प्याकेट	१	०.९	५	०	०	०
२.७.२५.६५९	राष्ट्रिय वन क्षेत्रमा अध्ययन अनुसन्धान अनुमति प्रदान गर्ने सम्बन्धि कार्यविधि तयारी	२२५२२	संख्या	१	०.५४	३	१	०.५४	२.९८

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.६.६.३४७	साम्भेदारी वनको राष्ट्रिय गोष्ठी	२२५१२	पटक	१	१.८	१०	१	१.८	९.९३
२.७.५.११९	वन बीउको अंकुरण क्षमता परिक्षण (seed Viability test) तथा प्रतिवेदन तयार	२२५२२	प्याकेट	३	०.५४	३	२	०.३६	१.६१
२.७.१९.१३३	लप्सि / चिउरी को कलमि विरुवा तयारको लागि विरुवा उत्पादन, रुटस्टक तयार	२२५२२	हजार वटा	१५	१.०८	६	१५	१.०८	४.५०
२.६.४.१७९	वनीबिउ को अंकुरण परिक्षण तालिम	२२५१२	पटक	१	०.१८	१	०	०	०
२.७.२५.७०२	सामुदायिक वनको दिगो वन व्यवस्थापन कार्ययोजना तयारीको लागि सहजीकरण	२२५२२	वटा	५	१.८	१०	४	१.४४	७.४५
२.७.२५.७०३	सामुदायिक वन दिवस	२२५२२	पटक	१	०.१८	१	१	०.१८	०.३८
२.७.७.५१६	नयाँ बिउ उत्पादन क्षेत्रको अध्ययन, सर्वेक्षण स्थापना, व्यवस्थापन तथा संचालन	२२५२२	वटा	६	२.७	१५	६	२.७	१०.७९
२.८.१.११२	पुराना वन बीउ वगैचा, फलफुल वगैचा, बीउ उत्पादन क्षेत्रहरूको नियमित अनुगमन तथा निरीक्षण र प्रतिवेदन	२२६११	पटक	२५	०.९	५	२१	०.७६	३.९४
२.६.४.१८०	वन बीउ संकलन सम्बन्धि तालिम	२२५१२	पटक	३	१.६२	९	३	१.६२	७.३२
२.८.१.१०८	जडिबुटी प्रशोधन उद्योगको अनुगमन र कम्पाइल प्रतिवेदन तयारी	२२६११	पटक	४	०.३६	२	४	०.३६	१.०४
२.७.५.२४७	मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापन सचेतना कार्यक्रम	२२५२२	प्याकेट	१	१.४४	८	१	१.४४	४.९९
२.७.२५.६५८	GITES प्रजाति लौठ सल्लाको व्यवस्थापन योजना तयारी	२२५२२	प्याकेट	१	१.४४	८	१	१.४४	६
२.७.७.५१४	श्रीखण्डको नर्सरी Trial	२२५२२	प्याकेट	१	०.४५	२.५	१	०.४५	२

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.७.२५.६८१	BSO/SPA को अवलोकन भ्रमण (कर्मचारी, बीउ संकलक किसान, अन्य आदि)	२२५२२२	पटक	१	०.६८	३.८	१	०.६८	२.८४
२.६.४.१७७	प्रदेशको डढेलो फोकल व्यक्तिलाई वन डढेलो ध्मद सुचना प्रणाली अभिमुखिकरण तालिम	२२५१२	पटक	१	०.९	५	२	१.८	४.१७
२.३.२.४१	वन बीउ भण्डारण केन्द्र कोल्ड स्टोर व्यवस्थापन (मर्मत सुधार नियमित बिद्युत आपूर्ति समेत)	२२२२१	प्याकेट	१	०.३६	२	१	०.३६	१.८३
ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:									
कुल जम्मा खर्च					२०८.००	४१४.९५	१६९	६१.७२	२७०.१४
भारित प्रगति प्रतिशत					२४३६.००	१००.०७	२३८३	८५.५५	३९७.९२
वित्तिय प्रगति प्रतिशत									

४. ब.उ.शि.नं. ३२२०१०१०२ जलाधार संरक्षण तथा सीमाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
			परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू								
११.४.१७.१९.७१	बाढि, पहिरो विपद व्यवस्थापन सहजिकरण विशेष कार्यक्रम	प्याकेट	१	०.१३	५	१	०.१३	४.९१
११.४.१७.२०.८३	पोखरी डिलमा वृक्षारोपण तथा पोखरी मर्मत सम्हार कार्य महदेवा गा.पा.१, सप्तरी वडा नं.१ मा अगाडी टोल देखि पश्चिम	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.३०
११.४.१३.१५.९	शेहरा खोला तटवन्ध धरान उ.म.न.पा ५ र ६	क्षेत्रफल स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१४.३४
११.४.१४.१७.८०	रुपनी राजमार्ग खाडो पुल देखि उतर खाडो नदि नियन्त्रण रुपनी गा.पा.-१, सप्तरी	वटा	१	०.३९	१५	१	०.३९	१४.६०
११.४.१७.१८.४१	Development of sand model for the Kulekhani watershed	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	४.८४
११.६.१६.८८	शहरी खानेपानी जलाधार क्षेत्रको पानि श्रोतहरूको पहिचान, नक्शांकन तथा सर्वेक्षण	प्याकेट	२	०.५२	२०	१	०.२६	१६.७१
११.५.४०.९७	"Bathymetric survey and sedimentation study using RTK echo-sounder in Phewa and Kulekhani"	पटक	१	०.२६	१०	१	०.२६	७.३९
११.४.१७.१८.९७	रिचार्ज पोखरी निर्माण तथा मर्मत,सिगास गा.पा.३, लगन,बैतडी	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	४.९२
११.४.१७.२०.७९	महासेठ पोखरीको सौन्दर्यकरण ह.क.न.पा-९, सप्तरी	वटा	१	०.६५	२५	१	०.६५	२४.९७
११.४.१७.२०.९०	पानी मुहान संरक्षण लिस्ने गोलाञ्जोर गा.पा ५ रचनचुरा सिन्धुली	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१४.१८०४	नदी कटान तथा भू क्षय नियन्त्रण रामलाल टोल पूर्व उत्तर सुनसरी खोला बराहक्षेत्र ८ सुनसरी	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१७.१८३९	ग्रामिण सडकमा हरित प्रविधिको नमूना प्रदर्शन	३११५७	पटक	१	०.५२	२०	१	०.५२	२०.००
११.४.१३.१५८	पहिरो नियन्त्रण तथा तटबन्धन निर्माण चन्द्रागिरी ७ त्रिवेणीमार्ग काठमाडौं	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.६५	२५	१	०.६५	२४.२०
११.४.१७.२११३	श्री स.मा. वि विद्यालयको नजिकको पोखरी सौन्दर्यकरण जलेश्वर न.पा.-१,	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	०	०.००	०.००
११.४.१३.१४९	पोखरी सौन्दर्यकरण, कर्जन्हा ११ मियाँटोल सिरहा, फुलकुमारी महतो मेमोरियल अस्पताल नजिक (गुरुयोजना रडि.पि.आर सहित)	३११५४	पटक	१	०.३९	१५	१	०.३९	१४.९९
११.४.१३.१५७	पहिरो नियन्त्रण अरुणोदय मा.वि. महालक्ष्मी ५ धनकुटा	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१७७९	नदि नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन, सुन्दरी खोलाको पश्चिम तटबन्धको काली मन्दिर देखि आधारभूत स्वास्थ्य चौकी सम्म कन्चनरूप न.पा.-९ सप्तरी	३११५४	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१७.१८४७	Study and Development of Land Rehabilitation / Restoration Documentary from Borrow Pit Site from Kulekhani	३११५७	संख्या	१	०.१३	५	१	०.१३	४.८९
११.४.१७.१८४६	Establishment of a demonstration site for real-time landslide monitoring and early warning system.	३११५७	संख्या	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९४

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.१८८३	सालखेत पोटेखेत पानी मूल संरक्षण तथा श्रोत व्यवस्थापन ,नवदुर्गा गा.पा.२,स्वाडी,डडेल्धुरा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१३	५	१	०.१३	४.८५
११.६.१६.८६	जोखिमयुक्त पहिरोहरूको पहिचान तथा प्राथमिकिकरण	३११३५	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	४.९३
११.४.१७.२०४५	सुक्ष्म जलाधार व्यवस्थापन योजना तयारी	३११५७	प्याकेट	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.६१
११.४.१७.१९६४	बहुवर्षिय विरुवा उत्पादन (हजारमा)	३११५७	संख्या	१७८	१.१७	४४.५	१	०.०१	४१.४५
११.४.१७.२०९६	वायाकु खोला जलाधार संरक्षण (कातिकै खानेपानी महान संरक्षण)हलेसी तुवाचुङ ७ खोटाङ्ग	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.६५	२५	१	०.६५	२३.९५
११.४.१४.१७७७	नदि नियन्त्रण १० न. वडाको सिमाना देखि कोशी ह.क.न.पा-११, सप्तरी	३११५४	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१४.१७७८	मोहनपुर सामुदायिक वन क्षेत्र भित्र मगरनी खोल्सा नियन्त्रण गरि सिमसारको रुमा बिकाश गर्ने अगनिसाइर कृष्णसवरण गा.पा.-६, सप्तरी	३११५४	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.५०
११.४.१४.१७८४	कसहा नदि नियन्त्रण विष्णुपुर गा.पा.-१, अन्डीपट्टि, सप्तरी	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	०	०	०
११.४.१४.१८०६	कमला नदी तटवन्ध निर्माण सिरहा ५	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१७.१९९९	राष्ट्रिय पत्र पत्रिकामा प्रकाशित पहिरो सम्बन्धी सूचना तथा समाचारहरूको संकलन तथा संगालो प्रकाशन	३११५७	प्याकेट	१	०.०८	३	१	०.०८	२.९८
११.४.१७.२०९७	आहालडाँडा रिचार्जपोखरी निर्माण तथा व्यवस्थापन हलेसी तुवाचुङ ७ खोटाङ्ग	३११५७	वटा	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१७.२११२	डोम्बा पोखरी सौन्दर्यीकरण कल्याणपुर १ सिरहा	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.२११४	धिरापुर गाउँ पोखरी सौन्दर्यकरण मटिहानी न.पा -०२, महोत्तरी	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.४५
११.४.१३.१५६	पहिरो नियन्त्रण जिरोप्लाइन्ट ध.न.पा ७ धनकुटा	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१४९१	वेलाहा खोला कटान नियन्त्रण, बराहक्षेत्र न.पा-८ दोभान वन समिति भर्ना, सुनसरी	३११५४	वटा	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१४.१७८३	सर्वोदय टोलको भलुवाही नदि नियन्त्रण राजविराज न.पा.-३, सप्तरी	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.२०५५	कृषि वन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३११५७	प्याकेट	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.२००९	बागमति जलाधार क्षेत्रमा जलिय स्वच्छता एिककरण कार्यक्रम	३११५७	प्याकेट	१	०.६५	२५	१	०.६५	२५.००
११.४.१७.१८४५	पानि मुहान संरक्षण नमुना प्रदर्शन स्थल	३११५७	संख्या	१	०.२	७.५	१	०.२०	७.०२
११.४.१७.२०४७	Synopsis preparation of Mega Landslides at national level प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन	३११५७	प्याकेट	१	०.१३	५	०	०	०
११.४.१७.१६३५	सूक्ष्म जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान र नमुना प्रदर्शन स्थल तयार	३११५७	प्याकेट	१	०.५२	२०	१	०.५२	१८.३६
११.४.१७.१९६५	रन अफ हार्भेस्टिग डयाम, धनगढीमाई न.पा., १४, ल्हायो, सिरहा	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.६०
११.४.१७.१९६६	संरक्षण कार्यको व्यवस्थापन तथा रेखदेख	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	३	०.१३	५	१	०.०४	४.६७
११.४.१७.१९८२	कृषि वन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	५	०.३९	१५	१	०.०८	१४.९९
११.४.१७.२०८०	पोखरी पुन भरण एवम् संरक्षण कार्य ह.क.न.पा-९, सप्तरी सरबरिया टोल	३११५७	वटा	१	०.३९	१५	१	०.३९	९.६०

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.२०८१	ठाकुर बाबा ताल सिमसार क्षेत्र संरक्षण तथा व्यावस्थापन तिरहुत गा.पा.-५, सप्तरी	३११५७	वटा	१	०.३९	१५	१	०.३९	१३.७०
११.४.१७.२०८२	डीहबार धान भलुवाही नदि नियन्त्रण तथा वृक्षारोपण राजविराज न.पा.-१२, सप्तरी	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१७.२०९२	संरक्षण पोखरी निर्माण तथा व्यवस्थापन गोलाञ्जोर गा.पा ५ रचनचुरा सिन्धुली	३११५७	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	५.००
११.४.१४.१७८२	भलुवाही नदि नियन्त्रण राजविराज न.पा.-२, सप्तरी	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१८०३	नदी नियन्त्रण वेलका न.पा ३ उदयपुर कटारी खोला	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१४.१८४१	घुर्मी खोला नियन्त्रण सिरहा १० मिर्चैया	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१४.९९
११.४.१४.१८४३	तेतरीय खोला कटान नियन्त्रण राजदेवी मन्दिर मिर्चैया १	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१७.१९८०	एकिकृत भू संरक्षण कार्यक्रम	३११५७	प्याकेट	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१३.१४७	भेडवा खोला नदी नियन्त्रण (तारजाली तटबन्ध) कर्जन्हा न.पा. वाड नं. ८ थल्हा र गौतारी खण्ड	३११५४	संख्या	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१८४२	मैनादेवी नदी नियन्त्रण	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१७.१८४८	Establishment of Integrated Watershed Management Demonstration Plot	३११५७	संख्या	१	०.१६	६	१	०.१६	६.००
११.४.१७.१९९६	जलवायु परिवर्तन अनुकुलन सम्बन्धी जलाधार व्यवस्थापनका असल अभ्यासहरुको अभिलेखिकरण	३११५७	प्याकेट	१	०.१	४	१	०.१०	३.२०
११.४.१७.१९९३	माटो पानी प्रयोगशाला संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	३११५७	प्याकेट	१	०.१३	५	१	०.१३	३.२९

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१५.३१	बिर्ता सिंचाई कुलो मर्मत क्रिस्ती पोखरा	३११५५	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	६.५५
११.४.१४.१७०८	बलानखोला किनार संरक्षण, उदयपुरगढी गा.पा., ७, बलेकिता, उदयपुर	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	७.००
११.४.१४.१७२४	खोला किनार संरक्षण, बरियारपटी गा.पा. वडा नं. १, कल्यानदह खोला, नरगी, सिरहा	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१७३५	स्यानि खोला किनारा संरक्षण, पोखरा-२०, कास्की	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१७४७	खोला किनारा संरक्षण, गलिछ-२, डुम्रेवेशी, धादिङ	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.१८
११.४.१४.१६६८	सल्लेखोला हात्तिदुङ्गा तटबन्धन, त्रिवेणी गा.पा. ५, सल्यान	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१४.१७१४	स्याउलाहाले खोला तटबन्धन(बसन्त कृषक समूह), भेरी गंगा न.पा -६, सुर्खेत	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१४.१६०७	परगाउँ खोला तटबन्ध, सिगास गा.पा. ७, न्वाघर, बैतडी	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७९
११.४.१४.१७६०	खाडीखेत खोला किनारा संरक्षण, ढकारी २, अछाम	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१३	५	१	०.१३	४.९५
११.४.१४.१८०८	नारुगौडा ड्राफु काटिखेत मैतोली पहिरी नियन्त्रण केदारस्युँ गापा ३ बर्माँड	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७३
११.४.१४.१८२९	माझ खेत तटबन्धन ढकारी गापा १ अछाम	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	७.७४
११.४.१४.१७१०	चुरौटे पानि मुहान सहित रनजोर खोला किनार संरक्षण मन्थली न पा १, रामेछाप	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१८५७	भालुखोला वस्ती तथा खेती तटबन्धन मानेभन्दाङ गापा ८ ओखलढुङ्गा	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१४.१७३९	इदि खोला लप्सिबोट नाक कटान नियन्त्रण, माछापुच्छे-६, कास्की	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१४.१७५९	भासे बजार खोला किनारा संरक्षण, सत्यवती ग.पा वडा नं ८	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१६	६	१	०.१६	५.८६
११.४.१४.१६६३	मोर्कखोला खोला नियन्त्रण हरियालि कृषक समूह, शिवालय गा.पा. १, मोर्क, जाजरकोट	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९४
११.४.१४.१७१८	भिंगानि खोला तटबन्धन(नमुना बाखा पालन कृषक समूह),भेरी गंगा न.पा -७,सुर्खेत	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१४.१८७०	करेलीखोला भेरी नदि तटबन्धन भेरीगंगा नपा १३ सुर्खेत	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	०	०.००	०.००
११.४.१४.१६१८	शारदा नदि तटबन्ध,सिगास गा.पा.३,सिन्याखेत,बैतडी	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७८
११.४.१४.१७०६	माथिलो वडहरी खोला, मिथिला न.पा,१०,लालगढ,धनुषा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१७२३	गागन खोला नदि नियन्त्रण, बरियारपटी गा.पा.,३,सिबनगर,सिरहा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१४.१७५५	चिरे खोला किनारा संरक्षण ,कालिन्चोक गा.पा. वडा नं.९, भूत बस्ने डांडा, दोलखा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१८५६	भिमेश्वर मन्दिर चप्पन खोलामा तटबन्ध योजना त्रियुगा नपा ११ उदयपुर	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.६५	२५	१	०.६५	२५.००
११.४.१४.१७३३	पास्ते खोला किनारा संरक्षण, रुपा गा.पा.-७, कास्की	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१४.१७३८	इदि खोला कटान नियन्त्रण, माछापुच्छे-६, वडहरे, कास्की	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	६.९५
११.४.१४.१७४३	क्याङ्गिद खोला कटान नियन्त्रण, भिमामद-८, तनहुँ	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१४.१७५६	माझी गाउँ बस्ति खोला किनारा संरक्षण, गुल्मी दरबार गा पा वडा नं १	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१६	६	१	०.१६	५.९२
११.४.१४.१६३७	जोरघट तटबन्धन, त्रिवेणी गा.पा. ४, सल्यान	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१४.१६६४	राक्सोखोला काप्रेखेत तटबन्धन,सिस्ता गा.पा-२,सुर्खेत	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१४.१८०७	मालसैन तटबन्धन ताजाकोट गापा ५ बरह्या हुम्ला	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९४
११.४.१४.१६१३	चौलानी नदि तटबन्ध,शैलेशिखर न.पा.९,लटिनाथ मा.वि.,दार्चुला	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७९
११.४.१४.१६१५	दहताल खोला किनारा तटबन्ध,डिलासैनी गा.पा.६, सहगाउँ,बैतडी	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८०
११.४.१४.१६२७	भम्कखोला कलपठ्या खेत तटबन्ध,अजयमेरु गा.पा.५,दानिल,डडेल्धुरा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७४
११.४.१४.१६७२	खोला किनारा संरक्षण तथा तटबन्ध,सिगास गा.पा.९,मायापुर,बैतडी	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८२
११.४.१४.१६७५	सुर्नया नदि नियन्त्रण,मैलौली न.पा.९,कोल्ती, बालुवाखेत,बैतडी	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२१	८	१	०.२१	७.६८
११.४.१४.१६७६	खालखेत तटबन्ध,नवदुर्गा गा.पा.२,बगाल,डडेल्धुरा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७२
११.४.१४.१६७७	पथरिया खोला तटबन्ध,वेदकोट न.पा.२, बसन्थला,कञ्चनपुर	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८८
११.४.१४.१६७८	खापर खोला तटबन्ध,जयपृथ्वी न.पा.४, गोलाई,बझाङ	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	६.८५
११.४.१४.१६८२	टुनिखेत तटबन्ध,चुरे गा.पा.६,टुनिखेत,कैलाली	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.४५

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१४.१७४५	सेती खोला किनारा संरक्षण, पुतली बजार ४ स्याङ्गजा	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.३२
११.४.१४.१६४२	नार्जी जहारीखोला तटबन्धन, चौरजाहारी न.पा-७, रुकुम पश्चिम	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९६
११.४.१४.१८३५	बिकेधारी खोला किनार संरक्षण तथा तटबन्धन चन्दननाथ २ जुम्ला	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	०	०	०
११.४.१४.१८३९	घिउखोला डुर तटबन्धन तथा पार्क निर्माण मुसिकोट नपा २ रुकुमपश्चिम	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१४.९०
११.४.१४.१६१२	काकडीखेत कटान रोकथाम, शैलेशिखर न.पा.९, कुमाली, बाँचुला	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२१	८	१	०.२१	७.७७
११.४.१४.१८११	कागरकोट टोल तटबन्धन साइपाल २ बझाङ	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	५.२५
११.४.१४.१८१८	चिउरीनाव तटबन्धन साँफेबगर ७ अछाम	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.३७
११.४.१४.१८२६	स्यानीगाड खेत तटबन्धन जोरायल गापा ६ डाडागाड डोटी	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.६४
११.४.१४.१८२८	छडीखोला तटबन्धन जनपा ४ बझाङ	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७२
११.४.१४.१९०३	लव घट्टला पनेरा तटबन्धन मष्टा गापा २ तुती बझाङ	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९०
११.४.१३.१६१	चोप्राहा मरिया सिमसार क्षेत्र बाँध निर्माण रंगेली नपा ४..	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	२.६२	१००	१	२.६२	७५.२०
११.४.१४.१६९७	खोला किनार संरक्षण, चौदण्डीगाढी न.पा., ७, लाटिखोला नदि नियन्त्रण, उदयपुर	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	७.००

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१४.१७०७	बलानखोला किनार संरक्षण, उदयपुरगढी गा.पा., ७, हाडेबास, उदयपुर	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	६.९८
११.४.१४.१७२६	गागन खोला नदि नियन्त्रण, औरही गा.पा., २, महादेव मन्दिर देखि शुरु, सिरहा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१७५४	खोला किनार संरक्षण, धनगढीमाई न.पा., १, २, सिमलटोकी, सिरहा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१७४०	इदि खोला कटान नियन्त्रण, माछापुच्छे-८, कास्की	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	६.९२
११.४.१४.१७४६	भुजिखोला किनारा संरक्षण, थाक्सेदुङ्गा घोसाखानी, ढोरपाटन न.पा.-३, बागलुङ	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८१
११.४.१४.१७४९	ठूलाखोला कटान रोकथाम, लामाटार, नमुना टोल, महालक्ष्मी-९, ललितपुर	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१६३४	गैरीखेत तटबन्धन, लेकवेशी न.पा. ७ र ८, सुर्खेत	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१४.१६५०	भेरी नदि कटान नियन्त्रण, बनगाड कुपिण्डे न.पा. १, नाम्ना, सल्यान	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	०	०	०
११.४.१४.१८६२	भेरी नदी नियन्त्रण भेनपा १ पिपे जाजरकोट	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९४
११.४.१४.१८६९	बसेनी खोला तटबन्धन भेरीगंगा नपा ७ सुर्खेत	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९६
११.४.१४.१८१२	धनेडी खोला तटबन्धन डिलासैनी १ वैतडी	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७१
११.४.१४.१७३७	भुर्जुड खोला किनारा संरक्षण, माछापुच्छे-२, कास्की	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९३
११.४.१४.१७४४	काहुँखोला खोला कटान नियन्त्रण, पोखरा-१३, कास्की	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८६
११.४.१४.१६४०	ठुलीभेरी नदि बगर कटान नियन्त्रण, ठुलीभेरी न.पा. ९, भोत्ति, डोल्पा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१४.१६६९	सिम्तारेखोला तटबन्धन,त्रिवेणी गा.पा-१०, रुकुम पश्चिम	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१४.१८३६	माउखोला किनार संरक्षण गुठीचौर ५ जुम्ला	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.४२	१६	१	०.४२	१५.९५
११.४.१४.१८६१	भेरी नदी नियन्त्रण भेनपा १ कालेगाउँ जाजरकोट	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१४.१८६८	टापुचौरदेखी वालुवाखेतसम्म तटबन्धन कुसे गापा ३ जाजरकोट	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९४
११.४.१४.१७६२	तिरमुडा तटबन्धन साँफेबगर ७ रिडिकोट अछाम	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.४८
११.४.१४.१७२०	छाउरी खहरे खोला किनारा संरक्षण, कटारी न पा ५, उदयपुर	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१४.१७२१	खोला किनार संरक्षण,बरियारपटी गा.पा.,५,कटिनया खोला,मटाथान देखि उतर ,सिरहा	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१४.१७२७	टाङ्गटिङ्ग खोला नियन्त्रण,अर्जुनधारा न.पा.,४,,भ्भापा	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१४.१७३०	बगहा खोला नदि नियन्त्रण,त्रि.न.पा.,४, बगहा खोला ,उदयपुर	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१७५०	सेराको डिल गाईखर्क खोला किनारा संरक्षण, जलजला-८, पर्वत	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२४	९	१	०.२४	८.४२
११.४.१४.१६३३	नैरीखेत तटबन्धन भेरी न.पा. ११, जाजरकोट	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१४.१६३८	ज्यामुनाबुटा भेरी नदि तटबन्धन,गुर्भाकोट न.पा-८,सुर्खेत	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९६
११.४.१४.१६११	पारीबगड खोला तटबन्ध,थलारा गा.पा.८, देवस्थली,बभ्राड	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७८
११.४.१४.१६७९	उबाखोला तटबन्ध,त्रिवेणी न.पा. ४,भैस्याटो,बाजुरा	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८८

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१४.१६२९	त्रिशुला खोला किनार नियन्त्रण संरक्षण, बरियारपटी गा.पा.,५, भोलुङ्गेपुल देखि उत्तर, हरिपुर, सिरहा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१६९९	खोला किनार संरक्षण, गणेशमान चारनाथ न.पा.,५, गणेशमान चारनाथ खोला, चिसापानी, धनुषा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१७१२	सरस्वती खोला किनार संरक्षण, त्रि.न.पा.,९, मुसहरबस्ती, उदयपुर	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१७१९	खोला किनार संरक्षण, बेलका न.पा., ५ सुन्दरी खोला, डाडागाउ, उदयपुर	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	७.००
११.४.१४.१७२२	नदी नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन, मरिण गा.पा., ४, खयरसाल, सिन्धुली	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१४.१७२८	दहिभोडा दोभानवाँया किनारा वाँगेडागी गाँउ संरक्षण, अर्जुनधारा नपा ४, भापा	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१४.१७७८	सतासी खोला ब्लक फ्याक्ट्री नजिक उपवन क्षेत्रमा तटबन्धन शिवसताक्षी ११	३१५४	कि. मि.	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१४.१७३४	भलखाल्डा लप्सिखोला खोला किनारा संरक्षण, फलेवास-१, कार्किनेटा, पर्वत	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.५९
११.४.१४.१७३६	खोलाखर्क खोला कटान नियन्त्रण, फिलिङ्गरी, पोखरा-२२, कास्की	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.२९
११.४.१४.१७४८	डोडा खोला कटान नियन्त्रण, गोदावरी-३, ललितपुर	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८०
११.४.१४.१७५८	स्यांग्दी बेलटुंग खोला किनारा संरक्षण, छत्रकोट गा पा वडा नं ५	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	५.८४

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	वर्ष	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१४.१८६०	बुढीबेसी खहरेखोला नियन्त्रण खाल्से पोखरा २१ कास्की	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९५
११.४.१४.१६३१	खोलासरा खोला तटबन्धन, ठुलीभेरी न.पा. ८, डोल्पा	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१४.१६३२	गाग्रोखोला तटबन्धन, विरेन्द्रनगर न.पा-११ ढोलढुगां, सुर्खेत	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९३
११.४.१४.१६४४	पिपलारुख चाँगा तटबन्धन, चन्दनाथ न.पा-११ गौरागाँउ जुम्ला	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१४.१६४९	भिमलकुना तटबन्धन, लेकवेशी न.पा. ५, सुर्खेत	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९०
११.४.१४.१७१६	स्याम्लेखोला तटबन्धन, सिमिकोट गा.पा. ४, हुम्ला	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९३
११.४.१४.१८३८	घिउखोला डालाबारी पन्चासे खेत तटबन्धन निर्माण मुसिकोट नपा २ रुकुमपश्चिम	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१४.८६
११.४.१४.१८४०	बुदबुदि खोला नियन्त्रण तातोपानी ३ लिताकोट जुम्ला	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३७	१४	१	०.३७	१३.२४
११.४.१४.१८६३	भेरी नदी नियन्त्रण भेनपा १ रिम्ना जाजरकोट	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१४.१६७१	खोला किनारा संरक्षण तथा तटबन्धन, सिगास गा.पा. ४, मौभेरा, बैतडी	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२१	८	१	०.२१	७.८१
११.४.१४.१६८४	लम्वाड तटबन्धन, शैलेशिखर न.पा. ९, नयाल बगड, दार्चुला	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२१	८	१	०.२१	७.७४
११.४.१४.१८५५	खाङ्गोला तटबन्धन पाथीभरा याङ्वरक गापा ४ डुम्रिसे ताप्लेजुङ्ग	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१७.१९३०	गुफले पहिरो नियन्त्रण, तामाकोशी गा.पा., ६, दोलखा, उदयपुर	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८२

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.१९.४४	नमुना टोल पहिरो रोकथाम, महालक्ष्मी न.पा.-९, लामाटार, ललितपुर	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	८.६८
११.४.१७.२०६८	कालिमाटि पहिरो नियन्त्रण, माछापुच्छे-८, कास्की	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१७.२११६	बक्रेक कार्तिके पहिरो नियन्त्रण क्रिस्ती पोखरा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८१
११.४.१७.१८९९	घाटसाँका पहिरो नियन्त्रण, शुभकालिका गा.पा. २, कालिकोट	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९३
११.४.१७.१९०३	ढिकुल्ली डाँडा पहिरो नियन्त्रण, त्रिपुरासुन्दरी न.पा-३ जिउँ, डोल्पा	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१७.२०५८	गुम डुवा जुकियान पहिरो रोकथाम, ह्याँयानाथ रारा न.पा. ४, मुगु	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९१
११.४.१७.२१२३	कमेडीपानी पहिरो नियन्त्रण पुर्चौडी नपा ८ डडपुर वैतडी	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२१	८	१	०.२१	७.८३
११.४.१७.१९९१	खोक्सी खोला सानो दलदले पहिरो नियन्त्रण, मिथिला नपा १०, धनुषा	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.१९.२३	तिनपाटने पहिरो नियन्त्रण, सिदिचरण न.पा., ३, ओखलढुगा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१५.००
११.४.१७.१९.३५	पहिरो तथा खोला कटान नियन्त्रण, पोखरा-२०, भलाम, कास्की	३११५७	वटा	१	०.२१	८	१	०.२१	७.८७
११.४.१७.१९.३७	तल्लोबौर डिल दाम्सादि पहिरो नियन्त्रण, पोखरा-२१, कास्की	३११५७	वटा	१	०.२४	९	१	०.२४	८.६५
११.४.१७.१९.४१	गलिछ, पहिरो नियन्त्रण, काठेखोला-८, लेखानी, बागलुङ	३११५७	वटा	१	०.३१	१२	१	०.३१	११.४९

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.२०६३	लिसे गैरा लिखेडाँडा पहिरो नियन्त्रण, रुरु क्षेत्र ६, गुल्मी	३११५७	वटा	१	०.१६	६	१	०.१६	५.१७
११.४.१७.१९०२	डाँडागाउँ पहिरो नियन्त्रण, सिमिकोट गा.पा. २, हुम्ला	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	६.७१
११.४.१७.१९१०	विडिथान आधारभुत विद्यालय संरक्षण, ठुलीभेरी न.पा. ८, डोल्पा	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१४.१८१५	विपटे सतगाड भू संरक्षण पु.न.पा ०७ बैतडी	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७६
११.४.१७.१८७१	पहिरो रोकथाम, आलिताल गा.पा.१, आमखेत, डडेल्धुरा	३११५७	वटा	१	०.२१	८	१	०.२१	७.८४
११.४.१७.२०९१	भट्टउणीखोला काडाँगाउँ उस्केला ढोकला खलापाटँ वरवेलका पहिरो नियन्त्रण बिथडचिर गापा ८ बझाङ	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७७
११.४.१७.१९३३	सुन्दरी डाँडा माभिकुना मूल संरक्षण तथा भू-क्षय नियन्त्रण, पोखरा-३१, कास्की	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	०	०.००	०.००
११.४.१७.१९३६	सिमलचौर गैरावारि पहिरो नियन्त्रण, पोखरा-२१, कास्की	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	८.७३
११.४.१७.२११८	माथिल्लो धुमालगाउँ पहिरो नियन्त्रण बारेकोट ४ जाजरकोट	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	८.३०
११.४.१७.१८७४	कोटलपानी गल्छी नियन्त्रण, सुर्नया गा.पा.७, रौतगाउँ, बैतडी	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	८.७३
११.४.१७.१९३४	दादरा देब्रेस्वारा पहिरो नियन्त्रण, पोखरा-१३, कास्की	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७८
११.४.१७.२०६५	धैरेनी वस्ती पहिरो रोकथाम, पैयु ६, पर्वत	३११५७	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	४.८७
११.४.१७.२१२१	कुडिल्ला ठुलो खोला पहिरो नियन्त्रण सिमकोट सिमकोट ७ कुडिल्ला हुम्ला	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९५

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.१९०५	दोबाटो पहिरो नियन्त्रण, बारेकोट गा.पा. १, दोबाटो, जाजरकोट	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१७.१९०९	मालिका क्षेत्र पहिरो नियन्त्रण, भैरवी गा.पा.-७, डैलेख	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९३
११.४.१७.२१२२	दुङ्ग भम्क पैराड पहिरो नियन्त्रण पुचौडी नपा ५ वैतडी	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२१	८	१	०.२१	६.७२
११.४.१७.१८३८	पहिरो रोकथाम, नवदुर्गा गा.पा. २, मणिलेक मा.वि., डडेल्धुरा	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७४
११.४.१४.१८५९	घाटाखोला बसेरी खेत संरक्षणका लागि तटबन्धन सुनकोशी गापा १ सिन्धुली	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.५५
११.४.१७.१९२४	पहिरो नियन्त्रण, बेलका न.पा., ४, लालबजार, रामपुर सर्वाडिभिजन छेउ, उदयपुर	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१४.१९०६	काठमाण्डौ जिल्ला शंखरापुर नगरपालिका ३ जुरेडाँडामा पहिरो नियन्त्रण तथा जोखिम न्यूनीकरण तथा ग्याविन जाली निर्माण..	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	२.६२	१००	१	२.६२	६७.१४
११.४.१७.१९३९	ढुङ्गे खोला पाल्तेघाट सिगाना मा.वि. संरक्षण, बासलुङ-९, बासलुङ	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.६०
११.४.१७.१९०६	धह पहिरो रोकथाम, छाँयानाथ रारा न.पा. ८, मुगु	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९२
११.४.१४.१८१६	डणपुर लामनी पहिरो नियन्त्रण योजना पु.न.पा. वैतडी	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७९
११.४.१७.१८३७	खाडीखोला भूक्षय नियन्त्रण, लेकम गा.पा. ६, गडेत, दार्चुला	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.३१
११.४.१७.१८६५	पहिरो रोकथाम, सुर्नया गा.पा. १, उच्चाकोट मा.वि., वैतडी	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.४३

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.१८७२	घड़इडी पहिरो नियन्त्रण,साँफेबगर न.पा.५, नवाठाना,अछाम	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७८
११.४.१७.१८७३	खलीगाडखेत पहिरो रोकथाम,अजयमेरु गा.पा.५, मटेला,डडेल्धुरा	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८३
११.४.१७.२११५	रगानी स्यांगु खोला पहिरो नियन्त्रण,खिजीदिम्बा २ रुओखलढुङ्गा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.१९२६	खयरसाल पहिरो नियन्त्रण,मरिण गा.पा.,४, सिन्धुली	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.१९२७	पहिरो तथा गल्छी नियन्त्रण,त्रि.न.पा.,६,चुरिया मन्दिर नजिक,चुरिया सा.व.,उदयपुर	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.१९२८	पहिरो नियन्त्रण,मिथिला न.पा,७,सुखजोर खहरे,धनुषा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.२०५३	शितला मा.वि. भू-क्षय नियन्त्रण, पौवागौडे, पुतलीबजार-५, स्याङ्जा	३११५७	वटा	१	०.१८	७	१	०.१८	६.८५
११.४.१७.२०७३	मगर गाउँबिचको पहिरो संरक्षण कोन्ज्योसोम गापा २ शंखु ललितपुर	३११५७	संख्या	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८८
११.४.१७.२१२०	बोक्चे गौड आर्यघाट मुनि पहिरो नियन्त्रण खापुनाथ गा.पा १ हुम्ला पिउस	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	६.५०
११.४.१७.१९११	हरला पहिरो नियन्त्रण, भेरी न.पा. ८, जाजरकोट	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१८.१९०२	हुनैनाथ मन्दिर पहिरो नियन्त्रण कार्यक्रम, मालिकाजुन गापा-४..	३११५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	२.६२	१००	१	२.६२	६९.०२
११.४.१७.१८६७	गल्छी नियन्त्रण,पाटन न.पा.१,बेलतडा,बैतडी	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७९
११.४.१७.१९२५	डिह खोला पहिरो नियन्त्रण ,बरियारपटी गा.पा,५, हरिपुरटोल ,सिरहा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.१९४२	बयर डाँडा भुते खोला गलिछ पहिरो नियन्त्रण, फलेबास-५, पर्वत	३१५७	वटा	१	०.२१	८	१	०.२१	६.९६
११.४.१७.२१०९	मेहेलचौर दमाईवस्ती पहिरो नियन्त्रण अदानचुली ३ हुम्ला	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१४.९३
११.४.१७.२११९	रिजुवाला पहिरो नियन्त्रण जुनिचाँदे ६ जाजरकोट	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८८
११.४.१४.१८२५	सिल वाकोटमा वृहत भू-संरक्षण मेलौली नपा ३	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	०	०.००	०.००
११.४.१७.१८३६	पहिरो रोकथाम,दशरथचन्द्र न.पा.८, त्रिपुरा सुन्दरी मन्दिर,बैतडी	३१५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८१
११.४.१७.१८६८	पहिरो रोकथाम,भागेश्वर गा.पा.३,भल्लाडा,डडेल्धुरा	३१५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७९
११.४.१७.१८७०	भोलकोटो खोलो गल्छी नियन्त्रण, पाटन न.पा.४,खोल्सी,बैतडी	३१५७	वटा	१	०.१८	७	१	०.१८	६.८४
११.४.१७.१९३१	पहिरो नियन्त्रण, लहान न.पा.१६, धिरहरी खोला तरिगना,सिरहा	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.१९५७	पोखरी निर्माण,रौतामाई गा.पा.६, चिसापानी बोलुङ्खा,उदयपुर	३१५७	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	४.९८
११.४.१७.२१०५	बाटेगडा पोखरी निर्माण आदर्श ७ दह डोटी	३१५७	वटा	१	०.१८	७	१	०.१८	६.५२
११.४.१७.२१०१	जमलाल चायबोट सिचाई कुलो निर्माण वोगटान फूडसिल गापा १ पान्सा डोटी	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	५.७४
११.४.१७.१९६३	मुड्लुङ खोला र छाँगा कुना पोखरी निर्माण/मर्मत, गल्याङ न.पा.-२, इलुङ्गा, स्याङ्जा	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	२	०.१८	७	०	०.००	०.००
११.४.१७.२१२५	गुइतः पोखरी जीर्णोद्धार, ललितपुर महानगरपालिका-८..	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	२.६२	१००	१	२.६२	३२.११

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.२०३८	काफलतरी पोखरी निर्माण, वार्फिकोट गा पा ५, रुकुम पश्चिम	३१५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९६
११.४.१७.२१०६	सुदिना रिचार्ज पोखरी निर्माण जोरायल गापा ३ डोटी	३१५७	वटा	१	०.१८	७	१	०.१८	६.७९
११.४.१७.२११०	दमाईडाडा रिचार्जपोखरी निर्माण सोरु गापा ३ भिई दमाईडाडा मुगु	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९३
११.४.१७.१९६०	दुधमती खोला पोखरी संरक्षण, जनकपुरधाम उ.म.न.पा., दुधमती, धनुषा	३१५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.२०३९	गाइबुर पोखरी निर्माण, कुशे गा.पा-५ पाँचकटिया, जाजरकोट	३१५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१७.२००५	पोखरी निर्माण, पुचौडी न.पा.३, सल्लेवन, बैतडी	३१५७	वटा	१	०.१८	७	१	०.१८	६.८६
११.४.१७.२१०७	ओखली खेत सिंचाई पोखरी निर्माण दिपायल शिलगढी नपा ८ गोदडा डोटी	३१५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७६
११.४.१७.२०७४	रिचार्ज पोखरी निर्माण त्रि.न पा ५ सरस्वती सा व उदयपुर	३१५७	संख्या	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.२१२४	हाङ्गमापोखरी पोखरी निर्माण तथा संरक्षण व्यवस्थापन कुम्मायक ४ रानीगाउँ पाँचथर	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.७९	३०	१	०.७९	२९.८९
११.४.१७.२१२७	मुसिकोट नपा ५ र ६ को सिमानामा अवस्थित जुम्ली पोखरी संरक्षण तथा व्यवस्थापन रुकुमपश्चिम	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.७९	३०	०	०.००	०.००
११.४.१७.१९५९	गैरीखोर ढाब कुवा तथा पोखरी संरक्षण, आँधिखोला गा.पा.-५, स्याङ्जा	३१५७	वटा	१	०.०८	३	१	०.०८	२.१२

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.२००६	दल्ले खोला पानी मूहान संरक्षण, पाटन न.पा.६, बैतडी	३११५७	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	४.९०
११.४.१७.२०९५	सिद्धनाथ खा.पा.मुहान संरक्षण योजना डिलसैनी ७ बैतडी	३११५७	क	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८१
११.४.१७.२१०३	जुबलेखोला मुलेदुङ्गा खानेपानी मुहान संरक्षण बडिकेदार गापा ३ चवाला डोटी	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.०१	०.३८	०	०.००	०.००
११.४.१७.१९.५६	सादिखोला मुहान संरक्षण, माछापुच्छे-४, कास्की	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.४०
११.४.१७.१९.५८	महाभिर खोला खानेपानी मुहान संरक्षण, पोखरा-२५, कास्की	३११५७	वटा	१	०.२१	८	१	०.२१	७.५८
११.४.१७.२०६४	मनलो ढोडेकिम किमखोला मुहान संरक्षण, शैल्यशिखर ५, दार्चुला	३११५७	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	४.८९
११.४.१७.१९.४०	खानेपानी मुहान संरक्षण, त्रि.न.पा. १५ तल्लो रानीवास, उदयपुर	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.२१००	घरपुडा धामखेत खानेपानी मुहान संरक्षण आलिताल गापा १ डडेल्धुरा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७९
११.४.१७.२१११	उदारीखोला पानी मुहान संरक्षण अदानचुली ५ स्याउले हुम्ला	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९५
११.४.१७.२१०२	ईखडा खानेपानी मुहान संरक्षण जोरायल गापा २ ईखडा डोटी	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	६.६२
११.४.१७.२००८	पनेरा मुहान संरक्षण, बुढीगांगा न.पा.७, भकाली, बाजुरा	३११५७	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	४.७८
११.४.१७.१९.३८	पानी मुहान संरक्षण व्यवस्थान, लिम्चुङ्गवुङ्ग गा.पा., ४, बलम्ता लाकु, उदयपुर	३११५७	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	४.६७

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.२०२३	बाँस खोली मेलविसाउना तटबन्धन कुशे ९, जाजरकोट	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९४
११.४.१७.२०२७	सरगाड नदि तटबन्धन, छेडागाड न.पा. १०, सिम्दाला जाजरकोट	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१७.२०३६	पन्चासे मुहान संरक्षण तथा श्रोत व्यवस्थापन, छेडागाड न.पा-१३, जाजरकोट	३११५७	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	४.९८
११.४.१७.२०४८	भुम्पा दलित बस्ती पहिरो नियन्त्रण, छेडागाड न.पा. १३, जाजरकोट	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१७.२०३१	सरगाड नदी कटान नियन्त्रण, छेडागाड न.पा. १०, तेलपारा, जाजरकोट	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८८
११.४.१७.२०१९	छान्नेखोला देखि कोटखेत तटबन्धन, कुशे गा.पा-८, जाजरकोट	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८७
११.४.१७.२०२०	पानीखेत तटबन्धन, कुशे गा.पा-८, जाजरकोट	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१७.२०२६	शिव मन्दिर लम्तिखोला तटबन्धन, छेडागाड न.पा. ११, जिउलाखोला, जाजरकोट	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८८
११.४.१७.२०३२	सरगाड सिस्नेखोला तटबन्धन, कुशे गा.पा. ७, नारे, जाजरकोट	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१७.२०२१	पौजाखोला नदि नियन्त्रण, छेडागाड न.पा-८, जाजरकोट	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९६
११.४.१७.२०२४	मालुतरा बजार तटबन्धन, कुशे गा.पा-८, जाजरकोट	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८७

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.२०३३	छहरेखेत पलातागाइरा पहिरो नियन्त्रण, छेडागाड ८, जाजरकोट	३१५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८७
११.४.१७.२०००	गल्लेक सिंचाई कूलो निर्माण तथा मर्मत, जोरायल गा.पा.२, गल्लेक, डोटी	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.५४
११.४.१७.१९६९	बल्बुखोला सिंचाई कूलो संरक्षण संरक्षण, दिप्रुग चुईचुङ्गवा गा.पा.३, सापातेल, खोटाङ्ग	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८९
११.४.१७.२१०४	जल्माखोला राजगुडा सिंचाई आदर्श गापा ६ तेल्पारा डोटी	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१६	६	१	०.१६	५.७४
११.४.१७.२०४२	छरिदेखी तिमिले खर्क सिंचाई कूलो निर्माण, भेरी न.पा-५ इवर, जाजरकोट	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१७.२०१३	सिंचाई कूलो निर्माण तथा मर्मत, आलिताल गा.पा.४, सेउराड, डडेल्धुरा	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१८	७	१	०.१८	६.६२
११.४.१७.२०४१	चौतारी देखि रोचु सिंचाई कूलो मर्मत, त्रिपुरा सुन्दरी न.पा. २, डोल्पा	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१७.२०४३	बाह्रधार्नि सिंचाई नहर तटबन्धन, त्रिवेणी गा.पा.७, रुकुम (पश्चिम)	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९८
११.४.१७.२०४०	गारसाँध सिंचाई कूलो मर्मत, भेरी न.पा. २, साँझटाखोला, जाजरकोट	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१७.१९६७	कसेरी खाले कुला निर्माण खोटेहा गा.पा., खोटेहा गा.पा., ८, खोटाङ्ग	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८०
११.४.१७.२०१०	टाणाको कूलो निर्माण तथा मर्मत, खप्तडछान्ना गा.पा.१, खोलामोरा, बझाङ	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.३९	१५	१	०.३९	१४.८८

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.२०१८	पहिरो रोकथाम,खप्तडछान्ना गा.पा.४, खत्रीवाडा,बम्हाड	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८६
११.४.१७.२०५२	चिल्यातडा तटबन्ध,खप्तडछान्ना गा.पा.१, पताडी,बम्हाड	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८७
११.४.१७.२०१४	रिचार्ज पोखरी निर्माण तथा मर्मत,खप्तडछान्ना गा.पा.१,नुवापानी वाचपान्नेथला सा.व.,बम्हाड	३११५७	वटा	१	०.१३	५	१	०.१३	४.९१
११.४.१७.२०१५	पानी स्रोत संरक्षण,खप्तडछान्ना गा.पा.१,वेड,बम्हाड	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.१३	५	१	०.१३	४.९१
११.४.१७.२०१६	डाँडागाउँ पहिरो नियन्त्रण,खप्तडछान्ना गा.पा. १,वडा कार्यालय, बम्हाड	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.८८
११.४.१७.२०१७	पहिरो रोकथाम,खप्तडछान्ना गा.पा.१, कालाखोला, बम्हाड	३११५७	वटा	१	०.३९	१५	१	०.३९	१४.९६
११.४.१७.१९४७	छहरा पारी अँधेरी खोला सुक्ष्म जलाधार पहिरो नियन्त्रण (छहरा पारी अँधेरी खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३११५७	वटा	३	०.७९	३०	१	०.२६	६.१९
११.४.१७.१९७६	बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार गोरेटो बाटो सुधार (बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	४	०.२६	१०	१	०.०७	९.७४
११.४.१७.१९७३	छहरा पारी अँधेरी खोला सुक्ष्म जलाधार खोला किनारा reclamation (छहरा पारी अँधेरी खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३११५७	हेक्टर	५	०.५२	२०	१	०.१०	४.७४
११.४.१७.१९४९	बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार पहिरो उपचार तथा नियन्त्रण (बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३११५७	वटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	४.५४
११.४.१७.१९७७	बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधारबायो इन्जिनियरिङ सहित Road Slope stabilization (बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	४	०.५२	२०	१	०.१३	१८.४९

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.१९७८	बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार onfarm conservation (बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३१५७	हेक्टर	२	०.०३	१	०	०	०
११.४.१४.१७५३	बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार नदी खोला कटान संरक्षण (बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	२	०.५२	२०	१	०.२६	१९.८६
११.४.१७.१९७५	छहरा पारी अँधेरी खोला सुक्ष्म जलाधार बायो इन्जिनियरिङ सहित Road Slope stabilization (छहरा पारी अँधेरी खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	२	०.२६	१०	०	०	०
११.४.१४.१७५२	छहरा पारी अँधेरी खोला सुक्ष्म जलाधार गल्ली खहरे नियन्त्रण (छहरा पारी अँधेरी खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	२	०.२६	१०	१	०.१३	९.५१
११.४.१७.१९७४	बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार खोला किनारा reclamation (बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३१५७	हेक्टर	२	०.२६	१०	१	०.१३	१०.००
११.४.१४.१७५१	छहरा पारी अँधेरी खोला सुक्ष्म जलाधार खोला कटान संरक्षण (छहरा पारी अँधेरी खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	२	०.५२	२०	१	०.२६	१९.३९
११.४.१७.१९७९	बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार डाले घास, फलफूल वृक्षारोपण (बाम्दी तोरा खोला सुक्ष्म जलाधार क्षेत्र)	३१५७	हेक्टर	१०	०.१३	५	०	०	०
११.४.१४.१९०१	रोङ्ग गाउँपालिका वडा २ बढमटारमा रहेको सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन तथा पोखरी निर्माण ईलाम..	३१५४	क्षेत्रफल/स्थान	१	२.६२	१००	१	२.६२	७३.६८
११.४.१७.१९५०	तालतलैया सिमसार क्षेत्र संरक्षण,त्रि.न.पा.,३, चाप गाउँ,उदयपुर	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.६०
११.४.१७.१९४३	सिमसार तथा पर्यापर्यटन पोखरी व्यवस्थापन, लाहान न.पा., १९, शिवमन्दिर, सिरहा	३१५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.४.१७.१९४६	तालतलैया सिमसार क्षेत्र संरक्षण ,बरियारपट्टी गापा ५, पुरानोपोखरी गोविन्दपुर, सिराहा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९३
११.४.१७.१९४८	सिमसार तथा पर्यापर्यटन पोखरी संरक्षण तथा व्यवस्थापन,लाहान न.पा.,२४,मानिक दह,सिरहा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	१०.००
११.४.१७.२०५१	रामसार सुचिमा सुचिकृत तालहरुको थिप्रिकरण नियन्त्रण तथा संरक्षण	३११५७	प्याकेट	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.६०
११.४.१७.२१२६	टिमुरे ताल संरक्षण तथा पर्यटन क्षेत्र विकास, चन्द्रकोट गापा-४..	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	२.६२	१००	१	२.६२	६९.५५
११.४.१७.२०९४	घोडाघोडी ताल संरक्षण तथा व्यवस्थापन कैलली	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.५७
११.४.१७.१९५३	राजदेवी पोखरी संरक्षण तथा व्यवस्थापन तथा पर्यापर्यटन,लाहान न.पा.,१५,राजदेवी,सिरहा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१७.२०९३	पुरैना ताल संरक्षण तथा व्यवस्थापन कैलली	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	७.४२
११.४.१७.१९५१	सिमसार संरक्षण तथा व्यवस्थापन, लक्ष्मी पतारी गा.पा.,५,भरफोरी,सिरहा	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९९
११.४.१७.१९५५	गहने सिमसार क्षेत्र संरक्षण तथ व्यवस्थापन, बराहा क्षेत्र न पा ३,सुनसरी	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.९७
११.४.१७.२०५०	एकीकृत पानी श्रोत व्यवस्थापन र सदुपयोग, भानु न.पा.-१०, चोक चिसापानी, तनहुँ	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२६	१०	१	०.२६	९.७४
११.४.१७.२१०८	जुगेपानी खानेपानी योजना के आई सिंह गापा १ डुम्राकोट बामन डोटी	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१	०.२१	८	१	०.२१	४.७७
क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				५१५	९६.५६	३६८७.३८		८९.०६	३१८६.३९

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु									
२.६.५.४२	जलाधार सम्बन्धी प्रचार प्रसार तथा चेतनामूलक कार्यक्रम	२२५१२	संख्या	१	०.१३	५	१	०.१३	५.००
२.६.१.७१	Sediment Rate Analysis and Modeling Methodology Training	२२५११	पटक	१	०.१	४	१	०.१०	२.२५
२.६.४.१८३	संरक्षित फेवा जलाधारमा रहेका महिला, पिछ्छिडएका समुदायलाई आयआर्जन तालिम Province Level Stakeholders Sensitization	२२५१२	प्याकेट	१	०.०५	२	१	०.०५	२.००
२.६.६.३४९	Workshop for Systematic Watershed Planning, and Development	२२५१२	पटक	१	०.२१	८	१	०.२१	६.५०
२.६.१.७८	Team Building	२२५१२	पटक	१	०.०५	२	१	०.०५	२.००
२.६.१.७५	Field based Learning & Training for Watershed Management	२२५११	पटक	१	०.०४	१.६	१	०.०४	१.२०
२.७.२५.६५१	राष्ट्रिय स्तरमा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी सफल अभ्यासहरुको अभिलेखिकरण	२२५२२	प्याकेट	१	०.१३	५	१	०.१३	१.९२
२.६.६.३२९	Watershed Atlas को अभिमुखीकरण तथा छलफल	२२५१२	पटक	१	०.०८	३	१	०.०८	२.६२
२.२.२.५	मोटरसाइकल, कार, जीप, भ्यान आदि (कार्यालयको इन्धन)	२२२१२	लीटर	२४००	०.०८	३.१९	१	०.००	२.५४
२.७.२५.६८८	जलवायु मापन कार्यको निरन्तरता (डोटी र बैतडी)	२२५२२	पटक	२	०.२१	८	१	०.१०	५.३७
२.५.१०.१८	कार्यक्रम व्यवस्थापनको लागि अन्य सेवा तथा परामर्श	२२४१९	जना	६	०.३४	१३	१	०.०६	५.२५

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.६.६.३५२	संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीच कार्यक्रम व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्तरक्रिया	२२५१२	पटक	४	०.२१	८	१	०.०५	२.००
२.७.२५.६९४	क्रियाकलाप पश्चिचित्र तयारी	२२५२२	पटक	४	०.१	४	१	०.०३	२.५०
२.८.१.१०४	भू तथा जलाधार संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालनको अनुगमन तथा प्रतिवेदन तयारी	२२६११	प्याकेट	१	०.१३	५	१	०.१३	१.५१
२.६.६.३३२	भू तथा जलाधार संरक्षण सम्बन्धी बेसिन स्तरीय सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अवस्थाको बारेमा छलफल	२२५१२	प्याकेट	१	०.१	४	१	०.१०	०.८५
२.६.१.७४	संरक्षण पोखरीको Design / Specification र लागत अनुमान सम्बन्धी तालिम	२२५११	पटक	१	०.०६	२.४	१	०.०६	१.३९
२.६.१.७६	Training on bathymetric survey and sedimentation study for mid-level soil conservation staff	२२५११	पटक	१	०.१	४	१	०.१०	२.९६
२.६.१.७२	कम खर्चिलो भू संरक्षण प्रविधि को विकास सम्बन्धी तालिम	२२५११	पटक	१	०.१	४	१	०.१०	३.९२
२.७.२५.६९८	वार्षिक योजना तर्जुमाको लागी फिल्ड भ्रमण/तयारी	२२५२२	प्याकेट	१	०.०५	२	१	०.०५	०.७४
२.७.२५.७०९	भू संरक्षण दिवस/सिमसार दिवस	२२५२२	प्याकेट	५	०.१३	५	१	०.०३	३.९७
२.७.२५.६६३	Upgrading Official Web Portal/website	२२५२२	पटक	१	०.०५	२	१	०.०५	१.४९
२.७.२५.६५२	पहिरो पूर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धी नेपालका प्रयासहरूको Stocktaking	२२५२२	वटा	१	०.१	४	१	०.१०	०.६१
२.३.१.५	मोटर साईकल, कार, जिप, भ्यान (सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	संख्या	२०	०.१	४	१	०.०१	०.६४
२.९.९.१	घियापान तथा खाजा	२२७११	पटक	१०	०.०४	१.६	१	०.०१	१.५३
२.७.२५.६५७	कुलेखानी सरक्षित जलाधार क्षेत्रको घोषणाका लागि पूर्व तयारी	२२५२२	प्याकेट	१	०.१	४	१	०.१०	२.८५

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.६.२.७५	संरक्षित फेवा जलाधार स्तरीय श्रोत संरक्षण तथा व्यवस्थापकीय तालिम	२२५११	पटक	२	०.०४	१.६	०	०.	०.००
२.६.६.३४५	Experts Meeting for Future Watershed Research and Demonstration Planning	२२५१२	पटक	१	०.०८	३	१	०.०८	२.९९
२.७.२५.६५०	रामसार सुचिमा सुचिकृत सिमसार क्षेत्रको अवस्था विश्लेषण तथा संरक्षणमा सहजीकरण (संरक्षित क्षेत्र बाहिर)	२२५२२	प्याकेट	१	०.१	४	१	०.१०	२.१०
२.६.६.३३३	Land Degradation and Nature Based Solutions सम्बन्धी राष्ट्रिय गोष्ठी	२२५१२	बटा	१	०.२६	१०	१	०.२६	७.४९
२.६.६.३३०	राष्ट्रिय बृहत जलाधार व्यवस्थापन निर्देशक समितिको बैठक आयोजना	२२५१२	पटक	१	०.	०	०	०	०
२.७.२५.६९६	फेवा जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम	२२५२२	प्याकेट	१	०.१	४	१	०.१०	२.२०
ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				२४७५	३.४४	१३१.३९		२.४५	७८.३२
कुल जम्मा खर्च				२९९०	१००.	३८१८.७७		९१.५१	३२६४.७१
भारत प्रगति प्रतिशत				९१.५१					
वित्तिय प्रगति प्रतिशत				८५.४९					

५. ब.उ.शि.नं. ३२५०११०६ जलाधारमा आधारित जलवायु उत्थानशील जीविकोपार्जन आयोजना

(रु. लाखमा)

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	बजेट	परिमाण	भार
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू							
११.१.२.१५८	कृषक तथा सहकारी समूहहरूलाई कृषि उपज भण्डारण सहयोग	३१११२	समूह	५	१६.२५	०	०
११.३.२१.१	Water lifting समूहहरूलाई संचालन तथा मर्मत सहयोग	३११२२	प्याकेट	१	११	०	०
११.३.२२.११	जलाधार सूचना प्रणालि र जल तथा मौसम तथ्यांक व्यवस्थापन	३११२२	प्याकेट	१	११०	१.००	४.०६
११.५.४०.११	जलाधारीय अवस्था पहिचानको लागि ड्रोन सर्भेक्षण	३११३५	पटक	१	४०	१.००	१.४८
११.५.४०.१२	आयोजनाको प्रभाव मुल्यांकन प्रतिवेदन तयारी	३११३५	पटक	२	२६	२.००	०.९६
११.४.१७.१७६२	सडक पाखा तथा गल्लि पहिरो क्षेत्रमा जैविक तथा अन्य संरचना निर्माण	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	२०	२७५	२०.००	१०.१६
११.४.१७.१७६०	सिंचाई प्रविधि सहितको water lifting कार्य	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	८	४२९.१७	३.००	५.९४
११.४.१७.१७६१	पुनः रोपण सहितको कृषि वन, क्षति ग्रस्त भूमि पुनर्उत्थान, संरक्षण खेति प्रणाली प्रवर्द्धन	३११५७	हेक्टर	९५०	६९१.२	१०६७.१२	२४.८३
११.४.१७.६८८	संरक्षण पोखरी निर्माण	३११५७	वटा	३१	२४७	५२.००	९.१२
११.४.१७.६८९	पानी मुहान संरक्षण	३११५७	वटा	६०	१५०	९९.००	५.५४
क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:							
				१०७९	१९९५.६२	१२४५.१२	६२.१०
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू							
२.३.१.३२	आयोजनाको सामग्री, उपकरण र सवारी साधनहरूको मर्मत तथा संचालन खर्च	२२२१३	प्याकेट	१	१३	२	०.४६

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.९.२.१३	कार्यालय सामग्रीहरूको विमा	२२२१४	पटक	१	०.१६	४.३	१	०.१५	
२.४.१.७९	आयोजना संचालन खर्च (मसलन्द,अन्य)	२२३११	प्याकेट	१	०.४५	१२.२७	१	०.२७	
२.५.३.१०५	प्राविधिक सहायता खर्च	२२४११	महिना	१	४.६१	१२४.७५	१	४.६०	
२.५.३.१८३	वातावरणीय सुरक्षा तथा जलाधार व्यवस्थापनका लागि प्राविधिक सहयोग तथा सुचना प्राविधि विकास र प्रयोग	२२४११	प्याकेट	१	८.२	२२२	१	८.२	
२.५.३.१८४	आयोजनाको Project Service Cost (संस्थागत सेवा शुल्क)	२२४११	प्याकेट	१	२.५९	७०	१	२.५८	
२.५.५.१८	आयोजनाको Website / MIS संचालन	२२४१२	प्याकेट	१	०.०७	२	१	०.०७	
२.६.४.१६०	एकिकृत जलाधार व्यवस्थापनका लागि सरोकारवाला तथा सामुदायिक संघ संस्थाहरूलाई प्राविधिक सहयोग, सशक्तिकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि	२२५१२	प्याकेट	१	५.८४	१५८	१	५.८४	
२.६.४.१६१	महिला उद्यमी समुहहरूलाई सहजिकरण तथा प्रवर्द्धन	२२५१२	पटक	५	०.५९	१६	५	०.५९	
२.७.५.२३९	आयोजनाको ज्ञान र उपलब्धि प्रवर्द्धन एवं प्रकाशन	२२५२२	प्याकेट	१	१.०३	२८	०	०.३९	
२.७.२५.६२४	ईन्धन किफायति चूल्हो निर्माण सहयोग	२२५२२	बटा	५००	०.५५	१५	१०३८	०.५५	
२.८.१.९३	संयुक्त अनुगमन तथा मुल्यांकन	२२६११	पटक	७	०.५३	१४.३९	७	०.५३	
२.८.२.२९	कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि भ्रमण खर्च	२२६१२	प्याकेट	१	१.१२	३०.२	१	१.१२	
८.१.३.९	फिल्ड अफिस भाडा	२८१४२	क्षेत्रफल/स्थान	५	०.०७	२	५	०.०३	
ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				५२७	२६.२९	७११.९१	१०६७	२५.३८	७०९.२३
कुल जम्मा खर्च				१६०६	१००	२७०७.५३	२३१२	८७.४८	२७०३.७३
भारित प्रगति		८७.५%							
वित्तिय प्रगति		९९.९%							

६. ब.उ.शि.नं. ३२५०११०७ जैविक विविधता तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यक्रम

(रु. लाखमा)

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	बजेट	परिमाण	भार	भार
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू								
१	गण्डकी जलाधार जलवायु उत्थानशील आयोजना (GBCRP)							
११.४.१७.१६.७४	वन क्षेत्रमा enrichment plantation	३११५७	हेक्टर	१००	११४	२०.००	०.२३	११.२७
११.४.१७.१७.२१	प्रकृतिमा आधारित संरक्षण संरचना निर्माण (बन्ड)	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१०	१.९	१०	१.९०	१५५.३६
११.४.१७.१७.६९	ग्रामिण सडकमा भु संरक्षण कार्य	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	२	०.९२	२	०.९२	३४.५१
११.४.१७.१७.६६	जलवायु उत्थानशील कृषि वन कार्यक्रम	३११५७	हेक्टर	१००	१.०३	२७	०.२८	२५.९७
११.४.१७.१७.६७	Ecosystem Resilience का लागि चेकड्याम निर्माण	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	४	१.३७	४	१.३७	९४.८४
११.४.१७.१७.६८	नर्सरी सेड निर्माण	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	४	०.०५	०	०.००	०.००
११.५.४०.८९	साना सिंचाइ प्रवर्द्धन कार्यक्रमको लागि डिजाइन तथा कार्यान्वयन सहजिकरण	३११३५	प्याकेट	२	०.२३	२	०.२३	१९.३९
११.५.४०.९०	वाटर हार्भेस्टिङ प्रणालीको विकासका लागि डिजाइन तथा कार्यान्वयन सहजिकरण	३११३५	प्याकेट	२	०.२३	२	०.२३	१९.७२
११.४.१७.१६.७३	वाटर हार्भेस्टिङ प्रणालीको संरचना निर्माण	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	३०	१.९७	३०	१.९७	१५९.६९
११.३.२.१	गाडी खरिद	३११२१	संख्या	३	२.५७	३	२.५७	२१७.००
११.३.२.६	मोटरसाईकल/स्कूटर खरिद	३११२१	वटा	५	०.२३	५	०.२३	१९.८२
११.४.१७.१७.७०	गल्छी नियन्त्रण	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	७४	२.०४	५४	१.४९	१२०.१४
११.४.१७.१७.२२	प्रकृतिमा आधारित संरक्षण संरचना निर्माण (चेकड्याम)	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	५	१.७२	५	१.७२	१०८.४८
११.४.१७.१७.७२	भलपानी तर्काउन डाईभर्सन च्यानल निर्माण	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१२	१.३७	८	०.९२	१०५.०३

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
११.५.४०.८८	प्रकृतिमा आधारित संरक्षण संरचना निर्माणका लागि डिजाइन तथा कार्यान्वयन सहजिकरण	३११३५	प्याकेट	२	०.२३	२०	२	०.२३	१९.९६
११.४.१७.१६७०	डाईभर्सन च्यानल निर्माण	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	४	१.६	१४०	४	१.६०	१२८.५६
११.४.१७.१७२३	साना सिंचाइ कुलो संरक्षण/निर्माण	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१४	१.९२	१६८	१४	१.९२	१५१.५९
११.४.१७.१७७१	पहिरो रोकथाम	३११५७	क्षेत्रफल/स्थान	१२	२.०६	१८०	११	१.८९	१५२.६३
११.६.१३.१०८	कार्यालयको लागि फर्निचर फिक्चर्स	३११२३	प्याकेट	२	०.०२	२	२	०.०२	१.९९
५	जलवायु उत्थानशील र जीविकोपार्जन परियोजना								
११.३.७.११५	कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, फोटोकपी मेसिन लगायतका अन्य मेसिनरी औजार खरिद	३११२२	प्याकेट	१	०.३	२६	१	०.३०	२५.९४
११.३.२.५८	सवारी साधन खरिद (चारपाङ्गे)	३११२१	वटा	३	२.७५	२४०	०	०.१८	०.८९
११.६.१३.११२	फर्निचर तथा फर्निसिङ्ग	३११२३	प्याकेट	१	०.०९	८	१	०.०९	७.७४
२	पूर्व-पश्चिम लोकमार्ग हरित उत्थानशील आयोजना (ACCESS)								
११.३.७.४	डेस्कटप कम्प्युटर खरिद	३११२२	सेट	२	०.०५	४	१	०.०२	१.७६
११.३.२२.८६	स्क्रीन टच ब्रान्डेड ल्यापटप	३११२२	वटा	३	०.०७	६	३	०.०७	५.००
११.३.७.११३	High End फोटोकपी मेसिन खरिद	३११२२	वटा	१	०.०६	५	१	०.०६	३.९६
११.१.३.३३	कार्यालयको मर्मत तथा सुधार	३११६१	प्याकेट	१	०.११	१०	०	०.००	०.००
क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				३९९	२६.०१	२२७४		२०.४२	१५९१.२३
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु									
१	गण्डकी जलाधार जलवायु उत्थानशील आयोजना (GBCRP)								
२.६.६.३१२	प्रदेशस्तरीय समन्वय इकाई बैठक सञ्चालन	२२५१२	पटक	४	०.०५	४	२	०.०२	१.७०

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.३.१.५	मोटर साईकल, कार, जिप, भ्यान(सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	संख्या	१२	०.०६	५	१२	०.०६	४.७८
२.३.२.६	कम्प्यूटर/ल्यापटप/स्वयन्/फोटोकपी आदि (मेशिनरी सामान) मर्मत खर्च	२२२२१	संख्या	८	०.०२	२	८	०.०२	१.६७
२.८.१.८९	अनुगमन तथा मूल्यांकन खर्च	२२६११	पटक	१२	०.२२	१९	१०	०.१८	१६.५५
८.१.६.२	सवारी साधन भाडा	२८१४३	वटा	२	०.१६	१४	२	०.१६	१०.१५
२.५.७.४८	हलुका सवारी चालक	२२४१३	संख्या	३	०.१३	११.८	२	०.०९	३.५४
२.९.८.२	विविध	२२७११	पटक	१२	०.०७	६	१२	०.०७	५.७०
२.२.२.५	मोटरसाइकल, कार, जिप, भ्यान आदि (कार्यालयको इन्धन)	२२२१२	लीटर	७७४०	०.१६	१४	७२००	०.१५	१२.३१
२.४.१.७७	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च	२२३११	पटक	१२	०.१	९	१२	०.१०	८.८४
२.३.१.८.५	राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषलाइ सशर्त अनुदान	२६४१३	प्याकेट	१	४६.३३	४०५०	०.३०	१३.९०	७७५.६४
५	जलवायु उत्थानशील र जीविकोपार्जन परियोजना								
२.४.१.२	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च (कार्यालय सामान तथा सेवा)	२२३११	संख्या	२	०.०६	५	२	०.०६	४.९०
८.१.९.१३	जलवायु उत्थानशील र जीविकोपार्जन परियोजना	२८९११	प्याकेट	१	०.	०.०७	०	०.००	०.००
१.२.४.९	कर्मचारीको बैठक भत्ता	२१३४	पटक	१०	०.०३	२.५	१०	०.०३	२.४६
२.८.१.२	कार्यक्रम अनुगमन खर्च	२२६११	जना	४	०.०३	३	०	०.००	०.००
२.२.२.५	मोटरसाइकल, कार, जिप, भ्यान आदि (कार्यालयको इन्धन)	२२२१२	लीटर	२०००	०.०४	३.५	१८००	०.०४	२.४६
२.५.२.८८	सेवा र परामर्श खर्च	२२४११	प्याकेट	१	१.८६	१६२.६२	०	०.१९	०.६१
२.३.१.५	मोटर साईकल, कार, जिप, भ्यान (सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	संख्या	४	०.०३	२.५	१	०.०१	०.५०

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.५.७.५९	करार सेवा शुल्क (ह.स.चा र का.स)	२२४१३	जना	२	०.०२	२	१	०.०१	०.८३
२.१.६.५	संचार महशुल (टेलीफोन र मोबाइल)	२२११२	महिना	४	०.०१	०.५	०	०.००	०.००
२.९.८.२	विविध	२२७११	पटक	५	०.०३	२.५	२	०.०१	१.१०
२	पूर्व-पश्चिम लोकमार्ग हरित उत्थानशिल आयोजना (ACCESS)								
२.६.६.३५७	परियोजना कार्यान्वयनको लागि समन्वय एवं सहजिकरण	२२५१२	पटक	८	०.११	१०	१	०.०१	०.७९
२.६.६.३५९	ACCESS परियोजना सपोर्ट मिसन व्यवस्थापन कार्यक्रम	२२५१२	पटक	४	०.०५	४	०	०.००	०.
२.५.२.८६	विज्ञ परामर्शदाता (वन/वातावरण/लेखा/खरिद) को पारिश्रमिक (प्रदेशमा समेत कार्य गर्ने गरि)	२२४११	जना	४	१.४७	१२८.७६	०	०.०४	०.९६
२.२.२.५	मोटरसाइकल, कार, जीप, भ्यान आदि (कार्यालयको इन्धन)	२२२१२	लीटर	३६००	०.०७	६.३	०	०.००	०.
२.३.१.२	हलुका सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२१३	वटा	२	०.११	१०	१	०.०६	४.४१
२.५.७.२	हल्का सवारी चालक -व्यक्ति करार	२२४१३	जना	२	०.०९	७.६	०	०.००	०.
२.६.६.३५८	एकिकृत योजना तर्जुमा गोष्ठी अनुगमन खर्च	२२५१२	पटक	१	०.०९	८	०	०.००	०.
२.७.२५.७५५	इमेल/इन्टरनेट/वेबसाइट जडान तथा महशुल खर्च	२२५२२	प्याकेट	१	०.३२	२८	०	०.००	०.
२.१.७.१०	पुस्तक तथा सामग्री खर्च	२२११२	प्याकेट	१००	०.०१	१.०८	०	०.००	०.
२.४.१०.१	स्टेशनरी सामान खरिद	२२३१३	पटक	१	०.०६	५	०	०.००	०.
२.४.१.१	स्टेशनरी सामान खरिद	२२३११	पटक	४	०.०५	४	४	०.०५	३.९७

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.४.१४.६	पत्र पत्रिका, प्रिन्टिंग तथा बिज्ञापन	२२३१५	प्याकेट	१	०.०३	३	१	०.०३	२.७१
२.५.७.३	कार्यालय सहयोगी -व्यक्ति करार	२२४१३	जना	२	०.०९	७.६	०	०.००	०.
२.८.२.५	भ्रमण भत्ता	२२६१२	पटक	६	०.०७	६	१	०.०१	१.३५
२.९.८.२	विविध	२२७११	पटक	४	०.०२	२	२	०.०१	१.४८
२.६.१.७८	खरिद तथा लेखा व्यवस्थापन तालिम	२२५११	पटक	२	०.११	१०	०	०.००	०.
२.६.६.१२	सरोकारवाला निकायहरूसंगको समन्वय बैठक/ गोष्ठी	२२५१२	पटक	४	०.०९	८	०	०.००	०.
७	NEPAL–USAID Biodiversity Conservation Project								
८.१.९.१५	Nepal–USAID Biodiversity Conservation Project	२८९११	प्याकेट	४	२१.७३	१९००	०	०.००	०
ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:					७३.९९	६४६८.३३		१५.३१	८६९.४१
कुल जम्मा खर्च					१००.	८७४२.३३		३५.७३	२४६०.६४
भारित प्रगति प्रतिशत		३५.७३							
वित्तिय प्रगति प्रतिशत		२८.१४							

७. ब.उ.शि.नं. ३२५०११०८ जलवायु उत्थानशील भू-परिधी तथा जीविकोपार्जन आयोजना (CRLLP)

(रु. लाखमा)

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
५	जलवायु उत्थानशील र जीविकोपार्जन परियोजना								
११.३.७.११५	कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, फोटोकपी मेसिन लगायतका अन्य मेसिनरी रुजौजार खरिद	३११२२	प्याकेट	१	५.६७	२६	१	५.६७	२५.९४
११.३.२.५८	सवारी साधन खरिद (चारपाङ्गे)	३११२१	बटा	३	५२.३८	२४०	०.२०	३.४९	०.८९
११.६.१३.११२	फर्निचर तथा फर्निसिङ्ग	३११२३	प्याकेट	१	१.७५	८	१	१.७५	७.७४
क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				३९९	५९.८	२७४.००		१०.९१	३४.५७
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
५	जलवायु उत्थानशील र जीविकोपार्जन परियोजना								
२.४.१.२	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च (कार्यालय सामान तथा सेवा)	२२३११	संख्या	२	१.०९	५	२	१.०९	४.९०
८.१.९.१३	जलवायु उत्थानशील र जीविकोपार्जन परियोजना	२८९११	प्याकेट	१	०.०२	०.०७	०	०.००	०.००
१.२.४.९	कर्मचारीको बैठक भत्ता	२११३४	पटक	१०	०.५५	२.५	१०	०.५५	२.४६
२.८.१.२	कार्यक्रम अनुगमन खर्च	२२६११	जना	४	०.६५	३	०	०.००	०.००
२.२.२.५	मोटरसाइकल, कार, जीप, भ्यान आदि (कार्यालयको इन्धन)	२२२१२	लीटर	२०००	०.७६	३.५	१८००	०.६९	२.४६
२.५.२.८८	सेवा र परामर्श खर्च	२२४११	प्याकेट	१	३५.४९	१६२.६२	०.३०	१०.६५	०.६१
२.३.१.५	मोटर साइकल, कार, जिप, भ्यान (सवारी साधन मर्मत)	२२२१३	संख्या	४	०.५५	२.५	१	०.१४	०.५०

क्र.स.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य			वार्षिक प्रगति		
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भार	बजेट
२.५.७.५९	करार सेवा शुल्क (ह.स.चा र का.स)	२२४१३	जना	२	०.४४	२	१	०.२२	०.८३
२.१.६.५	संचार महशुल (टेलीफोन र मोबाइल)	२२११२	महिना	४	०.११	०.५	०	०	०
२.९.८.२	विविध	२२७११	पटक	५	०.५५	२.५	३	०.३३	१.१०
ख) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:									
कुल जम्मा खर्च									
भारित प्रगति प्रतिशत					४०.२	१८४.१९		१३.६५	१२.८६
वित्तिय प्रगति प्रतिशत					१००.	४५८.१९		२४.५७	४७.४३

अनुसूची ४: विभिन्न संघ/संस्थालाई अन्य प्रयोजनका लागि वन क्षेत्र प्रयोग गर्न विभासँग सम्झौता भएको आयोजनाहरूको विवरण
(आ. व. २०७६/२०७७ देखि आ. व. २०८१/२०८२ सम्म)

आ. व. २०७६/०७७

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)		हटाउने रुख संख्या	सम्मौता मिति	कैफियत
				स्थायी	अस्थायी			
१	बागलुङ्ग	प्रवर्द्धक श्री खानेपानी तथा ढल व्यवस्थान विभागद्वारा प्रस्तावित बागलुङ्ग नगर खानेपानी आयोजना	३/२४/२०७६	०.३२१	०	७९	४/१५/२०७६	
२	ताप्लेजुङ्ग	प्रवर्द्धक सानिमा मिडल तमोर हाइड्रोपावर लिमिटेडबाट प्रस्तावित मध्य तमोर जलविद्युत आयोजना (७३ मे.वा.)	३/१९/२०७६	१.६५	५.५५	१४२	४/१६/२०७६	
३	सुर्खेत	श्री वीरेन्द्र नगरपालीकालाई ल्याण्डफिल साइट तथा सरसफाइ व्यवस्थापन आयोजना	२/१०/२०७६	४.४७	०	०	४/२१/२०७६	
४	भोजपुर	प्रवर्द्धक चिरखा हाइड्रोपावर प्रा. लिमिटेडबाट प्रस्तावित माथिल्लो चिरखा खोला जलविद्युत आयोजना (४.७० मे.वा.)	३/१२/२०७६	०.२२	०	३५	४/२१/२०७६	
५	कैलाली	राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी लिमिटेडद्वारा निर्माण प्रस्ताव गरिएको ४००/१३२ के.भी. सबस्टेशन आयोजना कैलाली	४/१६/२०७६	१.७१	०	०	४/२७/२०७६	
६	मकवानपुर	रिद्धि सिद्धि सिमेन्ट प्रा.लि. लाई चुनढुङ्गा खानी उत्खनन् कार्यका लागी	३/२४/२०७६	४.८५	०	४२४	४/२१/२०७६	
७	नुवाकोट	सप्तङ्ग खोला हाइड्रोपावर प्रा.लि. द्वारा प्रस्तावित सप्तङ्ग खोला जलविद्युत आयोजना (२.५ मे.वा.)	३/२४/२०७६	१.४३१	०	१९४	४/१६/२०७६	
८	पाँचथर, भूपा, पर्वत, रोल्पा	स्थानिय पूर्वाधार विभाग, ग्रामिण सडक संजाल सुधार आयोजना	३/२४/२०७६	१.२६४६	०	१४१९	११/५/२०७६	
९	दाङ	सम्राट सिमेन्ट कम्पनि प्रा.लि.	५/२२/२०७६	५	०	२२५५	६/६/२०७६	

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)		हटाउने रुख संख्या	सम्मौता मिति	कैफियत
				स्थायी	अस्थायी			
१०	संखुवासभा, ताप्लेजुङ, तेह्रथुम	कोशी कोरीडोर २२० के.भी. प्रशारण लाइन आयोजना	५/२२/२०७६	६.८८६	६५.८६०	४८९८	६/१०/२०७६	
११	रुपन्देही	बुटवल (गोरूसिंगे)-लुम्बिनी १३२ के.भी. प्रशारण लाइन आयोजना	५/२२/२०७६	०.४८	०	०	६/७/२०७६	
१२	कपिलवस्तु	बुर्तिबाड-पौदीअमराई-तम्घास-सन्धिखर्क-गोरूसिंगे १३२ के.भी. प्रशारण लाइन आयोजना	५/२२/२०७६	०.६३२	१६.१२९	२४४९	६/१६/२०७६	
१३	दाङ	शुभश्री अग्नि सिमेन्ट प्रा.लि.	५/२२/२०७६	३.९३५	०	३०३	६/३०/२०७६	
१४	ललितपुर	काठमाण्डौ उपत्यका सडक विस्तार आयोजना	६/१७/२०७६	०.४१	०	१३८	७/३/२०७६	
१५	सुर्खेत	भेरीगांगा नगरपालिका छिन्चु, सुर्खेत	६/३०/२०७६	२.१५	०	९६	७/८/२०७६	
१६	ललितपुर	युनाईटेड सिमेन्ट प्रा.लि.	६/३०/२०७६	४.२	०.०००	०	७/२४/२०७६	
१७	तनहुँ	बाराही क्वेरिज प्रा.लि.	६/३०/२०७६	४.८५	०	९७९	७/२४/२०७६	
१८	लमजुङ	मस्याङ्दी कोरीडोर (उदीपुर-न्यू भरतपुर) २२० के.भी. प्रशारण लाइन आयोजना	६/३०/२०७६	१.४०२२	१४.८७७८	११०८७	८/५/२०७६	
१९	सुर्खेत	माथिल्लो छन्डीखोला साना जलविद्युत आयोजना (४ मे.वा.)	६/३०/२०७६	१.२६६	०.०५१	५८	८/५/२०७६	
२०	भोजपुर	तल्लो इखुवाखोला जलविद्युत आयोजना (१४.१५ मे.वा.)	६/३०/२०७६	१.३७	०	१६३	८/१५/२०७६	
२१	उदयपुर	कसमस सिमेन्ट इन्डस्ट्रिज प्रा.लि.	६/३०/२०७६	४.९९	०	१३२	८/१८/२०७६	
२२	कैलाली	नेपाल वन निगम	५/४/२०७६	०	०	६९०	८/२०/२०७६	
२३	नवलपुर, नवलपरासी (सुस्तापश्चिम)	बर्दघाट-सर्दी १३२ के.भी. प्रशारणलाइन आयोजना	७/२९/२०७६	०.६१०६	२५.२५७४	५६११	९/७/२०७६	
२४	बझाङ	माथिल्लो सानीगाड जलविद्युत आयोजना (१०.७० मे.वा.)	८/३०/२०७६	१.०५	०	०	९/१६/२०७६	

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)		हटाउने रुख संख्या	सम्झौता मिति	कैफियत
				स्थायी	अस्थायी			
२५	मकवानपुर	कमाने (हेटौंडा)-रिद्धि सिद्धि ३३ के.भी प्रशारणलाइन	१०/६/२०७६	१.१४२२		१९०	१०/१६/२०७६	
२६	जाजरकोट	भेरी ज्ञानोदय क्याम्पस, भेरी नगरपालिका -३, जाजरकोट	२०/१०/२०७६	०.३६		२०८	११/७/२०७६	
२७	रुकुम (पूर्व), रुकुम (पश्चिम)	रुकुमगाड जलविद्युत आयोजनाको ३३ के.भी प्रशारणलाइन आयोजना	९/२८/२०७६	४.०४९९		३६४	११/८/२०७६	
२८	मकवानपुर	हेटौंडा-ढल्केवर-दुहवी ४०० के.भी प्रशारणलाइन आयोजना	९/२८/२०७६	८०.६६		२७८३४	११/२०/२०७६	
२९	दोलखा, सिन्धुपाल्चोक, काभ्रे, काठमाण्डौ र भक्तपुर	तामाकोशी-काठमाण्डौ २२०/४०० के.भी प्रशारणलाइन आयोजना	९/२८/२०७६	१०३.२२		३५२३१	११/२१/२०७६	
३०	रामेछाप र ओखलढुंगा	तल्लो लिखु जलविद्युत आयोजना (२८.१ मे.वा.)	१०/२७/२०७६	०.८६		४	११/२१/२०७६	
३१	कंचनपुर	महाकाली सिंचाइ आयोजना (तेस्रो चरण)	९/२१/२०७६	२९.६		१९८६४६	११/१८/२०७६	
३२	चितवन	राइनो वाटर इन्टरटेनमेन्ट प्रा.लि.	१०/२७/२०७६	१		९१	११/१८/२०७६	
३३	अर्घाखाँची	बुर्तिबाड-पौदीअमराइ-तम्घास-सन्धिखर्क-गोरूसिंगे १३२ के.भी. प्रशारण लाइन आयोजना	१०/२७/२०७६	४७.६६		४०५४	११/२०/२०७६	
३४	सिन्धुपाल्चोक	दिनेश रामजी स्मृति बहुप्राविधिक शिक्षालय, सिन्धुपाल्चोक	११/५/२०७६	०.८९७		४२९	१२/४/२०७६	
३५	नवलपुर	मौलाकाली केबलकार प्रा.लि	११/१२/२०७६	२.८२०६		१६८५	१२/७/२०७६	
३६	रुपन्देही	रुपन्देही केबलकार प्रा.लि	११/१२/२०७६	२.११८		७८०	१२/४/२०७६	
३७	कैलाली, डोटी	खुटिया-वी.पी. नगर-गडसेरा-दिपायल सडक योजना	२/१३/२०७६	८०.२६८		२७९१	१२/५/२०७६	
३८	काभ्रेपलाञ्चोक	नेपाली सेनालाई राष्ट्रिय प्रतिरक्षा विश्वविद्यालय स्थापनाका लागि	२२/०२/२०७७	३८.१६		११०५	२९/२/२०७७	
		जम्मा		४५९.३४५५	१२७.७२५२	३०४४८४		

आ. व. २०७७/०७८

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)		हटाउने रुख संख्या	सम्मौला मिति	कैफियत
				स्थायी	अस्थायी			
१	म्याग्दी	तुँदी पावर कम्पनि प्रा.लि. द्वारा प्रस्तावित राहुघाट मंगले जलविद्युत आयोजना (३७ मे.वा.)	२०७७/३/२३	४.५५	०	१५२	२०७७/४/२१	
२	सुनसरी, पर्वत, सिन्धुपाल्चोक, पश्चिम रकुम, मोरङ	प्रवर्द्धक स्थानिय पूर्वाधार विभागको बजेट कार्यक्रम बमोजिम ग्रामिण सडक सञ्जाल सुधार आयोजना (RCIP)	२०७६/१२/९	२७.००८		७०२	२०७७/५/२	
३	उदयपुर	सौर्य सिमेण्टस लिमिटेड	२०७७/१/२४	३१.८८	०	२२१५	२०७७/५/११	
४	रामेछाप, दोलखा	ग्रिन भेन्चर्स लिमिटेडद्वारा निर्माण प्रस्ताव गरिएको लिखु-४ जलविद्युत आयोजनाको २२० के.भी. प्रशासन लाईन आयोजना	२०७७/१/८	२२.९२५		१४२१	२०७७/५/२२	
५	इलाम	माईखोला हाइड्रोपावर प्रा.लि.द्वारा प्रस्तावित सुपरमाई क्यासकेड जलविद्युत आयोजना (३ मे.वा.)	२०७७/४/२६	१.१७	०	०	२०७७/६/२	
६	इलाम	एशियन हाइड्रोपावर लिमिटेडद्वारा प्रस्तावित तल्लो जोगमाइ खोला जलविद्युत आयोजना (६.२ मे.वा.)	२०७७/५/१४	२.४६	०	९७	२०७७/६/२	
७	कैलाली	सडक विभागलाई सेती राजमार्ग (दक्षिणखण्ड) को निर्माण	२०७७/७/२०	२३३.५४	०	९६८६	२०७७/८/१०	
८	रौतहट	मेची-महाकाली विद्युतीय रेलमार्गको सिमरा-बर्दिबासखण्ड	२०७७/७/२०	२५.७३	०	५२९७	२०७७/८/१२	
९	भभापा	दमक नगरपालिकालाई विराट बुद्धपार्क आयोजनाको निर्माण तथा संचालन	२०७६/१२/९	१३.५४५२		६२७	२०७७/८/२१	
१०	कास्की	पोखरा महानगरपालिकालाई उक्त महानगरपालिकाको वडा नं. ३१ को वडा कार्यालय भवनसहितको प्रशासनिक केन्द्र निर्माण गर्न	२०७७/६/२२	०.१५	०	४३	२०७७/९/२८	३ रोपनी

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)		हटाउने रुख संख्या	सम्झौता मिति	कैफियत
				स्थायी	अस्थायी			
११	जाजरकोट	जडीबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनि लिमिटेड (जडीबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण)	२०७७/८/३०	०.६१	०	७९	२०७७/९/२९	
१२	रुपन्देही र पाल्पा	लुम्बिनी केवलकार प्रा.लि.लाई लुम्बिनी केवलकार आयोजनाको राइट अफ वे (ROW १०x१० m), टावर र तल्लो स्टेसन निर्माण	२०७७/१०/२६	६.२७	०	१३३८	२०७७/१०/२८	
१३	कैलाली र डोटी	सहजपुर-बोक्तान-दिपायल सडक आयोजना	२०७७/१०/१९	१२६.५	०	३७९५	२०७७/१०/२९	
१४	धनकुटा, पाँचथर र इलाम	राँके-रवि-भेडेटार सडक (१०१.३६७ कि.मी.) योजना	२०७७/११/११	४२.९७५	०	३४५४	२०७७/११/२०	
१५	कैलाली	धनगढी-भजनी-सती हुलाकी सडक योजना	२०७७/११/२५	०	०	१००	२०७७/१२/१०	
१६	कंचनपुर, डडेल्धुरा, बैतडी र दार्चुला	महाकाली लोकमार्ग, दार्चुला-टिकर सडक (२५.४ कि.मी.) योजना	२०७७/१२/१	२५.३.३६	०	१९०६६	२०७८/१/८	
१७	रुपन्देही	लुम्बिनी बौद्ध विश्वविद्यालय	२०७७/११/११	६१.२५	०	१५५३	२०७८/२/५	
१८	तनहुँ	बन्दीपुर केवलकार प्रा.लि.	२०७८/२/२०	१.०४	०	२५७	२०७८/३/२२	पूरक सम्झौता
१९	मकवानपुर	शिवम् सिमेण्टस् लिमिटेड	२०७८/१/९	१३.१३	०	८२२	२०७८/३/२७	
२०	धादिङ	हवासिन सिमेन्ट-मलेखु १३२ के.भी. प्रशारणलाईन आयोजना	२०७८/१/२३	१८		३१५१	२०७८/३/२९	
		जम्मा		८८६.०९		५३८५५		

आ. व. २०७८/०७८

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)		हटाउने रुख संख्या	सम्झौता मिति	कैफियत
				स्थायी	अस्थायी			
१	रामेछाप, दोलखा	पिपुल्स इनर्जी लिमिटेडद्वारा प्रस्तावित खिम्ती-२ जलविद्युत आयोजना (४८.८ मे.वा.)	१३/२/२०७८	४.६३	०	४४९	३/४/२०७८	
२	धादिङ	अन्नपूर्ण क्वेरिज प्रा.लि.	१३/१/२०७८	४.८४	०	०	१८/४/२०७८	
३	धादिङ	हवासिन सिमेण्ट नारायणी प्रा.लि. चूनुङ्गा उत्खनन आयोजना	२०/२/२०७८	४.९८	०	३१२	२६/४/२०७८	
४	भ्रुपा	कनकाई नगरपालिकाको कृषि बजार निर्माण योजना	३०/१२/२०७७	०.९९	०	७१	२७/४/२०७८	
५	पाल्पा, रुपन्देही, बगलुङ, स्याङ्जा, पर्वत र नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)	कालिगण्डकी कोरिडोर २२० के.भी. प्रशारणलाइन आयोजना (कुश्मा-न्यू बुटवल)	३/२/२०७८	८०.२५	०	१६४५०	२५/६/२०७८	
६	मकवानपुर	काठमाण्डौ तराई/मधेश हुतमार्ग आयोजना	३/५/२०७८	५.२२	०	३८४	२२/८/२०७८	
७	संखुवासभा	अरुण-३ जलविद्युत आयोजनाको ३३ के.भी. प्रशारणलाइन आयोजना	२३/१/२०७८	५.२४	०	१९१७	२/९/२०७८	
८	सिन्धुली र रुकुम पूर्व	स्थानिय पूर्वाधार विभाग, ग्रामिण सडक सञ्जाल सुधार आयोजना (चन्द्रेश्वर)	४/७/२०७७	१४.३२	०	५९०	१९/९/२०७८	
९	दोलखा र रामेछाप	लिखु ए जलविद्युत आयोजनाको (लिखु ए-न्यू खिम्ती) १३२ के.भी. प्रशारणलाइन आयोजना	११/६/२०७८	१६.३०	०	१६६०	२०/९/२०७८	
१०	सिन्धुली	सुनकोशी मरिन डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना	११/७/२०७८	०.७७	०	९२	२०/९/२०७८	
११	उदयपुर	सगरमाथा आन्तरिक विमानस्थलको भौतिक पूर्वाधारहरु निर्माण	२५/५/२०७८	१५६.११	०	१८४२३	२४/१०/२०७८	
१२	कैलाली	नेपाल, विद्युत प्राधिकरण, बलौच-अत्तरिया १३२ के.भी. प्रसारणलाइन आयोजना	३२/४/२०७८	१.५२	०	८२	२/११/२०७८	

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)		हटाउने रुख संख्या	सम्झौता मिति	कैफियत
				स्थायी	अस्थायी			
१३	दार्चुला	मकरी गाड जलविद्युत आयोजनाको ३३ के.भी.	१३/८/२०७९	९.५१		२२	१३/११/२०७८	त्रिपक्षिय
१४	सोलुखुम्बु	प्रसारणलाईन आयोजना	२४/९/२०७८	२.५७	०	३५५	६/१२/२०७८	
१५	नवलपरासी	टाक्टर लामाजुरा सडकखण्ड (७.८६ कि.मी.)						
		हुप्सेकोट गाउँपालिकाको वडा नं. ४ मा स्वास्थ्य						
		चौकीको भवन निर्माण आयोजना	२/१०/२०७८	०.२२	०	०	८/१/२०७९	
१६	पाल्पा	जगदम्बा सिमेन्ट इण्डस्ट्रिज प्रा.लि.को राष्ट्रिय वन क्षेत्र						
		भिन्न चुनढुङ्गा उत्खनन आयोजना	२४/१०/२०७८	४.९९		१६४	२३/१/२०७९	
१७	कैलाली र	प्रबर्द्धक शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागलाई						
		कञ्चनपुर	१०/१०/२०७८	९.९८		१९४०	३/२/२०७९	
		क्षेत्रीय शहरी विकास योजना अन्तर्गतका एकीकृत						
		फोहरमैला व्यवस्थापन प्लान्ट आयोजनाहरूको पूर्वाधार						
		संरचना निर्माणका						
१८	सोलुखुम्बु	दुधकुण्ड खोला जलविद्युत आयोजना (१२ मे.वा.)	६/१२/२०७८	४.९०	०	१४३८	१९/२/२०७९	
१९	पर्वत	महाशिला गाँउपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय भवन निर्माण	२६/११/२०७८	०.१६	०	०	२४/२/२०७९	
२०	सोलुखुम्बु	सोलुखोला (दुधकोशी) जलविद्युत आयोजनाको १३२ केभी						
		प्रसारणलाईन आयोजना	६/१२/२०७८	१०.९१	०	९५६	२४/२/२०७९	
२१	गोरखा, लमजुङ	चेपे ए जलविद्युत आयोजना (७ मे.वा.)	६/१२/२०७८	०.५६	०	२०१	१७/३/२०७९	
२२	पर्वत	मध्य मोदी जलविद्युत आयोजनाको १३२ के.भी.						
		प्रसारणलाईन	१३/१/२०७९	१.९७	०	३८०	२२/३/२०७९	
२३	रोल्पा	प्रधान खनिज उद्योग प्रा.लि. को चुनढुंगा उत्खनन आयोजना	७/१०/२०७८	४.९५		११३३	२३/३/२०७९	
		जम्मा		३४५.८८		४७०१९.००		

आ.व. २०७८/०८०

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)	हटाउने रुख संख्या	सम्झौता मिति	कैफियत
१	सुर्खेत	सुर्खेत- विजौरा ३३ के.भी. प्रसारण लाइन आयोजना	२०७८।०९।०१	१०.५२	१३५७	२०७९।०४।०६	
२	कास्की	सेती खोला जलविद्युत आयोजना (२२ मे.वा.)	२०७८।०१।१४	४.२	२१	२०७९।०६।०६	
३	सुर्खेत	कोहलपुर-सुर्खेत १३२ के.भी. प्रसारण लाईन आयोजना	२०७८।०२।२०	२६.८५३	६७४६	२०७९।०६।०९	
४	गोरखा	पुष्पलाल (मध्यपहाडी) लोकमार्ग, आरुघाट देखि मादी पुल सम्मको सडक स्तरोन्नती					
५	सिन्धुपाल्चोक	मध्य भोटेकोशी जलविद्युत कम्पनी लिमिटेड, मध्य भोटेकोशी जलविद्युत आयोजना २२० के.भि. प्रशासन लाईन	२०७९।०३।१४	१०.४७	१२१५	२०७९।०६।३०	
६	डडेलधुरा	भातकाँडा-वडाल-रेल- उच्चकोट (२५ कि.मी.) सडक	२०७९।०६।२८	४.९१	५७८	२०७९।०८।२८	
७	सुर्खेत, भेरीगंगा न.पा. १२ छिन्चु	प्रदेशिक सरुवा रोग अस्पताल कर्णाली प्रदेश	२०७९।०३।२१	४.९	१४१	२०७९।११।१५	
८	सर्लाही	मेची-महाकाली विद्युतिय रेल मार्ग (सिमरा बर्दिवास खण्ड)	२०७९।०१।२१	८.०	२६५७	२०७९।१२।०६	
९	गुल्मी	छत्रकोट गाउँपालिका	२०७९।०७।१६	०.३०४८	१२८	२०८०।०१।११	
१०	नवलपरासी	नारायणघाट-बुटवल सडक खण्ड (पूर्व पश्चिम लोकमार्ग)	२०७९।१२।२०	०.	०	२०८०।०१।१९	३,७५,००० घ.मी. माटो निकाल्ने
११	नवलपुर/ नवलपरासी	बर्दघाट सर्दी १३२ के.भी. प्रसारण लाईन आयोजना	२०८०।०१।११	०.	१०५	२०८०।०१।२१	२०८०/०१/११ को मा. मन्त्रीस्तरको निर्णयानुसार पुरक सम्झौता नवलपुर खण्ड

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)	हटाउने रुख संख्या	सम्झौता मिति	कैफियत
१२	नवलपरासी	कालीगण्डकी कोरिडोर (न्यू बुटवल- बर्दघाट) २२० के.भी. प्रसारण लाईन (सुनवल न.पा. १३ नवलपरासी पश्चिम देखि बर्दघाट न.पा. ५ सम्म)	२०७९/०८/२५	५०.३१	५८२२	२०८०/१०/२८	
१३	म्याग्दी	ठूलोखोला हाइड्रोपावर लि. (माथिल्लो ठूलोखोला ज.वि. (१५ मे.वा.) कालीगण्डकी कोरिडोर (न्यू बुटवल- बर्दघाट) २२०	२०७९/०८/२०	४.६१	८२९	२०८०/१०/२९	
१४	नवलपरासी	के.भी. प्रसारण लाईन (सुनवल न.पा. १३ नवलपरासी पश्चिम देखि बर्दघाट न.पा. ५ सम्म)	२०७९/०८/२५			२०८०/१०/२६	पुरक सम्झौता
१५	सुर्खेत	मदन भण्डारी राजमार्ग (बोटेचौर-भेडाबारी-धुलिथारा) सडक खण्ड ३५.१७ कि.मि.)	२०७९/१२/२०	२०.१४	१११४	२०८०/१०/३०	
१६	सिन्धुली	मारुती सिमेन्ट्स लिमिटेड	२०७९/०९/०३	४९.८	३१८७	२०८०/१०/३१	
		जम्मा		१९९.४७	२३९३८		

आ.व. २०८०/०८१

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)	हटाउने रूख संख्या	सम्मतिता मिति	कैफियत
१	चितवन	बागमती प्रदेश ट्रफिक प्रहरी कार्यालय, रामनगर	२०७९/०३/२१	०.४६	३	२०८०/०४/०३	
२	काभ्रेपलाञ्चोक	खानीखोला गा.पा.को प्रशासकिय भवन निर्माण	२०७९/११/०२	०.३०५२	०	२०८०/०४/३२	
३	लमजुङ्ग	हवाईटलोटस पावर लिमिटेड । हिदिखोला जलविद्युत आयोजना	२०७८/१२/२४	४.२८	१५७	२०८०/०५/०३	
४	म्याग्दी	तुँदी पावर कम्पनी प्रा.लि. । माथिल्लो राहुघाट जलविद्युत आयोजना (४८.५ मे.वा.)	२०७८/०९/२१	४.९६	६५७	२०८०/०५/०४	
५	म्याग्दी	संयुक्त उर्जा प्रा.लि. । ठुलोखोला ज.वि.आ. (२१.३० मे.वा.)	२०७८/१२/२४	४.९८	१६४९	२०८०/०५/२५	
६	धनकुटा	प्रदेश लगानी प्राधिकरण कोशी प्रदेश । भेडेटार स्काईवाक	२०७९/०३/१४	०.५६	१८	२०८०/०६/०५	
७	गोरखा र चितवन	ब्लु इर्नर्ज लि.। सुपर त्रिशुली ज.वि. (१०० मे.वा.)	२०८०/०१/१९	२१.९६	२०६१	२०८०/०६/१७	
८	ताप्लेजुङ्ग	सानिमा मिडिल तमोर हाइड्रोपावर लि. । मध्य तमोर ज.वि. आ. २२० के.भी प्रशासन लाईन	२०८०/०२/१४	३.३७	२२९	२०८०/०७/०१	
९	गोरखा	दूधपोखरी चेपे ज.वि. प्रा.लि. । दूधपोखरी ज.वि.आ. (८.८३६ मे.वा.)	२०७९/०८/२०	४.७५	५२७	२०८०/०९/०१	
१०	गोरखा	रिजलाईन इर्नर्ज प्रा.लि. । सुपर चेपे ज.वि.आ. (९.०५ मे.वा.)	२०७९/०८/२०	३.७१	३०५	२०८०/०९/०१	
११	कैलाली	जालपादेवी केवलकार प्रा.लि. / जालपादेवी केवलकार	२०७९/०८/२०	१३.२	१८६६	२०८०/०९/१२	
१२	ताप्लेजुङ्ग	हिलटा हाइड्रो । सुपर काबेलीखोला क्यास्केड ज.वि.आ. (१२ मे.वा.)	२०७९/१२/२८	१.२७	१४८	२०८०/१०/०७	
१३	ताप्लेजुङ्ग	माविलुङ इर्नर्जी । माथिल्लो पिलुवा खोला ३ (४.९५ मे.वा.)	२०८०/०४/२३	१.४७	१४०	२०८०/१०/११	

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)	हटाउने रुख संख्या	सम्झौता मिति	कैफियत
१४	सुर्खेत	मदनभण्डारी राजमार्ग । खम्बागाडे-पलौटे-विद्यापुर-गुटु मायाताल (२३ कि.मी.) सडक खण्डको स्तरोन्नती	२०८०१०७।१६	१४.५९	१२९२	२०८०।१०।१७	
१५	मकवानपुर, बारा	काठमाण्डौ-तराई/मधेश द्रुतमार्ग	२०८०।०९।१२	४०.१९	४३४५	२०८०।१०।२२	
१६	ताप्लेजुङ्ग	यूनियन मेवा हाइड्रो लि. । मेवाखोला ज.वि.आ. (२३ मे.वा.)	२०८०।०८।२०	४.५५	२६९	२०८०।११।०३	
१७	नुवाकोट	सुर्यगढी गाउँपालिकाको प्रशासकिय भवन एकिकृत फोहरमैला व्यवस्थापन केन्द्र तथा दिसा जन्य	२०८०।११।१४	०.३१	९९	२०८०।१२।०७	
१८	कैलाली	पदार्थ प्रशोधन प्रणाली आयोजना / शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, क्षेत्रिय शहरी विकास आयोजना	२०८०।१०।०९	२२.	२६०३	१०८०।१२।०८	
१९	काभ्रे	चलचित्र विकास बोर्ड	२०८०।०३।२६	२.५०८५	३	२०८०।१२।०८	
२०	पाल्पा	भुषालडाँडा ढल तथा फोहोर पानी प्रशोधन तथा व्यवस्थापन/यूनाइटेड मिसन अस्पताल तानसेन पाल्पा	२०८०।०९।२४	०.१०१८	०	२०८०।१२।०८	
२१	दोलखा	साँगु खोला ज.वि.आ. (२० मे.वा.) / हिम पर्वत हाईड्रोपावर लि.	२०८०।०५।१२	५.६२	५२५	२०८१।०१।०२	
२२	कपिलवस्तु	५० सैयाको आधुनिक सरुवा रोग अस्पताल आयोजना । सामाजिक विकास मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश सरकार	२०७७।१०।२९	६.०१	७९	२०८१।०१।०६	
२३	रुकुम पश्चिम	खारा जनयुद्ध संग्राहालय । उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, कर्णाली प्रदेश सुर्खेत	२०८०।०४।०३	१.२	२३	२०८१।०१।१३	
२४	सुर्खेत	चौकुने-मायाताल-लगाम बजार (२८ कि.मी.) सडक खण्डको स्तरोन्नती । मदन भण्डारी राजमार्ग आयोजना निर्देशनालय	२०८०।०९।२४	२७.७६	१८८४	२०८१।०१।१३	

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)	हटाउने रुख संख्या	सम्झौता मिति	कैफियत
२५	लमजुङ्ग	न्यादी फिदी जलविद्युत आयोजना (२१.४० मे.वा.) । नर्थ समिट हाइड्रो लिमिटेड	२०७७/०३/२९	४.९३	७८६	२०८१/०१/१३	
२६	रसुवा	साञ्जेनखोला जलविद्युत आयोजनाको १३२ के.भि. प्रसारणलाइन आयोजना । सालासुङ्गी पावर प्रा.लि.	२०८०/०९/०५	१०.१३	१२१४	२०८१/०१/१३	
२७	मकवानपुर र ललितपुर	सुपर तल्लो बागमती जलविद्युत आयोजना (४१.८६ मे.वा.) । सुपर बागमती हाइड्रोपावर लिमिटेड	२०८०/०५/२९	८.७८	६५५	२०८१/०१/२०	
२८	दाङ	बड्कापथ सिंचाइ आयोजना । जलस्रोत तथा सिंचाइ विभाग	२०८०/०४/३०	५.७.३७	३८७९	२०८१/०२/०७	
२९	गोरखा	माथिल्लो दरौदी बि साना जलविद्युत आयोजना । कालिका कन्सल्टक्सन प्रा.लि.	२०८०/०४/३०	४.९२	४८०	२०८१/०२/०९	
३०	सुर्खेत	१५ सैया अस्पताल लेकवेशी नगरपालिका सुर्खेत	२०८०/०४/२३	०.७६	४६	२०८१/०२/१७	
३१	म्याग्दी	माथिल्लो म्याग्दी १ ज.वि.आ. (५३.५ मे.वा.) । अपर म्याग्दी हाइड्रोपावर लि.	२०७८/०८/१६	४.८४	१५६	२०८१/०२/१७	
३२	पल्ला र रुपन्देही	सालभण्डी सुँगुरेढुङ्गा सडक (३० कि.मी.) स्तरोन्नती । सडक पूर्वाधार कार्यालय, पल्ला	२०८०/१०/१८	५.०७	५४१	२०८१/०२/२३	
३३	इलाम	जोगमाइ क्यास्केड जलविद्युत आयोजना (५.०२ मे.वा.) । सान्भी इनर्जी लिमिटेड	२०७९/१२/२०	२.७९	९३	२०८१/०२/२३	
३४	गोरखा, तनहुँ र चितवन	मर्याङ्दी कोरिडोर (उदीपुर-न्यू भरतपुर) २२० के.भी. विद्युत प्रसारण लाइन आयोजना । नेपाल विद्युत प्राधिकरण	२०८०/१०/२५	६९.६९८	१०२२५	२०८१/०३/१४	
		जम्मा		३५९.४	३६९५७		

आ.व. २०८१/०८२

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)	हटाउने रुख संख्या	सम्झौता मिति	कैफियत
१	संखुवासभा	छुजुङ्खोला ज.वि.आ. (६३ मे.वा.) । सांग्रीला उर्जा लिमिटेड	५३/०८०, २०८०/१०/१८	२०.	९५२	२०८१/०४/०३	
२	संखुवासभा	माथिल्लो अरुण ज.वि.आ.(१०६३.३६ मे.वा.) को पहुँचमार्ग २३.१९ कि.मी.	५५/०८०, २०८०/११/०६	२१.०८४	२१६८.	२०८१/०४/०६	
३	पाँचथर	हेवा खोला ए ज.वि.आ. (५ मे.वा.) । ह्ययाविटाट पावर कम्पनी लि.	५०/०८०, २०८०/०९/२४	१.४७	२७५	२०८०/०५/१६	
४	सिन्धुली	१५ शैयाको प्राथमिक अस्पताल । सुनकोशी गाउँपालिका, सिन्धुली	३५/०८०, २०८०/०६/२४	०.३६२५	०	२०८०/०५/१६	
५	म्याग्दी	माथिल्लो राहुघाट र राहुघाट मंगले २२० के.भी. प्रसारण लाइन आयोजना । तुँदी पावर कम्पनी लि.	५५/०८०, २०८०/११/०६	५.०९५	३९८	२०८०/०६/१०	
६	मकवानपुर	मनहरी गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण	२८/०८१, २०८०/१२/२२	०.२	२	२०८०/०७/०१	
७	काभ्रेपलाञ्चोक	चौरीदेउराली गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण	१२/०८१, २०८१/०३/१०	०.३०५	०	२०८१/०८/०२	
८	गोरखा	जडीबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनी लि. । जडीबुटी भण्डारण तथा प्रशोधन इकाई स्थापना तथा संचालन	१३/०८१, २०८१/०३/१७	०.८३	२०६	२०८१/०८/१३	
९	धनकुटा	सडक विभाग । चतरा - लेगुवाघाट सडक खण्ड (६२.४२६ कि.मि.) निर्माण	१३/०८१, २०८१/०३/१७	१३५.७७	७५५१	२०८१/०८/२०	
१०	मकवानपुर	काठमाण्डौ - तराई । मधेश द्रुतमार्ग सडक आयोजना	२८/०८१, २०८१/०५/२०	५१.८७१	२७७४८	२०८१/०८/२५	
११	नवलपरासी (ब.सु.पु.)	विनय त्रिवेणी गाउँपालिका नवलपरासीको प्रशासकिय भवन निर्माण	२०८१/०४/१०	०.३०५२	४५	२०८१/०९/०८	

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)	हटाउने रुख संख्या	सम्मति मिति	कैफियत
१२	भापा मोरङ-सुनसरी	मदन भण्डारी राजमार्ग आयोजना निर्देशनालय धरान केरावारी-लेटाड मधुमल्ला सडक खण्ड	४१/०८१, २०८१।०८।०६	३६.३२३	७७०	२०८१।१।०।२०	
१३	बाग्लुङ, गुल्मी र अर्घाखाची	नेपाल विद्युत प्राधिकरण द्वारा प्रस्तावित वृतिवाड-पौदी-अमराइ- गोरुसिङ्गे १३२ के.भी. प्रसारण लाइन आयोजना	१३/०८१, २०८१।०३।१७	२५.१३१३	१७४८	२०८१।१।०।२०	
१४	धादिङ्ग	हवासिङ सिमेन्ट नारायणी प्रा.लि.	८/०८१, २०८१।०२।०३	११.८	५११	२०८१।१।०।२०	
१५	नवलपरासि (ब.सु.पूर्व)	देवचुली नगरपालिका ट्रमा सेन्टर निर्माण	२१/०८१, २०८१।०४।१४	२	६४६	२०८१।१।०।२०	
१६	दोलखा	सागुखोला जलविद्युत आयोजना १३२ के.भी. लाइन आयोजना	१०/०८१, २०८१।०२।१७	३.९८४३	७६२	२०८१।१।०।१	
१७	कैलालि, कंचनपुर	महाकालि सिंचाइ आयोजना तेस्रो चरण	१२/०८१, २०८१।०३।१०	३७.३०५	७४२८	२०८१।१।२६	
१८	डडेलधुरा	अमरगढी नगरपालिका वसपार्क निर्माण आयोजना	६/०८१, २०८१।०१।२७	०.९६	८३८	२०८१।१।२।१४	
१९	म्याग्दी	म्याग्दी जलविद्युत आयोजना(३७मे.वा.)	१२/०८१, २०८१।०३।१०	३.६९	१९३	२०८१।१।२।१५	
२०	बझाङ	सुनिगाड जलविद्युत आयोजना (११.०५ मे.वा.)	१/०८०, २०८०।०१।०५	४.८४	४७	२०८१।१।२।२२	
२१	म्याग्दी	नेपाल विद्युत प्राधिकरण द्वारा प्रस्तावित डाँडाखेत राहुघाट १३२ के.भी. प्रसारण लाइन आयोजना	१३/०८१, २०८१।०३।१७	२५.६२६	२९३६	२०८१।१।२।२५	
२२	धादिङ्ग	सुपर आखुखोला जलविद्युत आयोजना (२५.४ मे.वा.)	५५/०८०, २०८०।१।०६	३.४१	९५	२०८१।१।२।२५	
२३	सुर्खेत	लखरपाटा खम्बागाडे मुरमुरी जामु सुनकाडा सडक आयोजना, कर्णालि प्रदेश	२०/०८१, २०८१।०४।१०	९.३६	३१२९	२०८१।१।२।३१	
२४	कैलाली,	चिसापानि मंगलसेन (१६ कि.मि. सडक आयोजना)	५०/०८०, २०८०।०९।२४	८.९२	४७२	२०८२।०१।०२	

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)	हटाउने रुख संख्या	सम्मति मिति	कैफियत
२५	ताप्लेजुङ्ग	सोनाखोला जलविद्युत आयोजना(९ मे.वा.)	५५/०८०, २०८०/११/०६	३.६७	३९३	२०८२/०१/०८	
२६	मोरङ	पथरी शनिश्चरे नगरपालिकालाई प्रशासनिक भवन निर्माण आयोजना	५७/०८१, २०८१/११/१२	०.४	-	२०८२/०१/१०	
२७	नवलपरासी (ब.सु.प.)	भुमही-हकोई १३२ के.भी. प्रसारण लाईन आयोजना । नेपाल विद्युत प्राधिकरण	२८/०८१, २०८१/०५/२०	१२.७	१९९२	२०८२/०१/२२	
२८	इलाम	वाफालाङ्गफेदी (भटारे) शान्तिनगर (१३ कि.मी.) सडकखण्ड । मदनभण्डारी आयोजना निर्देशनालय गेरुवा सुखानी साहदत स्थल-बारफालाङ्गफेदी	६१/०८१, २०८१/१२/११	४.६	२५९१	२०८२/०१/२५	
२९	इलाम	(३.९२६ कि.मी.) सडकखण्ड । मदनभण्डारी आयोजना निर्देशनालय	६१/०८१, २०८१/१२/११	२.२	४८३	२०८२/०१/२५	
३०	इलाम	शान्तिनगर-प्रातापपुर (१३.८६७ कि.मी.) सडकखण्ड । मदनभण्डारी आयोजना निर्देशनालय	६१/०८१, २०८१/१२/११	७.८	३०५०	२०८२/०१/२५	
३१	उदयपुर	रामपुर अस्पताल । बेलका नगरपालिका, उदयपुर	४७/०७९, २०७९/११/३०	२.१२	५५	२०८२/०२/०२	
३२	ताप्लेजुङ्ग	काबेली- ३ जलविद्युत आयोजना । काबेली हाईड्रोपावर लि. पिपलटार देउडी सडक (२०.८७ कि.मि.) ।	०८/०८१, २०८१/०२/०३	१.६५		२०८२/०२/०७	
३३	नुवाकोट	मध्यपहाडी राजमार्ग । सडक विभाग	२७/०८१, २०८१/०५/१३	५.१	८५४२	२०८२/०२/०८	
३४	रसुवा	माथिल्लो त्रिशुली-१ ज.वि.आ. को २२० के.भी. विद्युत प्रसारण लाईन । वाटर ईनर्जी डेभलपमेण्ट कम्पनी प्रा.लि.	६३/०८१, २०८१/१२/१८	२.८	६९	२०८२/०२/०९	

क्र.सं.	जिल्ला	वन क्षेत्र प्रयोग गर्न स्वीकृत प्राप्त संस्था/ आयोजनाको नाम	नेपाल सरकारको बै.सं./ म.प.को निर्णय मिति	उपलब्ध गराएको जग्गाको क्षेत्रफल (हे.)	हटाउने रुख संख्या	सम्मौता मिति	कैफियत
३५	उदयपुर र सप्तरी	कल्याणपुर-गाईघाट सडक खण्ड । भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय	१७/०७९, २०७९/०४/२६	१५.८	३२१९	२०८२/०२/०९	
३६	दोलखा	गुमुखोला भ्याकुरे ज.वि.आ. (९.५० कि.वा.) । गुमुखोला भ्याकुरे हाईड्रोपावर प्रा.लि.	४७/०८१, २०८१/०९/०५	०.९८	२५	२०८२/०२/१६	
३७	डोटी	ठुलीगाड-सेती-बुढीगंगा दोभान (४० कि.मी.) सडक खण्ड । भौतिक पूर्वाभाधार तथा यातायात मन्त्रालय	६/०८१, २०८१/०१/२७	८०.	२७८५	२०८२/०२/२१	
३८	पर्वत र कास्की	नयाँभोली लेखनाथ १३२ के.भी. विद्युत प्रसारण लाईन । नेपाल विद्युत प्राधिकरण	०९/०८०, २०८०/०२/१२	१८.६३	३५९७	२०८२/०३/०१	
३९	बुटवल	बुटवल मेडिकल कलेज पूर्वाधार निर्माण विकास आयोजना	१९/०७८, २०७८/०२/३१	३३.८६	११२३०	२०८२/०३/१२	
		जम्मा		६०२.८९	१०३४९१		

अनुसूची ५: वन, वन्यजन्तु, जलाधार तथा वातावरण क्षेत्रसँग सम्बन्धित ऐन, नियम, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्डहरूको सूची

ऐन, नियम, नियमावली

१. वन ऐन, २०७६
२. वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६
३. निजी वन राष्ट्रियकरण ऐन, २०१३
४. संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तरराष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण ऐन, २०७३
५. संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तरराष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण नियमावली, २०७६
५. वन नियमावली, २०७९
६. भू-तथा जलाधार संरक्षण ऐन २०३९
७. भू-तथा जलाधार संरक्षण नियमावली २०४२
६. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९
७. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण नियमावली, २०३०
८. वन्यजन्तु आरक्ष नियमावली, २०३४
९. चितवन रा.नी. नियमावली, २०३०
१०. हिमाली रानी. नियमावली, २०३६
११. खप्तड रा.नी. नियमावली, २०४४
१२. मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२
१३. बाँके रा.नि.नियमावली, २०७१
१४. बर्दिया रा.नि. नियमावली, २०५२
१५. शिवपुरी नागार्जुन रा.नि. नियमावली, २०७६
१६. संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापननियमावली, २०५३
१७. वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
१८. कंचनजंगा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०६४
१९. संरक्षण क्षेत्र सरकारी व्यवस्थापन नियमावली, २०५७
२०. राष्ट्रिय वन नीति, २०७५
२१. राष्ट्रिय सिमसार नीति, २०६९
२२. तराई भू परिधि-बृहत रणनीति, २०६२
२३. राष्ट्रिय जैविक विविधता रणनीति, २००२ (ईश्वी सम्मत)
२४. अनुगमन तथा मूल्यांकन अवधारणा तथा रणनीति, २०६०
२५. वन अतिक्रमण नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन रणनीति, २०६७
२६. आगलागी नियन्त्रण रणनीति, २०६८
२७. वन क्षेत्रको गुरु योजना, २०४६
२८. राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेश संरक्षण विकास समिति (गठन) आदेश, २०७१

२९. राष्ट्रिय बृहत जलाधार व्यवस्थापन रणनीति, २०८०
३०. राष्ट्रिय वनको एकीकृत रणनीतिक योजना, २०८१-२१००
३१. वन नियमावली, २०७९ (तेश्रो संशोधन, २०८२)

कार्यविधि/निर्देशिका/मार्गदर्शन

१. वन क्षेत्रको लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन मार्गदर्शन, २०६०
२. व्यवसायिक प्रयोजनका लागि कबुलियती वन उपलब्ध गराउने निर्देशिका, २०६८
३. सामुदायिक वनको निर्देशिका, २०५२
४. सामुदायिक वन मार्गदर्शन, २०८१
५. सामुदायिक वनको स्रोत सर्भेक्षण मार्गदर्शन, २०६१
६. सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको आर्थिक कार्यविधि निर्देशिका, २०७३
७. साभेदारी वन व्यवस्थापन मार्गदर्शन, २०६१
८. वन सर्वेक्षण निर्देशिका, २०५७
९. गैरकाष्ठ वन पैदावारको स्रोत सर्वेक्षण मार्गदर्शन, २०६९
१०. सामुदायिक वनको काठ र दाउरा सङ्कलन तथा विक्री/वितरण निर्देशिका, २०७१
११. वन पैदावार सकलन तथा विक्री वितरण निर्देशिका, २०७३
१२. वन्यजन्तुको आखेटोपहार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
१३. राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त योजनाको लागि राष्ट्रिय वन क्षेत्र प्रयोग गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड सहितको कार्यविधि, २०७६
१४. वन्यजन्तुमैत्री पूर्वाधार निर्माण निर्देशिका, २०७८
१५. वन्यजन्तु क्षति राहत निर्देशिका, २०८०
१६. दिगो वन व्यवस्थापनको राष्ट्रिय मापदण्ड, २०८१
१७. खानी उद्योगले वन क्षेत्र प्रयोग गर्दा पुरा गर्नुपर्ने मापदण्ड, २०८१
१८. वन विकास कोष सञ्चालन निर्देशिका, २०८२

अनुसूची ६: आ.व. २०८१/८२ मा सम्पादित क्रियाकलापहरुको केही तस्वीरहरु

तेस्रो राष्ट्रिय साझेदारी वन गोष्ठी, ललितपुर

हस्तकला प्रवर्द्धन तालिम, दाङ

→ डालेचुक बीउ उत्पादन क्षेत्र, थासांग-२, मुस्ताङ

नर्सरीमा चिउरीको विरुवा उत्पादन, ← कास्की

→ रिठा बीउ बागैचा, भानु-२, तनहुँ

पानी मुहान संरक्षण, ओखलढुङ्गा ←

← गोली गठ्ठा फाइरिङ्ग तालिम, टिकौली
↓

→ नर्सरीमा चिउरीको विरुवा उत्पादन , कास्की

संरक्षण खेति प्रणाली प्रवर्द्धन, ←
ओखलढुङ्गा

→ वाटर हार्भेसटिंग प्रणालीको संरचना,
माछापुच्छे-६, कास्की

साना सिंचाई कुलो संरक्षण निर्माण, ←
पालुङ्टार-१०, गोर्खा

→ संरक्षण खेति प्रणाली प्रवर्द्धन, खोटाङ

भलपानी तर्काउन डाईभर्सन च्यानल, ←
गल्यांग -१०, स्याङ्जा

ताल तलैया संरक्षण, त्रियुगा न.पा-३, चाँपगाउ जोर पोखरी, उदयपुर

वाटर हार्भेस्टिड प्रणालीको संरचना, गैडाकोट-११

तोरा खोला किनारा संरक्षण, पोखरा-२३, कास्की

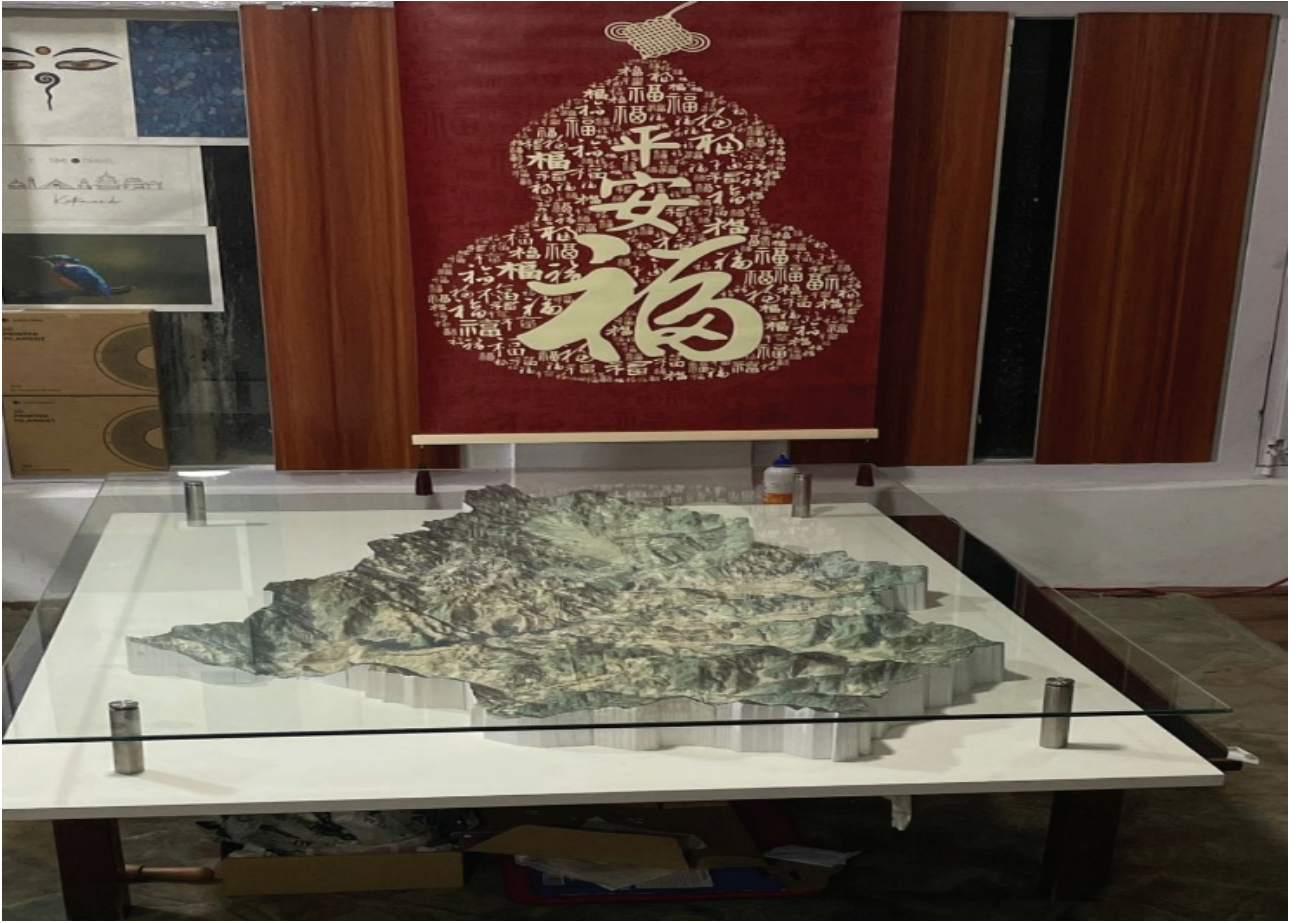
जुरेडाँडामा पहिरो नियन्त्रण, शंखरापुर न.पा.-३, काठमाडौं

भुजि खोला किनारा संरक्षण, ढोरपाटन-३, बाग्लुङ्ग

बाम्दी खोला किनारा संरक्षण, पोखरा-२३, कास्की

Watershed Sand Model, संघीय जलाधार व्यवस्थापन श्रोत केन्द्र, कुलेखानी

संरक्षण पोखरी निर्माण, सिद्धिचरण नगरपालिका-२, ओखलढुङ्गा